

معرفت افزایی مقدمه عمل جهادی و انقلابی است

هفته نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیستم | شماره ۹۴۸ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۳۹۹ | ۳ رمضان ۱۴۴۱ | ۲۷ آوریل ۲۰۲۰ | ۱۶ صفحه

حمزه عالمی
وابستگی و از خودبیگانگی

محمد رضا بلوردی
سقوط آزاد

علی قاسمی
حرکت روی لبه شمشیر

گزارش ویژه صبح صادق از اقدام مقتدرانه سپاه در پرتاب ماهواره نظامی نور

والفجر هشت فضایی

گفت و گو با مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه
در بیمارستان بقیه الله (عج)

نگداشتیم
حرف حضرت آقا
زمین بماند

آمریکایی ها
در تیررس!

مروری بر اقدامات انقلابی
گروه توحیدی صف در سال ۱۳۵۷

سپاه به فرمان امام خامنه ای لبیک گفت

قاصد نور
شهرید تهرانی مقدم

ترک در

انگاره ها لیوودی نمی توانید!

رمز زمایش مؤمنانه

سیدحسین خاتمی خوانساری
کارشناس علوم دینی

خداوند کرامت و بزرگی ماه مبارک رمضان را در نزول قرآن قرار داده است و به بندگان خود می‌فرماید: اگر می‌خواهید با من مناجات کنید، بگویید این ماه، همان ماه نزول قرآن است: «اللَّهُمَّ رَبِّ شَهْرِ رَمَضَانَ، الَّذِي أَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْآنَ، وَافْتَرَسَتْ عَلَى عِبَادِكَ فِيهِ الصَّيَّامُ»؛ خدایا، ای پروردگار ماه رمضان که در آن قرآن را فرستادی و روزه را در این ماه بر بندگان واجب کردی؛ در وصف این ماه در دعایی دیگر چنین آمده است: «وَهُوَ شَهْرُ رَمَضَانَ، الَّذِي أَنْزَلْتَ فِيهِ الْقُرْآنَ، هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ»؛ و این ماه رمضان است که در آن قرآن را نازل فرمودی، برای راهنمایی مردم و روشن کردن راه هدایت و جدا کردن حق از باطل. از این عبارات چنین استنباط می‌شود که خداوند ماه مبارک رمضان را فرصتی قرار داده است برای توجه به محتوای قرآن؛ محتوایی که مسیر هدایت را پیش روی انسان قرار می‌دهد. «مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ»؛ کیست که به خدا قرض نیکویی دهد [و بدون منت، اتفاق کند] تا خداوند آن را برای او چندین برابر کند؟ و خداوند است که [روزی بندگان را] محدود یا گسترده می‌سازد و به سوی او باز می‌گردید. احسان و اطعام یکی از اسباب سلوک سالک در مسیر الهی و سعادت است. طبق این آیه شریفه یکی از افعال ما که نزد خداوند به امانت می‌ماند و روزی پاداش آن نصیب ما می‌شود؛ قرض دادن به خداوند است؛ یعنی کاری انجام دهیم که توقع و انتظاری در برابرش نداشته باشیم و آن را امانت در نزد خداوند قرار دهیم و اختیار پاداشش را به او بسپاریم. خواه این حسنه در بُعد مادی باشد و خواه در ابعاد معنوی.

رهبر معظم انقلاب در سخنرانی روز میلاد حضرت بقیه‌الله‌الاعظم (عج) مردم را به انفاق توصیه فرمودند و متذکر شدند: «ما ماه مبارک رمضان یک رمزایش گسترده برای مواسات، همدلی و کمک مؤمنانه به نیازمندان و فقرا در جامعه شکل بگیرد و برای اثبات ارادت‌مان به امام زمان (عج) صحنه‌ها و جلوه‌هایی از جامعه مهدوی را که جامعه‌ای همراه با قسط، عدل، عزت، علم، برادری و همیاری است، به وجود آوریم.»

با این فرمان بود که رمزایشی از جنس محبت در کشور ما راه افتاد. نمایشی از روح آموزه‌های قرآن در کشورمان ناپدیدکننده دسیسه‌هایی که مردم ایران اسلامی را دور از دین، دیانت، محبت و انفاق می‌خواهد. رمزایشی عاشقانه با دستور ولی امر مسلمین که می‌تواند مرزهای ایران را در نور دیده گسترده شود. مردم عزیزمان در ماه خدا و با عمل به فرامین قرآن و اهل بیت (ع) و اطاعت از رهبر معظم انقلاب با پاکي و خلوص خود دست یاری به سمت نیازمندان دراز کردند و برای ایجاد مواسات در کنار یکدیگر قرار گرفتند. در یک کلام باید گفت جهان به انسان‌های قرآنی نیاز دارد. باید قرآنی شویم تا بتوانیم قرآنی عمل کنیم. رمضان رمز زمایشی است که زیبایی قرآن را به نمایش می‌گذارد و ما را به سمت خداوند هدایت می‌کند.

نگاهی به پیامدهای تصمیم بانک مرکزی برای کاهش نرخ سود بانکی

حرکت روی لبه شمشیر

سوددهی بورس هم‌اکنون بیشتر از سایر بازارهاست و با برنامهریزی، پول‌های احتمالی خارج‌شده از بانک به سمت این بازار روانه خواهند شد و این برای رونق تولید و اقتصاد مفید خواهد بود. از طرفی با اجرای مالیات بر عایدی سرمایه می‌شود جلوی ورود پول‌های خارج‌شده از بانک به سایر بازارها را گرفت.

با کاهش نرخ سود بانکی، مشکل بانک‌ها حل نخواهد شد؛ چون مشکل عمده بانک‌ها در عدم توازن ترانزاکشن‌های آنها نهفته است و کاهش یا افزایش نرخ سود، ابزار سیاست پولی است و نمی‌تواند این مشکل را حل کند؛ بلکه مشکل بانک‌ها را باید با نظارت بیشتر حل کرد؛ یعنی بانک مرکزی باید برای بانک‌های مشکل‌دار سقف سپرده‌گیری بگذارند تا بانک‌های با عملکرد خوب و بد به یک اندازه سپرده‌گیری نکنند. مضاف بر این، در شرایط اقتصادی موجود، تبعات اقتصادی کرونا و تمدید مهلت پرداخت تسهیلات، عملاً درآمد بانک‌ها از سود تسهیلات به حداقل می‌رسد.

شد و بعضاً بازتاب‌های زیادی داشت. در این نوشتار کوتاه از چند زاویه می‌شود این موضوع را تحلیل کرد:

۱- برای اولین بار نرخ سود اشخاص حقوقی مجزا از اشخاص حقیقی تعیین شد و به نوعی نرخ سود اشخاص حقیقی در بلندمدت به همان ۱۵ درصد محدود شده است. بر اساس مصوبه سال ۱۳۹۶، بانک‌ها در صورت کسب سود بیشتر، می‌توانستند به سپرده اشخاص حقوقی سود بیشتری پرداخت کنند؛ اما توافق‌نامه جدید نشان می‌دهد نرخ سود اشخاص حقوقی- که بسیاری از نهادها و دستگاه‌های دولتی را هم شامل می‌شود- نمی‌تواند از ۱۵ درصد فراتر رود.

۲- با کاهش نرخ سود، فشار از روی بانک‌ها برداشته خواهد شد؛ تمایل آنها به اضافه برداشت و استقراض نیز کمتر می‌شود و بانک‌ها می‌توانند نرخ سود پرداختی به سپرده‌گذاران را کاهش دهند؛ در نتیجه تجهیز منابع از طریق سپرده‌گیری توجیه‌پذیر می‌شود.

۳- در شرایط فعلی که تولید علاوه بر مشکلات تحریم‌ها با مشکلات ناشی از کرونا هم دست و پنجه نرم می‌کند، فعالان اقتصادی، علی‌الخصوص تولیدکنندگان، قادر نخواهند بود تسهیلات خود را بازگردانند یا با نرخ‌های سود فعلی وام جدید بگیرند؛ بنابراین کاهش هرچند اندک نرخ سود بانکی می‌تواند موجبات افزایش پرداخت‌های جدید تسهیلات و کاهش موققات را به همراه داشته باشد. این مسئله به نفع تولید خواهد بود و مقدمات جهش تولید را که شعار سال جدید است، فراهم می‌کند.

۴- یکی از مسائل مطرح پیرامون کاهش سود بانکی ترس بانک مرکزی از ورود منابع به سمت بازارهای موازی است چرا که نرخ سود بلندمدت ۱۵ درصد نمی‌تواند جذابیتی برای سپرده‌گذاران داشته باشد و این موضوع ممکن است به خروج پول از بانک‌ها و ورود آن به سایر بازارها، از جمله سکه و ارز منجر شود یا بازار اجاره را به هم بریزد اما در جواب باید گفت

آمریکا، کرونا و تروریسم دارویی علیه ایران

پرده‌برداری صداره از چهره شیطان

۲- در دوران شیوع ویروس کرونا، نه تنها ایالات متحده آمریکا از شدت تحریم‌های خود علیه ایران نکاسته است، بلکه به شرکت‌ها (کمپانی‌های تولید دارو و اقلام پزشکی) اولتیماتوم داده است که کامکان از تجارت با کشورمان خودداری کنند. فراتر از آن، در ماه مارس (اسفندماه) در بوجوه شیوع گسترده کرونا، تحریم‌های آمریکا علیه شرکت‌های ایرانی نیز ادامه یافت. در این زمینه وزارت دارایی آمریکا ۲۰ فرد و شرکت مستقر در ایران و عراق را به حمایت از گروه‌های تروریستی متهم و آنها را تحریم کرد. وزارت دارایی آمریکا در بیانیه‌اش گفته است این افراد و نهادهای تحریم شده یا به سپاه پاسداران یا به گروه‌های مقاومت در عراق، از جمله «کتابت حزب‌الله» و «عصائب اهل حق»، کمک کرده‌اند. ستاد بازسازی عتبات عالیات، بهجت الکوثر و شرکت کوثر نیز در این زمینه تحریم شده‌اند؛ بنابراین فشارهای اقتصادی وارد شده از سوی آمریکا، در دوران شیوع کرونا به همان روال سابق ادامه یافته و کم‌ترین تغییری در آن صورت نگرفته است.

۳- در کنار حفظ تحریم‌ها و استمرار آنها علیه کشورمان، کاخ سفید در برابر خواسته مشروع و طبیعی کشورمان از صندوق بین‌المللی پول به منظور دریافت وام ۵ میلیارد دلاری نیز ایستادگی کرده است. نباید فراموش کرد جمهوری اسلامی ایران پس از سال‌های پیروزی انقلاب اسلامی، اساساً وامی از این صندوق دریافت نکرده و در مقابل، سال‌ها حق عضویت کلانی را به حساب این صندوق واریز کرده است. از سوی دیگر،

اصلی‌ترین وظیفه صندوق بین‌المللی پول، حمایت از کشورها برای حفظ ارزش واحد پول ملی آنها و مواجهه با شرایط بحرانی است. مقامات آمریکایی سعی کردند این «حق» جمهوری اسلامی ایران را به «کمک صندوق بین‌المللی پول» تشبیه کنند. فارغ از ملاحظات و نکاتی که درباره درخواست ایران از صندوق بین‌المللی پول وجود دارد، نوع مواجهه واشنگتن با این مسئله جای بسی تأمل دارد. لازم به ذکر است آمریکا حدود ۲۰ درصد از هزینه‌های عمومی و بودجه سالیانه صندوق بین‌المللی پول را پرداخت می‌کند.

۴- با همه این اوصاف، مدیریت درمانی آمریکا (به عنوان طرف اعمال‌کننده تحریم‌های یک‌جانبه علیه ایران) با مدیریت درمانی، عمومی و بهداشتی ایران در مواجهه با شیوع کرونا قابل قیاس نبوده است. مدیریت نسبی بحران در ایران و دسترسی به امکانات الزامی و اولیه درمانی، مانند ماسک‌های تنفسی، گان، دستگاه‌های اکسیژن، اقلام غذایی حتی داروهای ضروری برای تسکین دردهای ناشی از ابتلا به کووید-۱۹ و فراتر از آن، وجود امکانات بیمارستانی اولیه، مانند تخت‌های خالی در بخش‌های ویژه مبتلایان کرونا، از مصداق مدیریت موفق نظام جمهوری اسلامی ایران در مواجهه با بحران ناشی از شیوع کرونا بوده است. فراتر از آن، ترویج ایده‌ها و ابتکاراتی، مانند «پلاسما درمانی»، آن هم در شرایط تحریم دارویی کشور، پاسخی قاطعانه به محدودیت‌های اعمال‌شده از سوی آمریکا و متحدان آن بوده است. در ایالات متحده

آمریکا سوء مدیریت کاخ سفید، اختلاف میان فرمانداران ایالات و ترامپ و سهل‌انگاری نسبت به کووید-۱۹ در روزهای نخست شیوع آن در نیویورک و سایر ایالت‌ها، و سفرهای غیرمنتظره آمریکا به سایر کشورهای آسیای شرقی، دولت ترامپ اکنون به نقطه‌ای رسیده است که برای کاهش بار شکست سنگین خود در مدیریت حداقلی بحران شیوع کرونا، انگشت اتهام را به سوی چین و سازمان بهداشت جهانی دراز کرده است و آمار رسمی اعلام‌شده در سایر کشورهای دنیا را زیر سؤال می‌برد.

۵- لازم است دستگاه دیپلماسی و سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران شکایت رسمی از ایالات متحده به سبب اعمال تحریم اقلام پزشکی و دارویی نسبت کشورمان را در دستور کار قرار دهد و آن را به دوران پاسکرونا موکول نکند. شواهد و مستندات زیادی در این زمینه وجود دارد که کم‌ترین شکی در اثبات اتهام کاخ سفید در قبال ملت ایران باقی نمی‌گذارد. مهم‌ترین این شواهد، چنانچه ذکر شد، نامه عده‌ای از سناتورها و اعضای مجلس نمایندگان آمریکا به کاخ سفید بوده است. در این نامه، به استمرار تحریم‌های دارویی و پزشکی علیه جمهوری اسلامی ایران اقرار شده است. بدون شک، مستندسازی جنایت دارویی آمریکا علیه ملت ایران به افکار عمومی دنیا امکان می‌دهد بار دیگر، چهره بدون پرده شیطان بزرگ را مشاهده کنند و بیش از پیش نسبت به ماهیت و هویت صاحبان قدرت در واشنگتن آگاه شوند.

مجاهد صادق

حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در گزارشی مرحوم آیت‌الله آقای حاج‌شیخ ابراهیم امینی را تسلیت گفتند. در بخشی از این پیام آمده است: «عمر بابرکت این عالم بزرگوار یک‌سره در راه علم و کسب و نشر معارف اسلامی و نیز مجاهدت سیاسی و اجتماعی و حضور فعال در مناصب رسمی نظام جمهوری اسلامی مصروف گردیده است، همچنانکه سلوک فردی ایشان نمونه چشم‌نوازی از پارسایی و پرهیزگاری و بی‌اعتنایی به جاذبه‌های مادی را مجسم ساخته است. رحمت خدا بر این روحانی انقلابی و صادق و مجاهد باد. از خداوند متعال مغفرت و رضوان الهی برای ایشان مسئلت می‌کنم.»

طرح تحول

«علیرضا زاکانی» گفت: «پیش‌نویس برنامه تحول مجلس شورای اسلامی با همکاری جمعی از منتخبان مردم تهیه شده است که پس از ارسال و کسب نظر از همه نمایندگان منتخب، منتشر خواهد شد.» منتخب مردم قم در مجلس یازدهم با بیان اینکه برنامه پیشنهادی تحول مجلس دارای سه افق یک‌ساله، سه‌ساله و چهارساله است، افزود: «این برنامه با بررسی نظام مسائل ملی و آسیب‌شناسی مجالس گذشته و با نگاهی تحول‌گرا نسبت به آینده در گام دوم انقلاب اسلامی و بر اساس جایگاه مجلس تنظیم شده و رویکرد اصلی آن حل مشکلات مردم و تسریع در پیشرفت کشور است.»

شکست قطعی بود

«حسین مرعشی» با اشاره به ناکارآمدی اصلاح‌طلبان در دولت، مجلس و شورای شهر گفت: «امروز تشخیص من این است که حتی اگر جبهه اصلاحات در کل هم لیستی را می‌داد و آقای خاتمی هم به عنوان رهبر اصلاحات حمایت می‌کرد، تغییر عمده‌ای در ترکیب آرای انتخابات مجلس یازدهم به وجود نمی‌آمد.» سخنگوی حزب «کارگزاران» افزود: «بر اساس پیش‌بینی‌ای که من دارم، اینها (اصولگرایان) هم ریاست جمهوری را خواهند گرفت، هم شوراها و هم مجلس آینده را و تا چهار سال آینده روی این موج هستند. پس، از نظر من این انتخابات بیش از انتخابات مجلس هفتم اصلاح‌طلبان را در محاق می‌برد.»

محمد رضا بلوریدی
کارشناس بین‌الملل

رکود اقتصادی که چندین ماه پیش آغاز شده بود، اختلافات تولیدکنندگان نفت و حالا شیوع ویروس کرونا سقوطی تاریخی را در بازار نفت رقم زده است. شرایطی که موجب شده است کشورهای عربی حوزه خلیج فارس بین ۶۵ تا ۹۰ درصد از درآمدهای خود را از صادرات نفت به دست می‌آورند، اکنون با چالش‌هایی کم‌سابقه مواجهه شوند که حتی در بحران نفتی دهه هشتاد قرن گذشته میلادی شاهد آن نبوده‌اند. درباره پیامدهای

کاهش قیمت نفت بر دولت رانتی عربی حوزه خلیج فارس و به طور خاص کشوری مثل عربستان سعودی که به عنوان یک قدرت منطقه‌ای و یکی از صادرکنندگان عمده نفت در دنیا فعالیت می‌کند، موارد زیر قابل ذکر است:

۱- هرچند اکثر کشورهای عربی حوزه خلیج فارس در سال‌های اخیر بهبود قابل ملاحظه‌ای را از لحاظ سطح معیشت و ایجاد زیرساخت شاهد بوده‌اند، اما این‌گونه اقدامات به ایجاد فرصت‌های شغلی کافی، به‌ویژه برای جوانان، منجر نشده است. ضمن اینکه بخش عمده بازار کار این کشورها در اختیار نیروی کار خارجی است که به واسطه پول نفت در این کشور حضور دارند و کاهش درآمدهای نفتی بیش از

پیش به بحران بیکاری دامن می‌زند.

۲- با وجود توافقی که برای کاهش تولید و صادرات نفت حاصل شده، قیمت نفت همچنان روند کاهشی داشته و به پایین‌ترین سطح خود در دوده اخیر رسیده است، امری که نتیجه آن تعمیق رکود در اقتصاد کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس خواهد بود و انتظار می‌رود این رکود برای سال ۲۰۲۰ حدود ۲/۷ درصد باشد.

۳- در عربستان، کسری ۱۳ میلیارد دلاری بودجه جاری این کشور مقامات را وادار کرده است با ارائه بسته‌های حمایتی، از پروژه‌های کوچک و متوسط حمایت کنند و در وضع عوارض گمرکی نیز تجدید نظر شود و کاهش درآمدهای نفتی می‌تواند به تشدید این وضعیت دامن‌زند.

۴- طرح موسوم به چشم‌انداز ۲۰۳۰ است که در واقع بیانگر بلندپروازی‌های (محمد بن سلمان) برای ایجاد تنوع در اقتصاد عربستان و کاستن از وابستگی به فروش نفت است. اگرچه در نهایت قرار است مبنای اقتصادی این کشور را تغییر دهد، اما اجرای آن نیاز به تزریق هنگفت درآمدهای نفتی به منظور ایجاد زیرساخت‌های لازم است که با این وضعیت بازار این طرح با مخاطرات جدی روبه‌رو خواهد شد. در این زمینه خبرگزاری اقتصادی «بلومبرگ» تأکید کرده است روند کنونی تحولات به فروپاشی طرح عربستان سعودی برای دوره پس از نفت منجر خواهد شد و شاید تنها عربستان بتواند با تکیه بر ذخایر دلاری خود از وارد شدن به بحران جلوگیری کند.

شناخت

سرزمین بایر

محسن طاهری

کارشناس سیاسی

یکی از مهم‌ترین و چالش‌برانگیزترین مباحث، از تاریخ تشکیل جنبش صهیونیسم تا تأسیس رژیم اشغالگر قدس، مکان تشکیل دولت یهود بوده است؛ چالشی که تاکنون موفق به حل آن نشده‌اند.

ارجحیت گزینه فلسطین بر سایر گزینه‌های مکان تشکیل دولت یهود بیش از آنکه مذهبی باشد، سیاسی بود. جا انداختن این مکان به انگارسازی نیاز داشت و یکی از انگارهای مهم و بسیار قابل توجه در صهیونیسم این است که (فلسطین، سرزمینی بدون ملت برای ملت یهودیسان) بدون سرزمین بود. اگرچه این گزاره غیر واقعی است، اما زمینه‌ساز مهاجرت سازمان‌یافته صهیونیست‌ها به سرزمین فلسطین شد.

برای این منظور و عینی‌سازی این گزاره، صهیونیست‌ها دست به اقدامات فراوانی زدند، از جمله اینکه برخی از آنان با نوشتن رمان‌ها و سفرنامه‌های خیالی، از سرزمین بایر و متروکه فلسطین سخن به میان آوردند، تا جایی که از نگاه بسیاری از صهیونیست‌ها سرزمین پیشینیان آنها خالی و منتظر بازگشت نوادگان متفرق شده خود به نظر می‌رسید؛ و تاریخ به مدت دو هزار سال در انتظار آنها از حرکت باز ایستاده است. نه تنها بنیان‌گذاران صهیونیسم مروج این ایده بودند، بلکه بنیان‌گذاران رژیم صهیونیستی نیز به این ایده وفادار ماندند. «آلبرت اینشتین» می‌گوید:

«من از «حییم وایزمن» سؤال کردم: اگر فلسطین به یهودیان داده شود، اعراب چه؟ وایزمن ادعا کرد: فلسطینی وجود ندارد. این طور نیست که تصور کنیم یک خلق فلسطینی در فلسطین وجود داشته است که خود را به عنوان یک خلق فلسطینی تلقی می‌کرده‌اند و ما آمده‌ایم و آنان را بیرون کرده‌ایم و کشورشان را گرفته‌ایم؛ آنان اصلاً وجود ندارند.» «داوید بن گوریون» رئیس آژانس یهود و اولین نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی نیز گفته بود: «در این کشور، جایی برای هر دو ملت (یهود و عرب) وجود ندارد.» این ادعا و مشابه این گفته‌ها که فلسطین به مثابه سرزمین بایر است، در شرایطی مطرح شد که این منطقه بخشی از امپراطوری عثمانی بود و در آثار قرن بیستم دارای جمعیتی ۳۰۰ هزار نفری بود که جز ۷ هزار یهودی، بقیه عرب فلسطینی مسلمان و مسیحی بودند. این اندیشه از ابتدا از سوی ملت فلسطین به عنوان صاحبان اصلی این سرزمین پذیرفته نشد و به تشکیل گروه‌های مبارزی، از جمله گروه «شهید عزالدین قسام» برای مبارزه با استعمار بریتانیا و تشکیل دولت اشغالگر منجر شد.

رژیم صهیونیستی همواره در تلاش بود با انعقاد توافقات و معاهداتی، آرمان بازگشت ملت فلسطین به سرزمین خود را برای همیشه نابود کند. آخرین اقدام آمریکا و دولت «ترامپ» به عنوان اصلی‌ترین حامی این رژیم در سال ۲۰۱۹، ارائه راه حل موسوم به «معامله قرن» بود که حتی از سوی «محمود عباس» رئیس تشکیلات خودگردان فلسطین هم رد شد و این آرزو برای سران رژیم صهیونیستی همچنان دست‌نیافتنی باقی ماند.

دریچه

نگاهی به مجلس آینده در گفت‌وگو با سید نظام‌الدین موسوی منتخب مردم تهران

نظارت‌ها را تقویت می‌کنیم

زهره آظروند
خبرنگار

وکلاهی منتخب مردم در یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی به زودی کار خود را در بهارستان شروع می‌کنند، اما منتخبان انتخابات دوم اسفند چه برنامه‌ها و اهدافی دارند؟ اولویت‌های آنان چیست؟ برای یافتن پاسخ این سؤالات با «سید نظام‌الدین موسوی» نماینده منتخب مردم تهران گفت‌وگو کردیم که در ادامه می‌خوانید:

بفرمایید اولویت‌ها و برنامه‌های شما برای مجلس یازدهم چیست؟

مجلس شورای اسلامی مطابق قانون، چند وظیفه اصلی دارد که در درجه اول باید نگاه همه نمایندگان به ایفای این نقش‌ها و کارویژه‌ها باشد. کارویژه اول مجلس قانون‌گذاری و کارویژه دوم نظارت است. مجلس در حوزه قانون‌گذاری باید علاوه بر تفتیح قوانین گذشته و بررسی لوایح پیشنهادی دولت، با اتکا به مطالبات مردم و نیازهای کشور طرح‌هایی مفید پیشنهاد دهد که بتواند آنها را در قالب قانون درآورد. متأسفانه، مجالس اخیر در حوزه نظارتی دچار ضعف و رخوت شده‌اند

و نیاز جدی وجود دارد بحث نظارت را فعال کنیم؛ چراکه اگر مجلس بهترین قوانین را تصویب کند، اما در حوزه اجرا دچار ضعف باشد، قطعاً این قوانین شمر ثمر نخواهند بود. ان‌شاءالله می‌خواهیم مجلس را در این حوزه فعال کنیم که به تعبیر امام‌راحل، مجلس در رأس امور باشد. به لحاظ رویکردی، مجلس آینده باید در اجرای کارویژه‌های خود، سیاست کلان نظام را در نظر بگیرد. نکته‌ای که ما از سیاست‌های کلان ابلاغی رهبر معظم انقلاب متوجه می‌شویم این است که مطالبات، اقتصاد و معیشت مردم باید در اولویت مجلس باشد. همچنین دوستان ما در حوزه‌های بانکی، مالی، اقتصادی، انرژی، مالیاتی، عدالت و هدف‌مندی یارانه‌ها طرح‌هایی در دستور کار دارند و با پژوهشگران متعددی در حال مشورت هستیم و پیشنهادهای خوبی برای ارائه داریم تا بتوانیم با حفظ چارچوب‌های کلی، کار را در حوزه مقابله با تحریم‌ها جلو ببریم.

برنامه خاصی برای مقابله با تحریم‌ها دارید؟

ما در حوزه بیرونی با مسئله تحریم مواجه هستیم و در داخل نیز، متأسفانه،

بخش‌هایی از دولت را دچار ناکارآمدی و رخوت می‌دانیم و معتقد هستیم تلاش دقیق و درستی برای رفع مشکلات مردم ندارند. ما به وظایف قانونی خود عمل می‌کنیم و مطابق با آن سعی خواهیم کرد برای دولت ریل‌گذاری کنیم که قطعاً در این مسیر هر بخشی از دولت که آمادگی همکاری داشته باشد، آن را تقویت خواهیم کرد؛ اما برای بخش‌هایی که بخواهند به وضعیت موجود ادامه بدهند، ناکارآمدی داشته باشند یا در مسیر ریل‌گذاری‌های تعیین‌شده از سوی دولت حرکت نکنند، از ابزارهای قانونی و نظارتی خود استفاده خواهیم کرد.

با توجه به شرایط ناشی از بیماری کرونا، چه ایده و برنامه‌هایی برای دوران پساکرونا خواهید داشت؟

از آنجا که مردم، به ویژه قشر آسیب‌پذیر دچار مشکلات اقتصادی شده‌اند، باید برنامه‌هایی برای ترمیم آن داشته باشیم و بتوانیم سیستم تأمین اجتماعی را تقویت کنیم تا اگر در آینده دچار مسائل این‌چنینی شدیم، این اقشار دچار مشکل نشوند. همچنین به تقویت دولت الکترونیک نظر دارم؛ این شرایط نشان داد از این جنبه دچار مشکل هستیم و باید در این حوزه‌ها سرمایه‌گذاری کنیم

شاهد ناکارآمدی در برخی حوزه‌های اجرایی هستیم که نقطه تمرکز ما در مجلس آینده روی این دو موضوع خواهد بود؛ یعنی برای کاهش اثر تحریم‌ها، در حوزه اقتصادی و معیشتی متمرکز خواهیم شد و اقدامات قانون‌گذاری و نظارت را روی آن متمرکز می‌کنیم؛ البته با توجه به اینکه پادزهر تحریم‌ها تأکید بر تولید داخلی است.

همکاری شما با دولت چگونه خواهد بود؟

به طور طبیعی مجلس، دولت و قوه قضائیه ارکان کلی حاکمیت را تشکیل می‌دهند و باید با یکدیگر تعامل داشته باشند؛ اما جایگاهی که ریل‌گذاری و نظارت می‌کند، مجلس است. در مجلس آینده نگاهمان تعاملی است و قصد داریم با دولت تعامل داشته باشیم؛ اما

عکس و مکت

این تمام فضای است که در آن باید فاصله اجتماعی رعایت شود! مناطق فقیرنشین هنگ‌کنگ که به یک قفس می‌مانند و در فضای اندازه پنج متر یک خانواده سه نفره باید زندگی کنند! هنگ‌کنگ یکی از ثروتمندترین کشورهای آسیای شرقی است، اما به دلیل فاصله طبقاتی بسیار زیاد، افراد بسیاری در این کشور برای تأمین نیازهای ضروری خود با مشکل مواجه هستند.

سینما در ایام قرنطینه! شیوع ویروس کرونا موجب رونق سینماهای ماشین‌رو در آلمان شده است. افراد در پارکینگ‌ها در ماشین‌های خود به تماشای فیلم‌ها می‌نشینند و فاصله اجتماعی را هم رعایت می‌کنند. سینما یکی از صنعت‌هایی است که کرونا تأثیر بسیار زیادی بر آن گذاشته است و پیش‌بینی می‌شود این ویروس ۲۰ میلیارد دلار ضرر به این صنعت وارد کند.

«چون با کمال تسلط بر پشت آنها نشستید، متذکر نعمت خدایان شوید و گوید: پاک و منزه خدایی که این انواع کشتی و چهارپایان (قوی) را مسخر ما گردانید، وگرنه ما هرگز قادر بر آن نبودیم.» بخشی از آیه ۱۳ سوره زخرف که روی ماهواره‌ها بر قاصد نوشته شده بود. قاصد، نور را به آذن خداوند مسخر ما کرد تا اولین ماهواره نظامی ایران با موفقیت به فضا پرتاب شود.

در جدیدترین هنرنامه‌ی آمریکایی‌ها، هزاران نفر رخ در رخ همدیگر تظاهرات کردند که ما قرنطینه نمی‌خواهیم، واکنس نمی‌خواهیم، وزارت بهداشت دروغ‌گوست، بگذارید بیابیم بیرون و... حرف‌های ترامپ درباره کرونا اعتماد مردم آمریکا را از بین برده است. او در آخرین اظهار نظرش گفته است مردم مواد ضدعفونی‌کننده به خودشان تزریق کنند یا بدن خودشان را زیر پرتوی فرابنفش ببرند!

کنکاش

نگاره هالیوودی نمی‌توانید!

فتح‌الله پوریشان

کارشناس سیاسی

آخرین خبری که از سرزمین ایران مخابره شده و مقامات

سیاسی و نظامی و رسانه‌های خبری و تحلیلی دنیا، به‌ویژه آمریکا را شوکه کرده، خبر پرتاب موفقیت‌آمیز ماهواره چندمنظوره «نور» ساخته‌شده غیورمردان علمی و مهندسی نیروی هوافضای سپاه بوده است. بی‌شک ماهواره تحقیقاتی-نظامی نور دستاوردهای سترگی دارد و نمادی از شروع پرافتخار چله‌دوم انقلاب در راستای عملیاتی‌سازی گام دوم بیانیه انقلاب اسلامی است. مسئولان شکست‌خورده کاخ سفید طی اظهار نظری سخیف و ابلهانه، پرتاب این ماهواره نظامی را نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل و برجام اعلام کردند. این سخن اگرچه واکنش کشورها و اعضای شورای امنیت، مانند روسیه را مبنی بر اینکه این اقدام نظامی ایران به هیچ‌عنوان نقض قطعنامه شورای امنیت نیست، برانگیخت، اما نیاز است ابعاد آن دقیق‌تر واکاوی شود.

۱- در هیچ‌کجای این قطعنامه و برجام ممنوعیت اقدام علمی و نظامی ایران در حوزه‌های دفاعی، از جمله صنایع هوافضا قید نشده است و آنچه به واسطه ارتباط قطعنامه ۲۲۳۱ و برجام با مباحث هسته‌ای اتفاقاً به آن می‌شود تأکید کرد، این است که کشورهای برخوردار باید طبق عرف و کنوانسیون‌های بین‌المللی در به دست آوردن دانش و فناوری‌های صلح‌آمیز، همانند هسته‌ای و سایر امکانات دفاعی، به کشورهای عضو پیرو تکل‌ها و کنوانسیون‌ها که غیربرخوردار هستند، کمک نمایند.

۲- مخالفت آمریکایی‌ها با پیشرفت و توسعه علمی و فنی مسا در حوزه‌های مختلف بحث امروز و دیروز نیست و اساساً به ضدیت آنها با انقلاب، استقلال و آزادی خواهی ملی ایرانیان و نظام اسلامی مربوط می‌شود؛ به گونه‌ای که اگر نظامی غیر از جمهوری اسلامی در ایران سر کار بود و حاکمیتی داشت که با منافع آمریکایی‌ها هم‌سو بود، قطعاً نه تنها هیچ‌منعی در اکتساب دانش‌های جدید ایجاد نمی‌کردند، بلکه لطف و مساعدت علمی و آموزشی هم شامل حالش می‌شد؛ شاهد مثال این ادعا رژیم‌های وابسته، از جمله ایران دوران پهلوی‌هاست؛ از این رو جمهوری اسلامی ایران نه تنها از این اظهار نظر معاندانه آمریکایی‌ها تعجب نکرد، بلکه همواره به دلیل خوی استکباری آمریکا انتظار آن را دارد که هم‌زمان، در کنار مساعی بلیغ‌اش برای پیش‌روندگی و پیش‌بردگی انقلاب و نظام اسلامی، بخشی از توان و انرژی خود را نیز مصروف خنثی‌سازی سازهای مخالف و موانع ناجوان‌مردانه دشمنان، به‌ویژه آمریکایی‌ها کرده است و با وجود همه این کارشکنی‌ها به چنین قله افتخاری نائل می‌شود. این موضوع، الهام‌بخشی انقلاب اسلامی را حفظ و تقویت می‌کند و این پیروزی کمی نیست؛ در حالی که آمریکایی‌ها با انگار مسازای هالیوودی همواره خواسته‌اند استعداد‌های انسانی را مسخ و این دروغ بزرگ را به دنیا القا کنند که بدون رأی و نظر موافق آمریکا نمی‌شود در مرزهای دانش و فناوری‌های نوین جهانی حرکت کرد. اینکه انقلاب اسلامی در این انگاره تَرک‌ایجاد کرده‌است آمریکایی‌ها را بیشتر عصبانی می‌کند.

گزارش صبح صادق از اقدام مقتدرانه سپاه در پرتاب ماهواره نظامی نور

والفجر هشت فضایی

دفاع مقدس تکرار شد؛ این بار تکراری مانند والفجر هشت. در شرایط رصد صددرصدی دشمن، عملیات بزرگ ورود نظامی ایران به فضا، از ده سال پیش آغاز و در حال پیش‌روی بود؛ سرانجام فرماندهی نیروی هوافضای سپاه حضور در عرصه پنجم صلابت نظامی را رقم زد تا پرتاب اولین ماهواره نظامی ایران که در شرایط تحریم و با فناوری صددرصد بومی، ساخته شده است، پیام اقتدار جمهوری اسلامی را به جهان مخابره کند.

◆ پیش‌روی چراغ خاموش

«سردار سلامی» پس از این پرتاب موفق اعلام کرد: «امروز دیگر از فضا دشمنان را کنترل می‌کنیم.» و «سردار امیرعلی حاجی‌زاده» فرمانده نیروی هوافضای سپاه با بررسی ابعاد مختلف این اقدام بزرگ اظهار داشت: «این موفقیت لطف و عنایت الهی بود. یادی می‌کنم از شهید تهرانی مقدم که پایه‌گذار این صنعت بود. از دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان، عزیزان وزارت دفاع و به‌ویژه سازمان صنایع هوافضا که مارا در ساخت موتور مرحله اول- که به موشک‌های زمین به زمین مربوط است- یاری کردند، تشکر می‌کنم.»

وی افزود: «ما می‌دانستیم که دشمنان به دنبال رصد این کار هستند و تلاش کردیم که به صورت چراغ‌خاموش کار را پیش ببریم.»

◆ بُعد پنجم امور نظامی

سردار حاجی‌زاده با بیان اینکه حضور نظامی در فضا یک نیاز است، گفت: «بدون حضور در فضا از خیلی امکانات نظامی و غیرنظامی که ابعاد وسیعی دارد، محروم هستیم؛ در واقع در بحث نظامی، بُعد پنجم امور نظامی پس از زمینی، دریایی، هوایی و

سایبری، فضایی است.»

◆ توسعه فرماندهی فضایی

سردار حاجی‌زاده درباره ضرورت ورود سپاه به عرصه فضایی گفت: «در سال ۸۸ با تصویب فرمانده معظم کل قوا، نیروی هوایی سپاه به نیروی هوافضای سپاه تبدیل شد. از آن روز ما یک فرماندهی به عنوان فرماندهی فضایی در نیرو تأسیس کردیم و طی این ۱۱ سال اقدامات بسیار گسترده‌ای انجام شده است. طبیعتاً به دنبال توسعه این فرماندهی هستیم. همان‌طور که فرماندهی موشکی ما در سال ۶۳ با دو سکو شروع کرد و امروز به یک قدرت نظامی تبدیل شده است، ان‌شاءالله روزی خواهد رسید که فرماندهی فضایی ما هم جایگاه ویژه‌ای در کشور، هم در بخش دفاعی و هم بخش غیردفاعی پیدا خواهد کرد.»

◆ ماهواره‌برها با سوخت جامد

فرمانده نیروی هوافضای سپاه با بیان اینکه سمت‌گیری ما استفاده از ماهواره‌برها سوخت جامد است و تمام مراحل را سوخت جامد خواهیم کرد، گفت: «در همین مورد اخیر، موتور مرحله اول

سوخت مایع بود، برای اینکه می‌خواستیم ارزان شود. الان که کار ما تثبیت شده است، موتور مرحله اول را هم سوخت جامد خواهیم کرد.»

◆ سردار جوان و دانشمند

چیزی که در این میان جالب بود، رونمایی از یک فرمانده و سردار جوان و دانشمند به عنوان فرمانده فضایی نیروی هوافضای سپاه در رسانه ملی بود. سردار «علی جعفرآبادی» فرمانده فضایی نیروی هوافضای سپاه اظهار داشت: «ماهواره‌ای که پرتاب شد، بخشی از پازلی بود که در این پازل قرار است عملیات‌های شناسایی و پشتیبانی راهبردی در عملیات‌های شناسایی، ارتباطی و ناوبری انجام شود و این همان ضرورت دستیابی به فضاست. ما باید حتماً از این ماهواره‌ها استفاده کنیم و بتوانیم خدمات را به نیروهای مسلح ارائه کنیم.»

◆ اولین مأموریت

سردار جعفرآبادی اظهار داشت: «اولین مأموریت این ماهواره شناسایی است. در حوزه دفاعی لازم داریم که آگاهی موقعیتی و آگاهی وضعیتی از پیرامون خود داشته باشیم که سنسورهایی که

سپاه به فرمان امام خامنه‌ای لبیک گفت

قاصد و نور شهید تهرانی مقدم

یافت. این دستاورد بزرگ، بسیاری از معادلات و محاسبات را تغییر خواهد داد؛ البته ناگفته نپساید که این پرتاب موفق سپاه، آغاز یک حرکت و گشوده شدن اولین دروازه‌های فضایی روی ملت پرافتخار و باعظمت ایران است. شاگردان تهرانی مقدم، متخصصان و دانشمندان سپاه و بسیج روزی در ادامه این حرکت و دستاورد بزرگ، ملت ایران را صاحب ایستگاه‌های بزرگ فضایی خواهند کرد. رسیدن به این نقطه و موقعیت به عنوان یک ضرورت، دور از دسترس ملت ایران و فرزندان سپاهی‌اش نیست. حرکت در این مسیر، پیش‌نیاز قطعی برای «برپایی تمدن نوین اسلامی» و «قوی‌تر شدن» ایران است. سپاه فرمان «قوی‌تر شدن» فرمانده معظم کل قوا، حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی) را دریافت کرده و با تمام توان و با اعتقاد راسخ به «لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم» و «و ما النصر الا من عند الله العزیز الحکیم» این راه پرخیر و برکت را که از مصادیق امر الهی «واعدا و لهم ما استطعتم من قوة» است، طی خواهد کرد. ان‌شاءالله

و قوی شدن است. او با قاطعیت می‌گفت برای حفظ انقلاب و نظام اسلامی و غلبه بر جبهه استکبار، جمهوری اسلامی باید به باشگاه فضایی ورود پیدا کند. حاج‌حسن تهرانی مقدم فاصله‌ها، عقب‌ماندگی‌ها، تحریم‌ها، فشارها، کارشکنی‌ها و همه محدودیت‌های دیگر را می‌دانست؛ لکن در پرتوی همان اعتقادات راسخ که در صدر این نوشتار آمد، از پروژه‌های در دست انجام گفت، که هدفش وارد کردن ایران به باشگاه فضایی است. او حرکت در این مسیر را ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای حفظ استقلال، عزت، کرامت و منافع ملت ایران می‌دانست. اکنون شاگردان و هم‌زمان شهید تهرانی مقدم در نیروی هوافضای سپاه پروژه فضایی شدن ایران و سپاه را به انجام رسانده‌اند و به تعبیر زیبای سردار سلامی، سپاه را فضایی کردند. خوشحالی ملت ایران و دوستان انقلاب اسلامی در سراسر جهان از یک سو، خشم و عصبانیت مستکبران عالم از دیگر سو، از عظمت این دستاورد حکایت می‌کند. سپاه با ورود به باشگاه فضایی و در مسیر تولید قدرت، به جهشی حیرت‌آور و تحسین‌برانگیز دست

شبهانه‌روزی پیش می‌برد. سه‌شنبه روزی بود که جلسه شورای تحلیل هفتگی معاونت سیاسی سپاه را در ستاد نیروی هوایی برگزار کردیم و آن عزیزی که اکنون آسمانی شده و «عند ربهم یرزقون» است، مهمان ویژه جلسه ما بود. در آن جلسه، با نگاه‌های عالمانه و ایده‌های بزرگش حاضران را مجذوب خویش و به آینده امیدوار کرد. پس از گذشت سال‌ها، به‌خوبی جملاتش در ذهنم به یادگار مانده است که گفت: «روند تحولات به گونه‌ای است که در آینده، کشورهایی قدرتمند هستند که در فضا حضور داشته باشند و سهم خود از فضا را به دست گیرند.» وقتی «سردار سلامی» فرمانده محترم کل سپاه، لحظاتی پس از پرتاب موفق ماهواره «نور» با ماهواره‌بر «قاصد» گفت: «به فضل الهی، سپاه امروز فضایی شد» به‌انگاه و در یک لحظه، تمام سخنان دلنشین و ایده‌های بزرگ و امیدبخش شهید تهرانی مقدم در جلسه شورای تحلیل معاونت سیاسی به ذهنم خطور کرد. خلاصه کلام آن روز سردار حاج حسن تهرانی مقدم این بود که ماندگاری جمهوری اسلامی و انقلاب اسلامی در گروی قدرتمندی

سردار یدالله جوانی

معاون سیاسی سپاه

«لا حول و لا قوة الا بالله العلی العظیم» از ذکر‌های پربرکتی بود که در کلامش زیاد تکرار می‌شد. او با تکرار این ذکر، خصوصاً هنگام انجام کارهای بزرگ و به‌ظاهر ناشدنی، باور و اعتقادش را بیان می‌کرد که معتقد است: «هیچ حرکت و استطاعتی جز به مشیت خداوند بزرگ نیست.» آیه شریفه «و ما النصر الا من عند الله العزیز الحکیم» را با تمام وجود می‌خواند و مفهوم آن را به شکل‌های مختلف به مخاطب، هم‌زمان و شاگردانش منتقل می‌نمود که: «فتح و پیروزی فقط از جانب خداوند توانای حکیم است.»

سال‌ها پیش که «سر لشکر سلامی» فرمانده وقت نیروی هوایی سپاه بود، آن مؤمن با اخلاص و ولایت‌مدار، در سمت فرماندهی موشکی نیروی هوایی، آرام و به‌ظاهر خاموش پروژه‌های بزرگ و به دور از تصور خیلی‌ها را با مجاهدت‌های

عملیاتی که فرصت را از دشمن گرفت

طریق نهاد مقدس سپاه پاسداران چنان دقیق و حساب‌شده صورت گرفت که اجازه نداد دشمن بتواند فضا‌سازی رسانه‌ای را علیه کشور انجام دهد. موفقیت در این زمینه م‌هرون به‌کارگیری دقیق حفاظت اطلاعات و عدم اطلاع‌رسانی در فضای عمومی قبل از پرتاب ماهواره نور بود. این اتفاق فرصت فضا‌سازی رسانه‌ای علیه سپاه را از جریان رسانه‌ای غرب گرفت و برای مدت‌ها پس از این عملیات غرورآفرین، دشمن را در سردرگمی فرو برد.

امنیتی، حکایت از حساسیت دشمن بر فعالیت‌های نهضتی، برون‌مرزی و موشکی سپاه دارد. فعالیت‌های دشمن در قالب عملیات روانی، مبین تلاش گسترده دشمن برای شکل‌دهی تصاویری منفی از سپاه برای مخاطبان هدف است. دشمن برای اجرای سناریوی منفی‌سازی علیه سپاه پاسداران و باورپذیرتر کردن عملیات روانی- رسانه‌ای خود از این طریق تریدهایی درباره صحت و مشروعیت اقدامات نهضتی سپاه در مخاطبان شکل گیرد. حال پرتاب ماهواره «نور» به فضا از

سپاه به دلیل تعارض با سیاست‌های استکباری غرب به رهبری آمریکا، دارای جایگاهی ویژه در سیاست خارجی این کشور است. برای مقابله با این توانمندی‌ها، دشمن با استفاده از ابزار گسترده رسانه‌ای خود تلاش می‌کند تا مقولاتی، چون نقض امنیت منطقه، نقض قوانین بین‌المللی، تروریسم و حمایت از تروریسم، انزوای جهانی، جنگ‌طلبی و تلاش برای دستیابی به سلاح غیر متعارف را به جامعه مخاطب خود القا کند؛ از این روش‌ها فرایند عملیات روانی دشمن علیه سپاه در مقوله نظامی-

مر تفضی سویلی

کارشناس سیاسی

امروزه عملیات روانی یکی از ابزارهای مهم به‌منظور تأثیرگذاری بر رفتار سایر بازیگران تلقی می‌شود که با هزینه‌هایی کمتر از اقدامات سخت‌افزاری می‌تواند نتایجی مشابه حتی با دوام بیشتر از آن را به دنبال داشته باشد؛ از این رو دشمن همواره از آن علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی استفاده کرده است. مأموریت‌های نظامی و امنیتی

دیپلماسی فعال منطقه‌ای

بازنگاهی به سفر محمدجواد ظریف به سوریه

محمد رضا فرهادی

کارشناس مطالعات منطقه‌ای

سوریه در ابعاد مختصاتی جبهه مقاومت نقشی کلیدی دارد و مقاومت چندساله آن در برابر تروریست‌های خارجی، سوریه را به یک دولت ملت مقاومت تبدیل کرده است. طی سال‌های گذشته، تحولات مربوط به سوریه روندی سینوسی و سیال به خود گرفته و حضور بازیگران مختلف به پیچیدگی موضوع منجر شده است. در این میان، برخی کشورها، همچون ایران رویکرد و نگاه آنها به مسائل موجود در راستای حل بحران موجود و رسیدن به مسیری پایدار برای حل اختلافات موجود در نظر گرفته‌اند. سفر هفته گذشته وزیر خارجه ایران به سوریه را نیز باید نشست‌گرفته از همین رویکرد و تحولات مدنظر قرار داد.

این سفر در وهله اول نشان‌دهنده عمق روابط دو کشور و از سوی دیگر، حمایت مکرر ایران از جبهه مقاومت و کشورهای آن است. با ترو سیه سلیمانی، شاید این موضوع در اذهان برخی کشورهای فرامنطقه‌ای و منطقه‌ای شکل گرفته باشد که با فقدان ایشان، خللی در محور مقاومت ایجاد خواهد شد؛ اما در واقع سفر وزیر امور خارجه به سوریه و سفر فرمانده نیروی قدس به عراق اعلام حمایت از کشورهای محور مقاومت است.

آخرین دور از گفت‌وگوهای آستانه، مورخ ۱۹ و ۲۰ آذر ۱۳۹۸ در شهر «نورسلطان» پایتخت قزاقستان برگزار شد. قرار بود دور بعدی این مذاکرات در فروردین ماه در ایران برگزار شود که با شیوع ویروس کرونا به تعویق افتاد. مذاکرات آستانه را باید در مقطع کنونی تنها راه بن‌بست سیاسی در سوریه دانست؛ زیرا بسیاری از کشورهای دخیل در بحران سوریه به دنبال فرسایشی و ادامه‌دار شدن

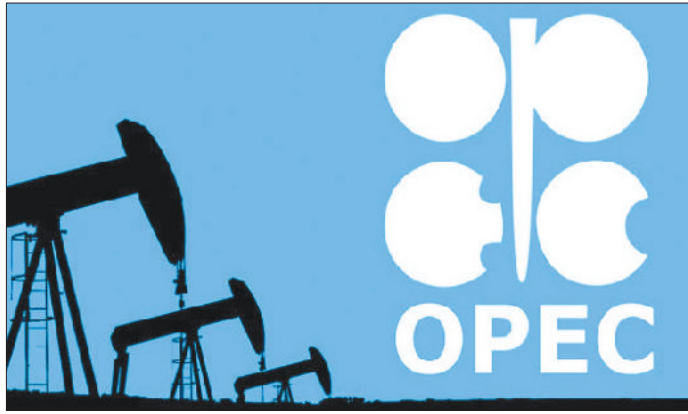
جنگ در آینده هستند. این مذاکرات چنانچه به نتیجه نهایی برسد، احتمال حل بسیاری از مشکلات موجود در سوریه را فراهم خواهد کرد و روند به نتیجه رسیدن به توافقی کلی و اجماع داخلی را فراهم خواهد کرد. سفر وزیر امور خارجه ایران به سوریه نشان‌دهنده عزم جدی ایران برای به نتیجه رسیدن این مذاکرات در چارچوب نشست‌های آستانه و همچنین حل شدن بحران سوریه طی ماه‌های آتی است.

تنها استان در سوریه که از جانب تروریست‌ها اشغال شده، استان ادلب است. ادلب در مختصات امنیتی سوریه از جایگاه مهمی برخوردار است و آزادسازی آن به منزله تغییر معادلات میدانی و نظامی در شمال سوریه است؛ زیرا با از بین رفتن تروریست‌ها در این منطقه، نگاه دولت سوریه به سمت اشغالگران خارجی خواهد رفت. بر مبنای همین نگاه ژئوپولیتیک امنیت محور، ایران به دنبال تحکیم حاکمیت کامل سوریه و پایان حضور تروریست‌ها و در ادامه کشورهای خارجی در منطقه است؛ در نتیجه آقای ظریف با انجام این سفر بر حمایت ایران از ادامه عملیات در ادلب و برچیده شدن حضور تروریست‌ها در سوریه تأکید کرده است.

می‌توان این‌گونه عنوان کرد که معادلات موجود در سوریه دو بُعد دارد: یک بعد آن میدانی و نظامی است که ایران با کمک‌های مستشاری و حمایت از دولت قانونی سوریه در برابر تروریست‌ها به منصف ظهور رسانده است و بعد دیگر آن سیاسی است بنابراین می‌توان گفت حمایت‌های ایران در ابعاد نظامی و گذر سوریه از بحران سخت گذشته، منجر به این شده است که ایران نقش گسترده‌تری را در ابعاد سیاسی داشته باشد و در واقع این روند سیاسی تکمیل‌کننده مسائلی نظامی گذشته خواهد بود.

خروج از اوپک؟

نگاهی به بازار نفت و مناقشات سیاسی

سجاد محسنی

کارشناس مسائل بین‌الملل

با بحران در بازار نفت در پی شیوع ویروس کرونا و نزول بی‌سابقه قیمت آن، به ویژه قیمت نفت آمریکا، بار دیگر شکنندگی اقتصاد نفتی در پس تداوم نیازهای جهانی به این محصول نشان داده شد. با کاهش مصرف این محصول، کشورهای تولیدکننده نیز تلاش کردند هزینه‌های خود را با کاهش تولید جبران کنند؛ به همین علت عربستان سعودی، روسیه و ایالات متحده تصمیم خود مبنی بر کاهش تولید را اعلام کردند. در این میان، عربستان به عنوان یکی از مقصران اصلی کاهش قیمت نفت به سبب افزایش تولید صورت گرفته قصد دارد این کاهش تولید را زودتر از موعد آغاز کند.

این سیاست که تا حدودی ناشی از رقابت با روسیه و افزایش فشار بر ایران است، برخلاف روند معمول به نارضایتی‌هایی از سوی ایالات متحده نیز منجر شد. با توجه به این مسئله، تصمیماتی برای کاهش تولید اتخاذ شد، هر چند که نتوانست در وهله اول چندان مؤثر به نظر برسد.

عربستان سعودی نشان داده است همچنان تلاش می‌کند سیاست‌های نفتی خود را در راستای سیاست‌های ایالات متحده تعریف کند. اگر چه این امر استثنائاتی نیز داشته، اما عربستان سعودی همواره به سرعت انحراف از سیاست‌های ایالات متحده آمریکا را اصلاح کرده است. با توجه به این میزان از رابطه حامی-پیرو در عرصه بین‌المللی، حفظ اتحاد با ایالات متحده آمریکا از اولویت‌های نفتی عربستان بوده است. هماهنگی بالای این کشور با قدرت‌های بزرگ حکایت از این دارد که بازی سیاست عربستان سعودی با کشورهای اوپک متفاوت است و برای عربستان سعودی نفت ابزاری عمدتاً سیاسی است تا اقتصادی.

عربستان سعودی نشان داد در فضای بحران کنونی نیز سیاست‌های ضد ایرانی خود را ادامه خواهد داد، سیاستی که اوپک پلاس را بر اوپک اولویت می‌دهد. ریاض یک وجه از سیاست‌های نفتی خود را با در نظر گرفتن افزایش فشار بر تهران پیش می‌برد که روند سیاست‌گذاری نفتی این کشور به ویژه از سال ۲۰۱۱ به بعد نیز این فرضیه را اثبات می‌کند.

تصمیمات موازی در اوپک پلاس و کاهش توجه به اوپک نشان می‌دهد باید برای این احتمال که عربستان از اوپک خارج خواهد شد، آماده بود؛ برنامه‌ای که مدت‌ها در محافل سیاسی و اقتصادی این کشور بررسی و نقد شده است.

عربستان سعودی با کاهش تولید نفت خود به دنبال این است که نشان دهد در حال کاهش وابستگی به اقتصاد نفتی است، آنچه در چارچوب سند ۲۰۳۰ نیز قابل پیگیری است. بر این اساس، عربستان سعودی به دنبال این است که از تهدید کاهش قیمت نفت به عنوان فرصتی برای تسهیل‌گذار اقتصادی استفاده کند. اگر چه این گام‌ها بسیار محتاطانه انجام می‌شود، اما ممکن خطرهای خاص خود را نیز به همراه داشته باشد.

عربستان سعودی به دنبال این است که روابط ایران و روسیه را به عنوان متغیرهای تأثیرگذار منطقه‌ای تضعیف کند. اقتصاد مهم‌ترین ابزار عربستان برای ایجاد منافع مشترک اقتصادی با روسیه است، سیاستی که بر اساس برنامه‌های توسعه بن سلمان و البته بسیار کند در حال پیشروی است. عربستان با این فرض که تحریم‌ها توان رقابت اقتصادی ایران را با این کشور گرفته است در تلاش است با ایجاد ارتباط گسترده اقتصادی با شرکای ایران خود را در جایگاه برتر منطقه قرار دهد.

وضعیت قرمز در تل آویو

بهترین جنگ‌افزار برای خلیج فارس

نشانی اینترست: زیردریایی‌هایی که نیروی دریایی ایران در اختیار دارد، شاید در قیاس با زیردریایی‌های هسته‌ای قدرت کمتری داشته باشند؛ با این حال، آنها برای منطقه خلیج فارس کاملاً ایده‌آل هستند؛ چرا که خلیج فارس در مقایسه با اقیانوس‌ها و آب‌های آزاد، عمق کم‌تر و باریک‌تر است که این مسئله آن را برای زیردریایی‌های کوچک‌تر بسیار مناسب می‌کند. در این فضا، برای ایران زیردریایی‌های هسته‌ای هیچ کاربردی ندارند؛ در عوض، زیردریایی‌های کوچک دیزل-برقی ایران می‌توانند در شرایطی که موتور خود را خاموش کرده‌اند، در انتظار اهدافشان بنشینند. این زیردریایی‌ها به سختی از سوی دشمنان قابل کشف هستند و می‌توانند از چشمان آنها پنهان بمانند و به ناوگان دشمن، شیخون بزنند و آنها را غافلگیر کنند.

سیاست چندقطبی!

نیویورک تایمز: هیچ شکی نیست که به دلیل تعطیلی برخی بخش‌ها در آمریکا، نگرانی برای عواقب اقتصادی در این کشور وجود خواهد داشت؛ اما جمهوری خواهان و به ویژه «ترامپ»، به فکر (انتخابات) ماه نوامبر هستند و تنها چیزی که رئیس‌جمهور آمریکا می‌داند، این است که سر نوشت وی با آفت و خیز وضعیت اقتصادی تغییر می‌کند. اگر او در کمپین انتخاباتی خود پیروز نشود، در سیاست چندقطبی ملی آمریکا، احتمالاً جمهوری خواهان کنگره را نیز با خود پایین خواهد برد.

وضعیت قرمز در بحران‌ها!

هاآرتس: در اسرائیل ساختار مقابله با شرایط غیر مترقبه فقط روی کاغذ است و فرماندهی جبهه داخلی هیچ ابزاری برای مدیریت بحران‌ها در اختیار ندارد؛ در حالی که ساختار نظامی نیز هم دانش و هم آمادگی کافی برای مقابله با مشکلات جبهه داخلی را پیدا نکرده است. چیزی به نام برنامه مقابله با بحران در ارتش وجود ندارد، تلاش‌هایی برای انجام آن صورت گرفت، اما با شکست مواجه شد.

جهان

شماره ۱۹۴۸ | دوشنبه ۸ اردیبهشت ۱۳۹۹

صداقت

سناریوهای تحقق معامله قرن

حمید خوش‌آیند

کارشناس غرب آسیا

با توجه به روندها و فرایندهایی که بر سیاست خارجی و امنیت ملی آمریکا و رژیم صهیونیستی حاکم است، حتی شیوع ویروس کرونا و بحرانی در این ابعاد نیز هرگز به معنای غفلت سیاستمداران آمریکایی-صهیونیستی از پیگیری طرح‌های بین‌المللی و منطقه‌ای، از جمله معامله قرن نیست؛ تا جایی که این روزها و با انتشار خبر توافق کانتر و نتانیاهو سخن از تشدید اقدامات برای نهایی شدن این معامله مطرح شده است از این رو جهان اسلام، به‌ویژه گروه‌های فلسطینی و نیروهای مقاومت در منطقه نیز ضمن رصد دقیق تحولات سیاسی و میدانی، نباید از توطئه دشمن غافل باشند. درباره اینکه سناریوهای آمریکا و رژیم صهیونیستی برای پیشبرد معامله قرن در ماه‌های پیش رو چیست، موارد متعددی قابل شناسایی است که اتفاقاً با توجه به شناخت و تجربه‌ای که از این دو بازیگر مخرب وجود دارد، این سناریوها در دستور کار قرار گرفته‌اند:

۱- تلاش برای عادی‌سازی و عمق‌بخشی بیش‌ازپیش به مناسبات میان کشورهای عربی و رژیم صهیونیستی و آشکارسازی آن؛ با توجه به اینکه برخی کشورهای عربی بخشی از پیشبرد پروژه معامله قرن تعریف شده‌اند و روابط تازه‌مانی که پنهانی باشند نمی‌تواند تأثیر مورد انتظار را ایجاد کند.

۲- تعمیق روابط کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی به‌ویژه در حوزه‌های امنیتی و اقتصادی که می‌تواند بستر ساز تحقق معامله قرن باشد.

۳- تلاش برای ایجاد فضای بی‌ثبات و ناامن در منطقه، به‌ویژه در محیط پیرامونی رژیم صهیونیستی؛ چرا که تجربه نشان داده است راهبردهای آمریکا در فضای ناامن و بی‌ثبات نسبت به فضای امن و باثبات سیاسی و امنیتی از قابلیت اجرایی و عملیاتی بیشتری برخوردار است.

۴- تقلیل مسئله فلسطین از آرمانی اسلامی به نزاع عربی-صهیونیستی، هم‌راهسازی افکار عمومی، رسانه‌ها و ساختارهای دولتی و سیاسی منطقه و جهان با معامله قرن و تلاش برای معرفی آن به عنوان طرحی که نقطه پایانی بر نزاع بیش از ۷۰ ساله عربی-صهیونیستی است.

۵- با توجه به اینکه اساس طرح معامله قرن بر مشوق‌های اقتصادی قرار داده شده است، دولت آمریکا با همراهی رژیم صهیونیستی تلاش خواهد کرد بیش از پیش منافع اقتصادی فلسطینیان را مسدود کند و با ایجاد تنگناهای اقتصادی و معیشتی، زمینه را برای همراهی فلسطینیان با معامله قرن مهیا کند.

۶- افزایش تحرکات آمریکا و رژیم صهیونیستی در سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی برای مشروعیت‌بخشی به مبانی طرح معامله قرن و پیگیری تحقق آن با استفاده از اهرم‌های بین‌المللی که در اختیار دارند.

۷- با توجه به اینکه ایران و گروه‌های مقاومت اسلامی موانع عمده و اصلی پیشبرد طرح معامله قرن در منطقه دانسته می‌شوند، آمریکا و رژیم صهیونیستی تلاش خواهند کرد در دو عرصه نرم‌افزاری (ایران‌هراسی و برجسته‌سازی تهدید ایران) و سخت‌افزاری (دامن زدن به درگیری‌های میدانی در سوریه، عراق، یمن و...) با درگیر کردن ایران و گروه‌های مقاومت در مسایر موضوعات منطقه، از شدت موانع پیش‌رو بکاهند.

علاقه‌مندی‌های ترامپ

رأی الیوم: «ترامپ» فقط دو چیز را دوست دارد؛ اول، دولت اشغالگر اسرائیل (رژیم صهیونیستی)، و دوم، اموال عربی «رهاشده». او از هر چیز دیگری غیر از آنها متنفر است. ترامپ با سازمان یونسکو به دلیل محکوم کردن نژادپرستی اسرائیل جنگیده و همه کمک‌های خود به سازمان «رونروا» را متوقف کرده است؛ زیرا این سازمان حداقل لقمه نانی را برای پناهجویان فلسطینی که ترامپ خواهان محو آنها از روی نقشه است، فراهم می‌کند. اکنون او شمشیر تحریم مالی خود را به روی سازمان جهانی بهداشت کشیده است؛ زیرا رئیس اتیوپیایی آن دروغ‌ها و اخبار کذب وی درباره ویروس کرونا و اتهامش به چین به عنوان کشور منشأ ویروس را حمایت نکرد.

کمک‌های بی‌تأثیر!

مؤسسه کارنگی: ایالات متحده با عربستان سعودی در برنامه‌های متعددی به منظور بهبود آموزش نیروهای ویژه و مقابله با تروریسم، ادغام سیستم‌های دفاع هوایی و موشکی، تقویت دفاع سایبری، تقویت امنیت دریایی و توسعه قابلیت‌های مهم امنیتی زیرساختی همکاری دارد. حملات سپتامبر ۲۰۱۹ به تأسیسات نفتی عربستان سعودی در «عقیق» و «خوریس» به علاوه شکست در مقابله با حوثی‌ها در یمن نشان می‌دهد این مساعدت‌های متنوع امنیتی ایالات متحده ظرفیت‌های سعودی را، چه در دفاع از قلمرو و چه در اعمال قدرت در یمن، بالا نبرده است.

یادداشت

قرن بیست و یکم
پایان نفت نیست

میثم مهرپور

کارشناس اقتصادی

شیوع ویروس کرونا فعالیت‌های اقتصادی زیادی، از جمله فعالیت‌های مربوط به گردشگری، مانند حمل و نقل و مسافرت‌ها به شدت کاهش یافته است. کاهش این فعالیت‌ها به کاهش تقاضای انرژی در جهان منجر شده و میزان تقاضای انرژی در جهان به طرز بی‌سابقه‌ای کاهش یافته است. این کاهش تقاضا در حالی است که حتی قبل از شیوع ویروس کرونا نیز عمده اقتصادهای دنیا در شرایط رونق اقتصادی قرار نداشتند و رکودی نسبی در اقتصاد بیشتر کشورهای جهان حاکم بود؛ به نحوی که کشورهای صادرکننده نفت معتقد بودند برای ایجاد تعادل در بازار نفت و افزایش قیمت‌ها، صادرات نفت باید حدود یک تا یک و نیم میلیون بشکه کاهش یابد. با شیوع ویروس کرونا این رکود به شدت عمیق‌تر شد و در پی آن تقاضای نفت نیز کاهش یافت و آمارها حکایت از خروج ۳۰ میلیون بشکه نفت از مدار تولید دارد که تاکنون به هیچ وجه سابقه نداشته است. شرایطی که حداقل تا حدود یک سال دیگر ادامه خواهد داشت. طبیعتاً نفت تولیدشده در کشورها یا باید مصرف شود یا در مخازن و انبارهای مخصوص ذخیره شود. مصرف نفت عملاً به علت کاهش تقاضا در پی شیوع ویروس کرونا کاهش یافته و موضوع ذخیره‌سازی نیز تا حد مشخص و محدودی امکان‌پذیر است؛ ضمن اینکه به واسطه کاهش شدید قیمت‌های جهانی، ذخیره نفت حتی در صورت امکان صرفه اقتصادی ندارد؛ برای نمونه در شرایط فعلی، هزینه نگهداری نفت در مخازن کشتی‌ها بیشتر از قیمت نفت خواهد بود؛ لذا این کار صرفه اقتصادی ندارد و احتمال اینکه تولید در بسیاری از کشورهای تولیدکننده، با وجود برخی هزینه‌ها و خسارت‌ها، متوقف شود، ناگزیر و بسیار محتمل است. با این حال، قطعاً این شرایط موقتی است و بعد از پایان بیماری کرونا (درمان یا کشف واکسن) طی یک بازه سه ماهه اقتصاد به روال عادی خود باز خواهد گشت و شاهد افزایش شدید تقاضای نفت در دنیا هستیم و بعد از پایان این بحران تاریخی طبیعتاً شاهد افزایش قیمت نفت خواهیم بود.

در میان کشورهای صادرکننده نفت، این موضوع کمترین آسیب را متوجه اقتصاد ایران خواهد کرد؛ چراکه ایران به سبب تحریم‌های نفتی، در سال‌های اخیر عملاً با عدم صادرات نفت مواجه بوده و نقش درآمدهای نفتی در بودجه کشور به حداقل میزان ممکن رسیده است. از سوی دیگر و با توجه به ارقام اعلام‌شده درباره میزان فرارهای مالیاتی، امکان اینکه دولت کمبود منابع خود از طریق درآمدهای نفتی را با توجه به درآمدهای مالیاتی، از جمله مقابله با فرار مالیاتی و ایجاد پایه‌های مالیاتی جدید تأمین کند کاملاً شدنی است و قابلیت اجرا دارد. با توجه به این موضوع به نظر می‌رسد شرایط برای تحقق ایران منهای نفت با این توفیق اجباری مهیاست. بی‌شک قیمت نفت در آینده روند صعودی به خود می‌گیرد و باز هم شاهد نفت چند ده دلاری حتی نفت بالای ۱۰۰ دلار خواهیم بود؛ باید برای آن روز آماده بود. امروز بهترین زمان برای خداحافظی با درآمدهای نفتی در بودجه و مصداق واقعی تبدیل تهدید به فرصت است.

بررسی چگونگی مواجهه با گزارش تفریح بودجه ۱۳۹۷

در گفت‌وگو با عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام

تقویت سازمان‌های نظارتی

و گزارش فوری به مردم

گزارش دیوان محاسبات کشور از تفریح بودجه سال ۱۳۹۷ در روزهای گذشته، حاکی از این است که رقم نجومی ۴/۸ میلیارد دلاری که باید به واردات کالاها اساسی مورد نیاز مردم اختصاص می‌یافت، مفقود شده است. با اینکه این حاتم‌بخشی یا تخلف ارزی در دوره پیشین رئیس کل بانک مرکزی اتفاق افتاده است، اما «عبدالناصر همتی» رئیس کنونی بانک مرکزی و رئیس جمهور به طرق مختلف آن را بی اساس و به دور از واقعیت خوانده‌اند؛ از این رو «صبح صادق» در گفت‌وگویی با حجت‌الاسلام والمسلمین «غلامرضا مصباحی مقدم» اقتصاددان و عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام این موضوع را بیشتر بررسی کرده است.

میلاذ شکری

خبرنگار

ارزیابی ششما از گزارش تفریح بودجه

۱۳۹۷ که از سوی دیوان محاسبات کشور منتشر و در آن مسائل پرحاشیه‌ای مطرح شده است، چیست؟

دیوان محاسبات کشور درباره تفریح بودجه سال ۱۳۹۷ گزارشی ارائه کرده که در آن اشاره شده ۴/۸ میلیارد دلار مفقود شده است، مبلغی که برای واردات کالا با ارز دولتی اختصاص داده شده بود. اما با این وجود هنوز هیچ‌گونه خبری از چگونگی هزینه‌کرد این ۴/۸ میلیارد دلار به دست نیامده است. به هر حال، با توجه به رقم بسیار بالایی که مشخص نیست به چه کسانی و چگونه تخصیص داده شده است، در جامعه حساسیت زیادی ایجاد شده و این موضوع به شدت نیازمند رسیدگی جدی قوه قضائیه است؛ خوشبختانه رئیس محترم قوه قضائیه نیز دستور رسیدگی به این موضوع را صادر کرد.

دلیل مفقود شدن این مبلغ طبق نظر دیوان محاسبات کواهای از سوی ناظران قانونی بر فرایند تخصیص ارز بوده یا مشکل از جای دیگری است؟

دیوان محاسبات کشور در سال ۱۳۹۷، هم‌زمان با رخداد چنین اتفاقی در تخصیص ارز دولتی، به واردات کالاهای ضروری یا حتی غیر ضروری نظارت داشته است و طبیعتاً بر اساس روال همیشگی باید گزارش و ایرادات وارد به نحوه تخصیص ارز یا قصورهای ممکن از سوی دیوان منعکس می‌شد اما به نظر می‌رسد چنین اتفاقی نیفتاده یا این تخصیص و نحوه هزینه‌کرد آن به موقع رصد نشده است؛ البته بنده در این باره اطلاعات دقیقی ندارم، اما روال معمول بررسی در حین تخصیص اعتبار و واردات همین روندی است که عرض کردم. به هر حال، وارد سال ۱۳۹۹ شده‌ایم و گزارش تفریح بودجه سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد متأسفانه گزارش تفریح بودجه ۱۳۹۷ از ضعف سازمان‌های نظارتی و ایضا عملکرد نمایندگان مجلس شورای اسلامی، به ویژه کمیسیون برنامه و بودجه حکایت دارد؛ چراکه

کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ناظر بر عملکرد دیوان محاسبات است و در عین حال ابزارها و اهرم‌های نظارتی لازم بر تخصیص ارز در سال ۱۳۹۷ را در اختیار داشته است؛ بنابراین کمیسیون برنامه و بودجه مجلس همان زمان نیز می‌توانست نظارت قابل ملاحظه‌ای بر این موضوع داشته باشد.

پیگیری گزارش دیوان محاسبات از اتفاق رخ داده تا چه حد حائز اهمیت است؟

اتفاقی که به عنوان سرنویشت نامعلوم ارز تخصیص داده شده به واردات کالاهای اساسی رقم خورده، در دوره رئیس کل پیشین بانک مرکزی رخ داده است؛ بنابراین همه نهادها ذی‌ربط نظارتی، همان زمان باید به سرعت به موضوع ورود می‌کردند و با تحقیق و تفحص، سریعاً پیگیر موضوع می‌شدند و مواردی را مطالبه می‌کردند. به هر حال مسئولان دولتی و بانک مرکزی در کنار نمایندگان مجلس باید هرچه سریع‌تر نتیجه این مسئله را روشن کنند. موضوع کسانی که ارز به آنها تخصیص داده شده است و نسبت به واردات اقدام نکرده‌اند، یا ارز دریافت‌شده و کالای وارداتی به صورت رسمی در جایی ثبت و ضبط نشده است و اطلاعات روشنی درباره آن وجود ندارد، باید مشخص شود. بی‌تردید رقم ۴/۸ میلیارد دلار، رقم کوچکی نیست؛ بزرگی این عدد زمانی مشخص می‌شود که آن را با رقم ۱/۶ میلیارد دلاری که اخیراً از یک کشور کوچک اروپایی آزاد شد و در اختیار مسئولان جمهوری اسلامی قرار گرفت، مقایسه کنید؛ همین رقم تا چه اندازه منشأ خوشحالی و ذوق‌زدگی برخی مسئولان دولتی و موجب ایجاد گشایش در منابع دولت شد؟ لذا باید نسبت به این رقم و همه رانت‌ها و سوءاستفاده‌هایی که از منابع عمومی شده یا می‌شود، حساس بود و با حساسیت و به صورت بسیار جدی با آن مقابله کرد؛ برای نمونه اگر این رقم گم‌شده را در نرخ ارز آزاد، مثلاً نرخ ۱۵ هزار تومانی ضرب کنیم، متوجه می‌شویم به چه رقم نجومی‌ای تعرض شده و عده‌ای از آن سوءاستفاده کرده‌اند. بانک مرکزی حتماً

اسامی کسانی که این رقم‌های درشت را گرفته‌اند، در اختیار دارد؛ از این رو پیگیری سریع، اقدام قاطع و برخوردی شدید قضائی بسیار ضروری است. تمام کسانی که در این موضوع یا سایر منابع عمومی متعلق به ملت دست‌درازی کرده و راه ویژه‌خواری و اختلاس را دنبال کرده‌اند، حتی اگر به خارج از کشور رفته و بازنگشته باشند، یا به واسطه این ارزها کالایی غیر از کالای تعیین‌شده و با نرخ‌های غیر دولتی به دست مصرف‌کننده نهایی رسانده باشند و یا افرادی که به ثبت سفارش خود متعهد نشده‌اند، باید تحت تعقیب قضائی قرار بگیرند تا ابعاد این موضوع هرچه زودتر مشخص و خاطیان مجازات شوند. به هر حال جای خوشحالی دارد که قوه قضائیه نسبت به موضوعی که تاکنون گزارش شده، بسیار قاطع و صریح برخورد کرده است؛ البته دیوان محاسبات خود دارای یک دادستانی است که دادستان آن از سوی قوه قضائیه نصب می‌شود و قاضی دیوان محاسبات و مستشاران قضائی نیز مأمور بررسی‌ها و نظارت‌های این چنینی هستند؛ از این رو ضمن اینکه زحمات این اقشار را نباید نادیده گرفت، در وضعیت کنونی، مسئله مهم اقدام به‌موقع و ارائه گزارش فوری به مردم است تا نگرانی و دغدغه مردم در شرایطی که همه ذهن‌ها متوجه منابع مالی عمومی است، برطرف شود. من تصور می‌کنم باید سریعاً دست به کار شوند و این مسئله یکی از موضوعات اصلی مطالبات نمایندگان مجلس باشد و از حق نظارتی که دارند در این‌گونه موارد استفاده کنند.

آیا سازوکاری برای نظارت بر عملکرد دریافت‌کنندگان ارز برای جلوگیری از تکرار چنین فسادهایی وجود دارد؟

تخصیص ارز برای واردات کالاها و مختلف از سوی وزارت صمت انجام

می‌گیرد و بانک مرکزی بعد از آن به تخصیص ارز اقدام می‌کند؛ پس این دو نهاد به اصلی‌ترین منابع اطلاعاتی دسترسی دارند. گرچه همین نهادها دولتی باید هر چه سریع‌تر روند فعالیت‌های خود را به دیوان محاسبات گزارش دهند تا دیوان محاسبات نیز فوری به این فعالیت‌ها ورود و نظارت کند، تصور من این است که این اقدام باید هم‌زمان از سوی دیوان محاسبات نیز صورت بگیرد.

افزوده

رشد اقتصادی چیست؟

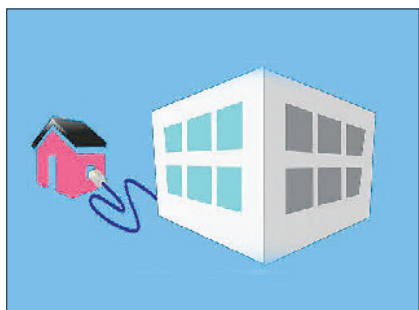
برای درک بهتر مفهوم رشد اقتصادی باید کشور را مانند یک کارگاه تولیدی تصور کرد که در سال ۱۰۰ واحد کالا تولید می‌کند. اگر در سال بعد کشور رشد اقتصادی ۱۰ درصدی داشته باشد، به این معناست که این کارگاه به جای ۱۰۰ واحد کالا، ۱۱۰ واحد کالا تولید کرده است و اگر این کشور در سال بعد رشد منفی ۶ درصدی داشته باشد، به این معناست که این کشور به جای ۱۰۰ واحد کالا، ۹۴ واحد کالا تولید کرده است؛ در واقع رشد اقتصادی را می‌توان میزان تغییرات تولید در کشور نسبت به سال گذشته دانست.

شاخص

نتایج دورکاری!

بر اساس گزارش «رویتزر»، گسترش حجم دورکاری و ارتباط شبکه کارمندان و دفاتر مرکزی شرکت‌ها در آمریکا ممکن است موجب شود مؤسسات آمریکایی به سمت کوچک کردن دفاتر خود حرکت کنند. دورکاری میلیون‌ها نفر از کارمندان در آمریکا در چند سال گذشته سبب شده بود رشد قیمت املاک اداری در این کشور نسبت به قیمت سایر املاک کمتر باشد. در حال حاضر شرکت‌هایی نظیر مایکروسافت و گوگل پای کار آمده‌اند و با ارائه نرم‌افزارهایی شرایط را برای ارتباط آسان بین کارمندان و کارفرمایان به صورت دورکاری فراهم کرده‌اند.

منهای نفت

اصلاح ساختارها

از دلایلی که نفت در اقتصاد ایران به سمت بودجه دولت‌ها سوق داده شده است، وجود رابطه ارگانیک بین نفت و دولت است. اینکه درآمدهای نفتی بیشتر در بخش هزینه‌های جاری دولت مطرح شده است و کمتر در بخش سرمایه‌گذاری و توسعه‌ای وجود دارد، نشانگر مشکلی ساختاری است. برای رفع این مشکل، در گام اول باید یک اصلاح نهادی در ساختارها ایجاد شود؛ به عبارتی، باید ساختارهایی مبتنی بر تولید و ارزش افزوده ایجاد شود؛ برای این کار باید تمام دریافت‌های افراد در سطوح مختلف بر اساس خلق ارزش افزوده باشد.

ضرورت مرزبندی

محمد عینی زاده موحد

دکترای تفسیر تطبیقی قرآن

تبری یعنی بی‌زاری از دشمنان خدا و برقرار نکردن رابطه ولایی و دوستی با آنها...

قرآن کریم به طور جدی به مسئله تبری توجه کرده است و با عباراتی، همچون نهی از پذیرش ولایت کفار و مشرکان و دشمنان خدا...

یکی دیگر از جلوه‌های تبری، تبری از انسان‌های بی‌طرف و بی‌حرکت است، اگر چه به ظاهر در جبهه حق باشند...

تولی و تبری، مرزبندی میان حزب خدا با دیگر احزاب است. تنیدگی با جریان‌هایی که به سوی حق نمی‌روند...

قرآن از سویی می‌فرماید: «ای کسانی که ایمان آورده‌اید، دشمن من و دشمن خودتان را ولی نگیرید...

حضرت خدیجه (س) تمام سختی‌ها را همراه پیغمبر (ص) تحمل کرد و تمام هزار شبانه‌روزی که حضرت (ص) در شعب ابی طالب حبس بودند...

آن حضرت با آن همه فداکاری و انفاق مال هنگام رحلت و وصیت به پیامبر (ص) عرض کرد: «یا رسول الله، مرا ببخشید که در حق شما کوتاهی کردم...

این ولایت طولی است؛ اما در عرض هم مؤمنان باید با هم ارتباط و اتصال داشته و یکپارچه و متصل باشند...

به مناسبت آغاز ماه مبارک رمضان، ماه میهمانی خداوند در گفت و گویی با حجت الاسلام والمسلمین «مرتضی اسماعیل پور» ملقب به خطیب اصفهانی به موضوع ماه رمضان در روزهای کرونایی پرداختیم که در ادامه می‌آید:

علیرضا بر موند

خبرنگار

امتداد روزهای کرونایی با ماه مبارک رمضان رسیده است و ظاهراً محافل و مجالس شش‌های پر عظمت این ماه مبارک تعطیل خواهد بود؛ در این شرایط چه راه‌کارهایی وجود دارد تا از عبادت و فیوض این ماه بی‌بهره نمانیم؟

خودسازی، سیر و سلوک و حیاتی و گفتن برخی ذکرها، تعطیلی پذیر نیست. ماه مبارک رمضان، ماه عبودیت، ماه تضرع و انابه، ماه سلوک الی الله، ماه فلاح و رهایی و شکوفایی، ماه پرواز به سوی حقیقت هستی و ماه ضیافت الهی برای همه سالکان و ره‌پویان خانه دوست؛ همراه خود نسیم صبا می‌برد مرا / یا رب چو بوی گل به کجا می‌برد مرا؟

در این شرایط سخت زمانی و عصر کرونایی که رابطه اجتماعی به حداقل رسیده و وضعیت موجود مانع اجتماع در پایگاه‌های عبادی، به ویژه در مساجد شده است، راه‌کار زیبایی را رهبر معظم انقلاب فراروی عابدان و ساجدان سنگر عبودیت و بندگی قرار دادند که می‌توان گفت در حقیقت روح ماه مبارک رمضان همان مفاهیمی است که در پیام معظم‌له آمده است، ما در خلوت‌نگه راز با خالق خویش، رسیدن به مقام عبودیت و بندگی است و بهترین عامل رسیدن به چنین جایگاه‌هایی خشوع و تضرع است.

«خشوع» یعنی پایین آوردن سر، نگاه را بر زمین دوختن و صدا را پایین آوردن و انگیزه این حالت

روحي، خوف و خشیت الهی است. خشوع در برابر خداوند همان اطاعت از اوامر و نواهی اوست که این اطاعت، بر خوف از عقوبت و خشیت ناشی از درک عظمت مقام او استوار است؛ خشوع عملی قلبی و منشأ بروز خضوع است، به سخن دیگر، این حالت بر اثر مشاهده عظمت خداوند در قلب انسان پدید می‌آید و انقطاع او را از غیر خدا سبب می‌شود. در ماه مبارک رمضان زمینه خشوع در دل انسان افزایش می‌یابد و از آنجا که در این ماه رابطه ما در مراکز اجتماع ممنوع است، باید به تعبیر رهبر معظم انقلاب، در اتاق‌مان، در خلوت خودمان، میان خانواده و فرزندان خودمان همین خشوع و خضوع را به وجود بیاوریم.

به نظر شما آیا دین‌مداری و خداجو بودن انسان‌های درگیر با این بحران تفاوتی با قبل داشته است؟

کرونا موجب شده است توجه همه به ماورای طبیعت بیشتر شود و رابطه عمیق‌تری با خدای خود داشته باشند و ما این رابطه آسمانی را در پیام‌ها، نگاره‌ها و نمایش‌های هنری هر آیین و مسلکی شاهد هستیم. چه زیباست که در این ماه رمضان از شب بیداری و راز و نیاز بیشتری بهره‌مند شویم. امام حسن عسکری (ع) در سخنی چنین فرموده‌اند: «الوصول الی الله سفر لا یدرک الا بامتطاء اللیل»؛ رسیدن به مقام تقرب الهی سیر و سفری است که

در پرتوی بهره‌مندی از مرکب شب به دست می‌آید. امتطاء یعنی عطیه و مرکب قرار دادن شب. خداوند برای ارتباط با خودش دو عامل مهم را قرار داده است: یکی سحر و دیگری صحرا؛ اولی در زمان دومی در مکان است. در سکوت مرمین شب و سحرگاهان رمضان چه زیبا و دل‌انگیز است که انسان ناپیشگر با خدا راز و نیاز کند.

سحر ویژه پاکان و نیکان عالم است؛ در آن هنگام ارواح شریره در خواب هستند و فضا برای سفر آسمانی و وصول الی الله عارفان و سالکان آماده است. «صحرا» مکانی است که در آنجا وسعت و فراخنای طبیعت را در آسمان و دشت و دریا و کوه‌های برافراشته می‌نگریم؛ به صحرا بنگرم صحرا ته بینم / به دریا بنگرم دریا تو بینم / به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم

مرتضی اسماعیل پور

تلاوت و تفسیر آیات قرآن کریم و تدبیر در آن را یک فرصت طلایی و یکی از بهترین کارها در ماه مبارک رمضان بدانیم؛ آمد شهر صیام

سلوک

صدیق‌ترین یار اسلام

به مناسبت سالروز وفات حضرت خدیجه بنت خویلد همسر گرامی رسول اکرم (ص) در دهم ماه مبارک رمضان

سیدحسین خاتمی خوانساری

دبیر گروه دین

همانطور که خیانت، هر نهضت، انقلاب و حرکت صحیحی را در طول تاریخ نابود می‌کند، وفاداری نیز آن را قدرت و قوت می‌بخشد و توسعه می‌دهد. پیامبران از حضرت آدم (ع) تا پیامبر خاتم (ص) همیشه کنار خود یارانی وفادار داشتند که تکیه‌گاه و پشت و پناه‌شان بودند. آنها با تمام وجود خود کمک‌حال پیامبران بودند و زندگی خود را وقف مبارزه با تاریکی می‌کردند. نمونه بارز این یاران که از همه دارایی‌های مادی و معنوی خود گذشتند تا دین خدا و پیامبرش یاری شوند، حضرت خدیجه (س) بود. اولین زن مسلمان بود که با وفاداری کامل، اسلام و رسول خدا (ص) را یاری کرد و در همین راه جان سپرد.

ایشان با اینکه زنی ثروتمند بود و در آسایش و رفاه زیسته بود، در مسیر تبلیغ دین خدا حتی یک لحظه از سختی‌ها گلاهی نکرد و لب به اعتراض نگشود. خداوند بزرگ در قرآن کریم برای توصیف بزرگی وفاداری، اول خود را با وفاترین می‌شمرد و می‌فرماید: «چه کسی به پیمان‌ش پایبندتر از خداست؟» (توبه/۱۱۱)

همچنین کمترین احتمال پیمان‌شکنی را نسبت به خود قاطعانه رد می‌کند: «خداوند هرگز پیمان‌شکنی نمی‌کند.» (بقره/۸۰) آن‌گاه

بندگان مؤمن خود را نیز به وفاداری و پایبندی به تعهدات‌شان فرامی‌خواند و می‌فرماید: «آنها [مؤمنان] کسانی هستند که به عهد الهی وفا می‌کنند و پیمان را نمی‌شکنند.» (رعد/۱۹ و ۲۰) رسول اکرم (ص) نیز وفای به عهد را از شرایط اساسی ایمان می‌دانند و حضرت امیر (ع) نیز در فرمان خود به مالک اشتر، به اهمیت این مسئله را مهم‌ترین و عمومی‌ترین قانون اجتماع می‌شمارند.

پدر حضرت خدیجه (س) «خُوَیْلِد بن اسد» بود و مادرش «فاطمه بنت‌زائد» نام داشت. سال تولد ایشان را ۱۵ سال قبل از عام الفیل گفته‌اند. (الطبقات الکبری، ج ۸، ص ۱۳) ابن‌سیدالانس در وصف شرافت ایشان آورده است: «اوزنی شریف و بادرایت بود که خداوند خیر و کرامت برای او در نظر گرفته بود. به لحاظ نسب در طبقه متوسط انساب عرب جا داشت، اما دارای شرافتی عظیم و ثروتی زیاد بود.» همه منابع تاریخی، حضرت خدیجه (س) را اولین همسر پیامبر (ص) معرفی کرده‌اند؛ با این حال زمان دقیق ازدواج این دو روشن نیست. سن پیامبر (ص) در هنگام ازدواج با حضرت خدیجه (س) ۲۱ تا ۲۷ سال ذکر شده است، ولی آنچه مورخان بر آن اعتماد دارند، ۲۵ سال است. (المناقب، ج ۱، ص ۱۴۹) چنانکه در برخی منابع چون «عیون‌الاثیر»، «اسدالغابه» و... آمده، حضرت خدیجه (س) پیشنهاد ازدواج با پیامبر (ص) را مطرح کرده است. این پیشنهاد پس از آن روی داد که ایشان با درستکاری، درست‌گفتاری، امانت‌داری و کرامت اخلاقی حضرت محمد (ص) آشنا شد و او را امین مال و دارایی خود قرار داد.

فضائل و خدمات ایشان به اسلام و پیامبر (ص) بیشتر از آن است که در این مطلب بگنجد. در فضیلت آن حضرت همین بس که والدۀ مکرمه حضرت صدیقه طاهره (س) است و همه ذریه پیامبر (ص) به ایشان منتهی می‌شوند. ایشان در اخلاق و آداب اسلامی و کمک به قوی شدن ریشه اسلام پا به پای پیامبر (ص) و امیرالمؤمنین (ع) جلو می‌رفت. حضرت خدیجه (س) در روزگار غربت پیامبر حامی قوی و همراه صادق بود چنانکه پیامبر اکرم (ص) در تجلیل فداکاری‌های ایشان فرموده‌اند: «پرا و استوار نشد دین من، مگر با دو چیز: ثروت خدیجه (س) و شمشیر علی بن ابی‌طالب (س)». (شجره طوبی، ج ۲، ص ۲۳۳) پیامبر (ص) با این سخن میزان و ارزش فضیلت دارایی حضرت خدیجه (س) کنار شمشیر زندان‌ها و جهاد علی بن ابی‌طالب (ع) قرار داد. (شجره طوبی، ج ۲، ص ۲۳۴)

حضرت خدیجه (س) تمام سختی‌ها را همراه پیغمبر (ص) تحمل کرد و تمام هزار شبانه‌روزی که حضرت (ص) در شعب ابی طالب حبس بودند، این بانو خم به ابرو نیاورد. وی هزار شبانه‌روز تشنه و گرسنه در محاصره دشمن به سر برد، اما ذره‌ای از حمایت رسول خدا (ص) دست نکشید و صبورانه در کنار ایشان ایستاد. (تاریخ طبری، ج ۳، ص ۲۵)

آن حضرت با آن همه فداکاری و انفاق مال هنگام رحلت و وصیت به پیامبر (ص) عرض کرد: «یا رسول الله، مرا ببخشید که در حق شما کوتاهی کردم.» پیامبر (ص) فرمودند: «حاشا و کلاً! من از شما تقصیری ندیدم، بلکه منتهای سعی و کوشش خود را در حق من نمودی. شما در خانه من زحمات زیادی را متحمل شدی. اموات را در راه خدا بذل و بخشش نمودی.» آن‌گاه حضرت خدیجه (س) عرض کرد: «یا رسول الله، شما را وصیت می‌کنم به این دختر (و به حضرت فاطمه (س) اشاره کرد). این دختر بعد از من یتیم و غریب است. کسی از زن‌های قریش او را اذیت نکند. کسی به صورت او لطمه‌ای نزند، به روی او داد نزند و مکروهی نبیند.» (شجره طوبی، ج ۲، ص ۲۳۴)

بدرایت بود که خداوند خیر و کرامت برای او در نظر گرفته بود. به لحاظ نسب در طبقه متوسط انساب عرب جا داشت، اما دارای شرافتی عظیم و ثروتی زیاد بود.» همه منابع تاریخی، حضرت خدیجه (س) را اولین همسر پیامبر (ص) معرفی کرده‌اند؛ با این حال زمان دقیق ازدواج این دو روشن نیست. سن پیامبر (ص) در هنگام ازدواج با حضرت خدیجه (س) ۲۱ تا ۲۷ سال ذکر شده است، ولی آنچه مورخان بر آن اعتماد دارند، ۲۵ سال است. (المناقب، ج ۱، ص ۱۴۹) چنانکه در برخی منابع چون «عیون‌الاثیر»، «اسدالغابه» و... آمده، حضرت خدیجه (س) پیشنهاد ازدواج با پیامبر (ص) را مطرح کرده است. این پیشنهاد پس از آن روی داد که ایشان با درستکاری، درست‌گفتاری، امانت‌داری و کرامت اخلاقی حضرت محمد (ص) آشنا شد و او را امین مال و دارایی خود قرار داد.

گزارش ویژه به مناسبت سالروز شهادت استاد مطهری و هفته عقیدتی سیاسی در سپاه

پیام مشترک نماینده ولی فقیه و فرمانده کل سپاه به مناسبت هفته عقیدتی سیاسی

معرفت‌افزایی مقدمه عمل جهادی و انقلابی است

مربیان «مُهَدَّب و اثرگذار با بهره‌گیری از محتوای غنی اسلام ناب محمدی (صلی الله علیه و آله) و اندیشه‌ها و رهنمودهای امامین انقلاب اسلامی و روش‌ها و شیوه‌های نوین و اثربخش تعلیمی و تربیتی در اولویت برنامه‌ها باشد.

۵- الگوسازی مجاهدان فی سبیل الله و تربیت پاسدارانی با روحیه معنوی، انقلابی و جهادی، همانند شهدای دفاع مقدس، با باری‌ها، همت‌ها، خرازی‌ها و باکری‌ها و شهدای مدافع حرم، همچون حاجی‌ها و شهید سلیمانی یکی از مهم‌ترین اهداف تعلیمی و تربیتی و آیین تمام‌نمای شما تلاشگران این عرصه باشد و زمینه و گفتمان آن در تعامل اثربخش دو مجموعه فرماندهی و نمایندگی فراهم گردد.

از خداوند متعال درخواست داریم در این مسیر نصرت و یاری خود را به مانند همیشه بدرقه راهمان کرده و دعای خیر امام زمان (عج) و نائب برحق ایشان، امام‌خامنه‌ای را شامل حال همگان نماید.

تحول اثربخش نظام تعلیم و تربیت، متناسب با شرایط و اقتضانات کنونی، شناسایی و به‌کارگیری شود.

۲- عمق‌بخشی به مبانی دینی، معارف اسلامی و انقلابی و تربیت معنوی فرماندهان و پاسداران ایثارگر، پر تلاش، رشید و شجاع سپاه به گونه‌ای هدف‌گذاری و اجرایی گردد که در مقابله با جنگ نرم و سخت دشمنان و مخالفان این نظام دینی و انقلابی از آمادگی لازم برخوردار بوده، به گونه‌ای که به مدد این آمادگی معنوی بتوانند ضمن اثرگذاری بر محیط پیرامون خود، همواره در همه عرصه‌های دینی و انقلابی پیشرو و پیش‌برنده باشند.

۳- معرفت‌افزایی باید مقدمه عمل جهادی و انقلابی گردد و کارآمدی پاسداران را در سپاه تقویت نماید و این امر خطیر، با تقویت و ارتقای بصیرت دینی و حضور مؤثر در عرصه‌های عملی حفظ و حراست از انقلاب اسلامی و دستاوردهای آن، برنامه‌ریزی، و در قالب اجرای اثربخش بر نامه‌صادقین محقق گردد.

۴- جذب و به‌کارگیری به همراه رشد و توان‌افزایی استادان و

«ما باید این نکته را در نظر بگیریم که هر کسی وارد سپاه شد، در زیر شعاع تربیت و اراده معنوی شما، روز به روز کمالات معنوی‌اش بیشتر شود و پیشرفت کند. نباید هیچ افت روحی و معنوی در سپاه مشاهده شود.» حضرت امام‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

هفته عقیدتی سیاسی در سپاه و بسیج هم‌زمان با سالروز شهادت استاد شهید «مرتضی مطهری (ره)» را گرامی می‌داریم و در این فرصت مغتنم که با ماه مبارک رمضان مصادف شده است، از عناصر تأثیرگذار در تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی، اعم از استادان، مربیان و مدیران عقیدتی سیاسی، به ویژه ایثارگران و شهدای این عرصه، تجلیل و تقدیر نموده و توجه فرماندهان، مسئولان و دست‌اندرکاران این امر در سپاه را به اولویت‌های اساسی زیر جلب می‌نماییم:

۱- اهمیت ساخت و تربیت سرمایه انسانی در سپاه پاسداران در دهه پنجم و گام دوم انقلاب اسلامی ایجاب میکند تمام اندیشه‌ها، تجربیات ارزشمند تعلیمی و تربیتی، توانمندی‌ها و ظرفیت‌های موجود در فرماندهی و نمایندگی ولی فقیه در سپاه برای بازطراحی و

سرلشکر پاسدار حسین سلامی
فرمانده کل سپاه

عبدالله حاجی‌صادقی
نماینده ولی فقیه در سپاه

معاون تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی سپاه در گفت‌وگو با صبح صادق

نظام تربیت دینی پاسداران را طراحی می‌کنیم

هفته عقیدتی سیاسی در سپاه بهانه‌ای است تا مأموریت مهم تقویت بنیه اعتقادی در پاسداران را مرور و بازخوانی کنیم. امری که با مدیریت معاون تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی سپاه و از سوی استادان برجسته در مجموعه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و در سطح کشور هدایت می‌شود تا پاسداران انقلاب مسیر حرکت را تا ظهور به شکل محکم، استوار و با ایمان و یقین طی کنند. برادر پاسدار «مجدد غلامرضا» معاون تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی است. یکی از نکات جالب درباره آقای غلامرضا این است که ایشان دارای تحصیلات حوزوی است و سوابق زیادی در حوزه آموزشی و پژوهشی در کارنامه خود دارد. در گفت‌وگو با ایشان به بررسی کم و کیف مسئله تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی در سپاه پرداخته‌ایم.

مأموریت خود انجام داده‌اید؟

مجموعه نمایندگی ولی فقیه در سپاه در این مقطع فعال و مسئولیت‌پذیر عمل کرده است و اقدامات مؤثر و جهادی را دنبال می‌کند. نقش آفرینی طلاب و روحانیون نیز در نوع خودش کم‌نظیر بوده است. یکی موضوعات جدید، ورود به فضای مجازی است و تولید محتوای چندرسانه‌ای از ویژگی‌های این مقطع است که جمع وسیعی از پاسداران و خانواده‌های آنان تاکنون از این حرکت بهره‌مند بوده‌اند؛ در این رابطه، عقیدتی سیاسی سایت «سراج اندیشه» و کانال آن را فعال کرده است و با تولید محتوای جدید، ویژه برنامه‌های اخلاقی و قرآنی را با تأکید بر بیانیه گام دوم انقلاب در ماه مبارک رمضان تحت عنوان «عیار معنویت و اخلاق» راه‌اندازی کرده است که علاوه بر مربیان و استادان، در نقاطی که شرایط شکل‌دهی کلاس‌های آموزشی فراهم نباشد، پاسداران به نحو برنامه‌ریزی شده و مطابق شیوه‌نامه‌های ابلاغی از آن استفاده می‌کنند.

نکته پایانی شما و مباحثی را که احتمالاً در سؤالات مانوبه، بفرمایید.

با تشکر از دست‌اندرکاران هفته‌نامه «صبح صادق» و فرصتی که فراهم کردید، خدا دارد هفته عقیدتی سیاسی سپاه را به همه استادان، مربیان، هادیان و مدیران تبریک و تهنیت عرض کنم و از تلاش‌های علمی و فعالیت‌های تربیتی و تعلیمی همگان تقدیر و تشکر کنم. ما قادران مجاهدت‌های خالصانه این عزیزان هستیم. ما قادران پیشکسوتان این عرصه در معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی، عزیزانی چون آیات عظام و حجج اسلام، استادان دین‌پرور، رازینی، نمازی، شاهرودی، تویسرکانی و ادیبانی که طی ۴۰ سال گذشته در این عرصه منشأ خدمات و برکات بزرگی در سپاه پاسداران و رشد و ارتقای آموزش‌های عقیدتی سیاسی بوده‌اند، تجلیل کنیم و برای آنان آرزوی توفیق روزافزون نماییم. برای جناب‌عالی و همه برادران و همسران تشکران خود، برادران سیاسی و هادیان در سطح سپاه آرزوی توفیق دارم و همکاری این دو معاونت در عرصه‌های مختلف بحمدالله در حال گسترش و تقویت است و ان‌شاءالله منشأ اثر در سپاه پاسداران باشد.

که در سپاه تقویت خواهد شد.

برای آینده و در ادامه مسیر روبه‌رشد سپاه و انقلاب، چه طرح‌های نو و ابتکاری پیش رو دارید؟

یکی از موضوعات بااهمیت، طراحی نظام تربیت دینی است که مطالعات اولیه و تدوین طرح آن به پایان رسیده و مسیرهایی برای رشد و تعالی پیش‌بینی شده است. یکی از مسیرهای مهم، نظام معرفتی پاسداران است که از بدو ورود تا پایان خدمت، سیر کسب معارف اسلامی و انقلابی را به تناسب استعدادها و قابلیت‌ها طی می‌کنند. شروع این مسیر با پایه پاسداری در دوره عمومی پاسداری شکل می‌گیرد. یک پاسدار در بدو ورود، دوره عمومی محتوای عمیق استحکام مبانی اعتقادی، از جمله دروس اندیشه‌های بنیادین را سپری می‌کند و در یکی از رشته‌های معارف قرآنی، فقه و حقوق، عقاید و کلام، دانش سیاسی، تاریخ و سیره، اخلاق و تربیت اسلامی تا مدارج و سطوح بالا ارتقا می‌یابد و به‌عنوان مربی، مبلغ و هادی برای سازمان و جامعه توانمند می‌شود. مسیر دیگر، روند تربیتی است که از طریق برنامه‌های صادقین، توسعه جلسات موعظه و اخلاق، برنامه‌های فقه، احکام و اخلاق تخصصی و فعالیت‌های قرآنی به صورت توأمان پیش می‌رود.

یکی از تأکیدات نماینده ولی فقیه در سپاه، اثربخشی و کیفیت برنامه‌های مجموعه است؛ برای کیفی‌سازی آموزش چه اقداماتی انجام شده است؟

در این رابطه با ابلاغ تدابیر نماینده ولی فقیه و راهبردهای نمایندگی، طرح اولیه در سال گذشته تدوین شد و هم‌زمان برخی اقدامات در این رابطه در حال اجراست که از جمله آنها نیازشناسی محتوایی، توجه به آسیب‌های فردی و اجتماعی و توجه به روش‌های خلاقانه تدریس و حل مسئله است. تقویت رویکرد تربیتی و نقش آفرینی مؤثر مربیان مُهَدَّب و فاضل از مواردی است که بر آنها تمرکز داریم و توفیقاتی در این رابطه داشته‌ایم.

در شرایط کنونی، در مواجهه با ویروس جهانی کرونا چه اقداماتی در حوزه

اشراف ستاد فرماندهی کل سپاه توفیقاتی داشته است که نشان‌دهنده مدیریت جهادی عناصر ستادی و صفی در شبکه عقیدتی سیاسی بوده است و از این بابت از خدای سبحان سپاسگزارم که در عرصه تعلیم و تربیت عقیدتی سیاسی چنین همکاران متممندی با ظرفیت و توان بالا را در اختیار داریم و خدمتگزارای این عزیزان برای ما مایه افتخار است. در سال جدید با مشارکت خوب رده‌ها، برنامه سال ۱۳۹۹ تدوین و ابلاغ شده است و بر حسب مقدرات، رشد قابل توجهی در برنامه‌ها و اعتبارات پیش‌بینی شده است که ان‌شاءالله با حمایت‌های شورای نمایندگی و فرماندهی تمام پیش‌بینی‌ها محقق خواهد شد.

هر سال در برنامه‌های عقیدتی روی برخی موضوعات تمرکز وجود داشته است؛ شاخص‌های اصلی برنامه‌های عقیدتی سیاسی در سال ۱۳۹۹ چیست؟

در سال جدید، حجم وسیعی از کارکنان را با آموزش‌های مختلف تحت پوشش قرار خواهیم داد و علاوه بر برنامه‌های آمادگی یگانی و تربیت و تعالی دینی فردی و خانوادگی در مراکز آموزشی و اقامتی، برنامه «صادقین» که همان حلقه‌های تربیتی است به صورت سراسری در سپاه اجرا می‌شود. این برنامه با سازماندهی و آموزش استادان، مربیان و فرماندهان در تمام رده‌های سپاه به مرحله پیاده‌سازی کامل خواهد رسید و هزاران حلقه تربیتی بین مربیان و سرگروه‌ها تشکیل می‌شود که در عرصه‌های عملی و جهادی انقلاب پیشگام خواهند شد. یکی دیگر از برنامه‌های اثربخش در سال جدید، اجرای برنامه‌های عقیدتی سیاسی در موقعیت‌های عملیاتی راهیان نور و زیارتگاه‌ها و یادمان‌هاست که در کنار فعالیت‌های آموزشی از فضا و ارزش‌های معنوی دفاع مقدس بهره‌گیری خواهد شد. تقویت فعالیت‌های قرآنی در برنامه ماه مبارک رمضان در گروه‌های محدود و تقویت آموزش مجازی با حضور استادان حوزه علمیه قم و مربیان سازمانی از ویژگی‌های برنامه‌های امسال است و در این زمینه محور قرار دادن محتوای معرفتی قرآن در برنامه صادقین و آموزش زبان قرآن از جمله مواردی است

درس اخلاق برگزار می‌شود و برکات زیادی را حین خدمت برای کارکنان در بر داشته است.

جدا از یادگان‌ها، سپاه مراکز آموزشی دانشگاهی هم دارد که خروجی آنها باید تربیت پاسداران در تراز انقلاب باشد؛ وضعیت آموزش‌ها در مراکز دانشگاهی چگونه است؟

آموزش عقیدتی سیاسی در دوره‌های طولی سپاه با هماهنگی آموزش سپاه از وضعیت خوبی برخوردار است و در تمام دوره‌ها درصدی از مباحث و موضوعات به دروس عقیدتی سیاسی اختصاص داده شده و طی چند سال گذشته، بارها بازنگری شده است و گام‌به‌گام به سمت تخصصی شدن محتوای دروس پیش می‌رود که در سال جاری این روند ادامه پیدا خواهد کرد. در این زمینه یکی از اقدام‌های مؤثر، شکل‌گیری گروه‌های معارف اسلامی در دانشگاه‌هاست که به عمق‌بخشی فعالیت‌های تربیتی و آموزشی و بهره‌گیری از استادان و اعضای هیئت علمی کمک شایانی خواهد کرد. با توسعه مراکز دانشگاهی در سپاه، تلاش شده است گروه‌های معارف اسلامی در این مراکز انسجام یابند. از نظر حفظ و جذب اعضای هیئت علمی معارفی نیز اقدامات مؤثری انجام شده است و با شکل‌گیری مرکز معارف در دانشگاه جامع امام حسین (ع) قطعاً ساماندهی لازم مهیا خواهد شد. یکی از موضوعات مهم در مراکز آموزش عالی سپاه بازطراحی برنامه‌های تفصیلی دوره‌های مختلف، متناسب با نیازهای جدید و در مسیر به‌روزرسانی محتوایی است که با هماهنگی و همکاری خوب معاونت تربیت و آموزش سپاه در حال انجام است و به زودی اتفاق‌های مؤثری برای کیفی‌سازی آموزش‌ها رخ خواهد داد.

شما وضعیت را تا زمان حاضر تشریح کردید، حالا بفرمایید وضعیت برنامه‌های عقیدتی سیاسی در سال ۱۳۹۹ چگونه است؟

در دو سال گذشته، فعالیت‌های عقیدتی سیاسی نسبت به سال‌های قبل از رشد قابل توجهی برخوردار بوده و در پیشرفت عملکرد و بررسی

به عنوان اولین سؤال، با توجه به اینکه تربیت و آموزش عقیدتی و سیاسی پاسداران یکی از ارکان مهم تقویت پاسداران، سپاه و انقلاب اسلامی است، روند آموزش‌های عقیدتی سیاسی پاسداران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

فعالیت‌های عقیدتی سیاسی از ابتدای شکل‌گیری سپاه جایگاه خطیری داشته و سپاه به لحاظ برخورداری از هویت دینی و انقلابی، اهتمام ویژه‌ای به کسب دانش و بینش عقیدتی سیاسی پاسداران داشته است. حضرت امام خمینی (ره) و امام‌خامنه‌ای (مدظله‌العالی) در رهنمودهای خود یا در احکام نمایندگان‌شان در سپاه برای این مأموریت مهم ارزش ویژه‌ای قائل بوده‌اند و بر آن تأکید داشته‌اند. نمایندگی ولی فقیه در سپاه همواره برای این آموزش‌ها برنامه‌ریزی هدفمندی داشته و یکی از امتیازات ویژه آن، داشتن نظام منسجم آموزشی و تربیتی و مجموعه‌هایی، مانند مجتمع آموزش عالی شهید محلاتی و پژوهشگاه علوم اسلامی امام صادق (ع) و مراکز تداوم آموزش است که نقش تربیت مربی، تولید محتوا و اجرای آموزش‌ها را عهده‌دار هستند. به طور کلی می‌توان گفت، اکنون که پس از چهلین سال وارد دهه جدید انقلاب شدیم، با تجربه چند مرحله بازنگری در نظام تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی، شاهد اجرای مؤثر و توسعه فعالیت‌های عقیدتی بوده‌ایم و می‌توان با جرئت مدعی شد مبانی اعتقادی و سیاسی کارکنان تقویت شده و رو به رشد است.

یکی از برنامه‌های منسجم سالانه، اجرای دوره‌های تربیت و تعالی است که تمام کارکنان پاپور و سرباز در مراکز آموزشی استانی یا مراکز متمرکز قم و مشهد موظف به سپری کردن‌شان هستند. در کنار اجرای فردی، بخشی از پاپوران به همراه خانواده در مراکز اقامتی مشهد و شمال دوره‌های خانوادگی را طی می‌کنند که در مجموع یکی از برنامه‌های اثربخش عقیدتی سیاسی در سال‌های گذشته بود است و همگان به رضایتمندی از آن اذعان داشته‌اند. از دیگر برنامه‌های مؤثر، آموزش‌های یگانی است که به صورت گسترده در تمام رده‌ها و به صورت هفتگی با جلسات آموزش قرآن و جلسات

مسئول اداره اساتید، مربیان و مدیران معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی سپاه

فرمانده - مربی را به چرخه تربیت دینی می‌افزاییم

سرهنک حسین ترابی گفت: تربیت و به کارگیری فرمانده‌مربی عقیدتی سیاسی در چرخه تعلیم و تربیت دینی کارکنان از برنامه‌های ما در سال ۱۳۹۹ است.

به گزارش صبح صادق سرهنک پاسدار «حسین ترابی» اظهار داشت: «توجه به تربیت و تقویت استادان و مربیان اثرگذار در رأس برنامه‌های محوری این مجموعه است؛ در همین راستا با درک اهمیت این موضوع، اقدامات مؤثری را در سال ۱۳۹۸ به انجام رسانده‌ایم و برنامه‌های متنوعی را برای سال ۱۳۹۹ پیش‌بینی کرده‌ایم.»

مسئول اداره اساتید، مربیان و مدیران معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی درباره مهم‌ترین برنامه‌های سال ۱۳۹۸ گفت: «تکمیل پیش‌نویس شرح وظایف مربیان سازمانی به تفکیک مراکز

آموزشی برای بررسی و تصویب نهایی در شورای عالی معاونت عقیدتی سیاسی در این اداره انجام شد و بعد از تصویب اجرا خواهد شد.»

♦ توان‌افزایی مربیان و استادان

توسعه کمی و کیفی برنامه‌های توان‌افزایی استادان و مربیان به صورت تخصصی و به شیوه حضوری و غیرحضوری، نکته دیگری بود که ترابی به آن اشاره کرد و در ادامه افزود: «در این زمینه می‌توان به برگزاری بیش از ۱۷ دوره توان‌افزایی استادان و مربیان سازمانی و غیر سازمانی اشاره کرد، از جمله دوره‌های توان‌افزایی استادان که شامل: ذکر مبارک (قرآن کریم)، انقلاب اسلامی، فقه و احکام، ولایت فقیه، برنامه صادقین، مشاوره تربیتی و... می‌شود و به صورت متمرکز در دانشکده شهید محلاتی با حضور استادان برجسته حوزه و دانشگاه و با شیوه نظری و کارگاهی برگزار می‌شود.

وی از شناسایی و سازماندهی استادان، مربیان و مدرسان (سرگروه‌های) برنامه صادقین در استان‌های اصفهان، هرمزگان و ستاد فرماندهی کل سپاه به عنوان نمونه خبر داد و افزود: «دوره‌های آمدگی و توان‌افزایی این امر به صورت متمرکز در قسم و به صورت غیر متمرکز ردهای در ستاد رده‌های مذکور اجرا شده است.» ترابی در ادامه

گفت: «وضعیت‌سنجی دانشی و مهارتی بخشی از مربیان سازمانی به صورت تخصصی، با حضور استادان هیئت علمی دانشکده شهید محلاتی به منظور دستیابی به سطح توانایی‌های آنان و برنامه‌ریزی کیفی برای تقویت و ارتقای علمی و مهارتی مربیان در سال ۱۳۹۸ انجام شد.»

♦ پیگیری جایگاه و حقوق مربیان

وی با بیان اینکه بررسی وضعیت جایگاه‌ها و حقوق مربیان سازمانی و توجه به موانع و مشکلات آنان و همچنین پیگیری و برنامه‌ریزی برای رفع این موانع و مشکلات از سوی مبادی ذی‌ربط انجام گرفت، ادامه داد: «در سال ۱۳۹۸ به فضل الهی توانستیم بخشی از مشکلات مادی و معنوی مربیان و استادان سازمانی را با کمک معاونت‌های ذخیل در نمایندگی ولی فقیه در سپاه برطرف کنیم.» برگزاری دوره‌های آموزش‌یاری و معلمی قرآن کریم از دیگر برنامه‌های اجرا شده بود که ترابی به آنها اشاره کرد و گفت: «برای بیش از هزار و ۵۰ نفر از سربازان مستعد و بیش از دو هزار نفر از پاسداران جدیدالورود در دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین(ع) و پایوران رده‌های سپاه، این دوره برگزار شده است.»

وی گفت: «تکمیل بانک اطلاعات استادان و مربیان، سطح‌بندی رتبه و پایه تخصصی بیش از

چهار هزار استاد و مربی و ساماندهی و نظام‌مند کردن پرداخت حق‌التدریس استادان و مربیان از دیگر اقدامات اداره اساتید و مربیان بود.»

♦ تجربه مشترک گزینش روحانیون

ترابی با اشاره به ایفای نقش مؤثر در گزینش روحانیون برای اولین بار، به منظور انتخاب و جذب مربیان روحانی توانمند، افزود: «تجربه موفق و خوبی در این زمینه برای دو معاونت عقیدتی سیاسی و امور روحانیون کسب شد.»

مسئول اداره اساتید، مربیان و مدیران معاونت عقیدتی سپاه درباره پیش‌بینی برنامه‌های مهم این اداره در سال ۱۳۹۹ در قالب شش محور گفت: «یکی از محورها برنامه‌ریزی برای ارتقای تحصیلی مربیان سازمانی و غیر سازمانی به صورت حضوری و غیر حضوری (مجازی) تا مقطع کارشناسی ارشد و دکتری است که مقدمات اولیه آن را با ریزی با مراکز سازمانی و برون‌سازمانی فراهم شده است.» مسئول اداره اساتید، مربیان و مدیران معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی محور دیگر برنامه‌های سال ۱۳۹۹ را شناسایی و جذب مربیان توانمند روحانی با سطح علمی ۳ و ۴ حوزه و غیر روحانی با مدرک کارشناسی ارشد به بالا در رشته‌های معارف اسلامی اعلام کرد و

در ادامه گفت: «محور دیگر، برنامه‌ریزی برای شناسایی، سازماندهی و به کارگیری استادان، مربیان و مدرسان برنامه صادقین در تعامل با معاونت‌های مربوط در فرماندهی سپاه است.»

♦ توان‌سنجی کل مربیان در سال ۹۹

ترابی با اشاره به توان‌سنجی کل مربیان سازمانی در دو مرحله به منظور تشخیص سطح علمی و مهارتی آنها و همچنین برنامه‌ریزی مناسب و تخصصی برای چگونگی مسیر رشد علمی و مهارتی به عنوان محور دیگر برنامه‌های سال ۱۳۹۹ افزود: «پیش‌بینی دوره‌های توان‌افزایی تخصصی مربیان به صورت حضوری و غیر حضوری با محوریت ارتقا و تقویت سطح توانایی معرفتی و مهارتی این عناصر تأثیرگذار در حوزه تعلیم و تربیت دینی انجام شده است.»

وی پیگیری برای رفع کامل مشکلات جایگاه و حقوق مربیان سازمانی عقیدتی سیاسی در تداوم اقدامات سال ۱۳۹۸ را دیگر برنامه‌های دانست و گفت: «برای این منظور کمیسیون‌هایی در معاونت‌های نیروی انسانی و طرح و برنامه‌های نمایندگی تشکیل شد که به فضل الهی در سال جاری سعی خواهیم کرد با همت و تلاش مضاعف آن را تا رسیدن به نتیجه‌ای قابل قبول دنبال کنیم.»

مسئول اداره برنامه‌ریزی، ارزشیابی و تهیه متون آموزشی معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی سپاه

سرفصل‌های آموزشی را بازطراحی می‌کنیم

سرهنک حمیدی گفت: «با تغییر رویکرد آموزشی دوره‌ها به رویکرد تربیتی آموزشی، بازنگری و بازطراحی محتوا و موضوعات سرفصل‌ها در سال

۱۳۹۸ انجام شده است.» به گزارش صبح صادق سرهنک پاسدار «علی حمیدی» مسئول اداره برنامه‌ریزی، ارزشیابی و تهیه متون آموزشی معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه درباره برنامه‌ها و فعالیت‌های این اداره در سال ۱۳۹۸ اظهار داشت: «با عنایت به مطالبه نماینده محترم ولی فقیه در سپاه مبنی بر تغییر رویکرد آموزشی دوره‌ها و برنامه‌ها به تربیتی-آموزشی و نیز ارتقای کیفیت آموزش‌ها، بازنگری و بازطراحی محتوا، موضوعات و سرفصل‌ها انجام شده است.»

وی ادامه داد: در سال ۱۳۹۹، در ادامه تحقق مأموریت‌های فوق و نیز پاسخ به مطالبه فرامین هشت‌گانه امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)، این اداره

با رویکرد تحول‌آفرین و انگیزه‌بخش و با برنامه‌ریزی بلندمدت، اقداماتی را شروع کرده است.»

♦ فرصت مغتنم رمضان

سرهنک حمیدی همچنین گفت: «پاسخ‌گویی به نیازهای روز مخاطبان برنامه‌ها و احصای نظام مسائل فراگیران دوره‌های تربیتی و آموزشی، ما را بر آن داشت با بهره‌گیری از فرصت مغتنم ماه مبارک رمضان با اجرای حضوری و نیمه‌حضوری برنامه‌ها کار را شروع کنیم.» وی افزود: «برای این منظور، با استفاده از روحانیون و استادان کشوری و سازمانی از طریق ضبط برنامه‌های تولیدی و متنوع با موضوع «عیار معنویت و اخلاق در قرآن کریم» با تأکید بر بیانیه‌های گام دوم انقلاب، کار را شروع

کرده‌ایم.» مسئول اداره برنامه‌ریزی، ارزشیابی و تهیه متون آموزشی درباره برنامه‌های در طول سال و بعد از ماه مبارک رمضان هم افزود: «با پیش‌بینی برنامه تربیتی، بصیرت دینی و عمل جهادی در قالب گروه‌های صادقین، برای بالا بردن روحیه و توان معرفتی، تربیتی و جهادی کارکنان در طول سال جاری برنامه‌ریزی شده است.»

♦ نظام‌واره محتوایی تربیت پاسداری

وی در ادامه به اجرای دوره‌های تربیت و تعالی معنوی با موضوعات اساسی ولایت‌محوری، سبک زندگی اسلامی، مکتب شهید سلیمانی و... اشاره کرد و افزود: «با طراحی و ایجاد نظام معرفت‌افزایی دینی و انقلابی، پاسداران

از بدو ورود تا پایان خدمت تحت یک نظام‌واره محتوایی، هدفمند و ارزشمند خواهند بود و به این صورت تربیت خواهند شد و این برنامه در دست اقدام است.» سرهنک حمیدی با بیان اینکه علاوه بر برنامه‌هایی که برای پاسداران و پایوران پیش‌بینی شده است، برای سربازان وظیفه نیز برنامه‌های متناسبی در دست اقدام داریم، افزود: «در این حوزه به توجه به سطوح و رده‌های خدمتی برای نیروهای وظیفه، برنامه‌های تربیتی و آموزشی اثرگذار و شوق‌آفرین معرفتی و بصیرتی طراحی شده است تا این نیروهای جوان که نزدیک به دو سال از عمر خود را در مجموعه‌های سپاه می‌گذرانند، بهره معنوی، بصیرتی و تربیتی لازم مبتنی بر محیط جوانی را کسب کنند.»

مسئول اداره آموزش‌های عمومی، تخصصی و یگانی معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی سپاه

۲۵ هزار جلسه درس اخلاق در سال برگزار می‌کنیم

سرهنک دوم پاسدار زاهدی گفت: «سالانه ۳۷ هزار نفر در دوره‌های خانوادگی مشهد مقدس، ۴۰ هزار نفر در دوره‌های فردی در مراکز تداوم مشهد و قم و سایر کارکنان در دوره‌های غیر متمرکز استانی و رده‌های شرکت می‌کنند.»

به گزارش صبح صادق سرهنک دوم «علیرضا زاهدی» مسئول اداره آموزش‌های عمومی، تخصصی و یگانی معاونت عقیدتی با اشاره به اینکه مأموریت اجرای دوره‌ها و آموزش‌های عقیدتی سیاسی پاسداران و سربازان در طول سال بر عهده این اداره است، اظهار داشت: «این اداره در قالب

اجرای دوره‌های تربیت و تعالی، هرساله حدود ۳۷ هزار نفر از کارکنان سپاه را به اتفاق خانواده به دوره‌های تربیت و تعالی خانوادگی مشهد مقدس اعزام می‌کند که در این دوره‌ها علاوه بر زیارت حرم ملکوتی حضرت علی بن موسی الرضا(ع)، حدود ۱۸ ساعت جلسات تربیتی و آموزشی با موضوعات سبک زندگی اسلامی برای مخاطبان اجرا می‌شود.»

وی افزود: «در بخش دوره‌های تربیت و تعالی فردی نیز به طور متوسط، سالیانه حدود ۴۰ هزار نفر از کارکنان پایور در دوره‌های مراکز متمرکز تداوم تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی شهرهای مقدس مشهد و قم شرکت می‌کنند و در این دوره‌ها به مدد همکارانم در سایر ادارات معاونت، تقویت بنیه اعتقادی و معنوی با برنامه‌های مختلف و متنوع انجام می‌شود.»

♦ دوره تعالی برای ۵۷ هزار سرباز

زاهدی با بیان اینکه باقی پایورانی که طی سال در این دوره‌ها شرکت نمی‌کنند نیز باید طبق برنامه در دوره‌های تربیت و تعالی غیرمتمرکز در مراکز تداوم تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی استانی و

رده‌ای شرکت کنند، افزود: «به طور متوسط، در این دوره‌ها حدود ۲۶ ساعت برنامه‌های تربیتی و آموزش دینی برای کارکنان پیش‌بینی شده است.» وی درباره دوره‌های کارکنان وظیفه نیز گفت: «در هر سال حدود ۵۷ هزار نفر از کارکنان وظیفه در دوره‌های تربیت و تعالی ضمن خدمت شرکت می‌کنند که در بخش کارکنان وظیفه، علاوه بر تمرکز بر تعلیم سبک زندگی جوان انقلابی و احکام خاص جوانان، آموزش عملی نماز برای سربازان به مدت حدود ۲۰ ساعت در سال اجرا می‌شود.»

♦ ۱۰ هزار صندلی در ۴۵ مرکز آموزشی

زاهدی با اشاره به مزیت برخورداری از مراکز تداوم تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی و استفاده از مجتمع‌های آموزشی رفاهی مرکز خدمات کارکنان سپاه برای اجرای دوره‌های خانوادگی گفت: «از الطاف الهی به شبکه تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی سپاه که در سال‌های اخیر نیز توسعه بیشتری پیدا کرده است، استفاده از حدود ۴۶ مجتمع آموزشی رفاهی زیرمجموعه مرکز خدمات کارکنان سپاه به عنوان مراکز برای تربیت دینی کارکنان و خانواده‌ها و اجرای دوره‌های تربیت

و تعالی خانوادگی است.» وی افزود: «در بخش دوره‌های فردی در مراکز استان‌ها و برخی رده‌ها، با وجود ۴۵ مرکز تداوم آموزش‌های عقیدتی سیاسی با ظرفیت ۱۰ هزار صندلی آموزشی، زمینه تعلیم و تربیت دینی کارکنان و بسیجیان در مراکز استان‌ها با استفاده از ظرفیت استادان مجرب و ولایت‌مدار حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها فراهم شده است.» زاهدی با اشاره به آموزش‌های عقیدتی سیاسی یگانی نیز افزود: «در راستای برنامه‌های آمادگی اعتقادی و معنوی کارکنان، در قالب طرح قرآنی «ذکر مبارک» و «نور مبین» حدود ۱۲۰ هزار جلسه آموزش مفاهیم و تدبیر در قرآن کریم برای پایوران و حدود ۶۵ هزار جلسه آموزش روخوانی و مفاهیم قرآن کریم برای سربازان، در روزهای چهارشنبه به مدت یک ساعت از سوی شبکه تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی در سطح رده‌های سپاه برگزار شده است.» وی اجرای حدود ۲۵ هزار جلسه درس اخلاق در سال را نیز از دیگر برنامه‌های یگانی برشمرد و افزود: «از این تعداد، حدود هزار جلسه با اعزام و بهره‌مندی از استادان برجسته تربیتی و اخلاقی کشوری در سطح رده‌ها در روزهای شنبه به مدت یک ساعت برگزار شده است.» زاهدی

با اشاره به عملکرد اداره محل خدمت خود در حوزه آموزش‌های طولی، اظهار داشت: «در حوزه آموزش‌های طولی از دوره‌های بدو ورود تا دوره‌های مقطع دار دانشگاهی در مقاطع کاردانی، کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری در دوره‌های غیر مقطع‌دار سرپرستی، مقدماتی رسته‌ای، عالی و دافوس، مبتنی بر تصمیمات کلان، ۲۰ درصد از محتواها به آموزش عقیدتی سیاسی اختصاص دارد که با همت شبکه استادان مجرب گروه‌های معارف اسلامی در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی سپاه، در حوزه پایوران به طور سالیانه حدود ۳۰ هزار پایور در مراکز آموزشی، حدود ۸۰ ساعت درس عقیدتی سیاسی را در طیف‌های مختلف می‌گذرانند.» وی اجرای آموزش‌های عقیدتی سیاسی در دوره‌های رزم مقدماتی سربازان سطح ۱، ۲ و ۳ به استعداد حدود ۶۴ هزار نفر در سال را در حوزه نیروهای وظیفه دانست و افزود: «در این دوره‌ها حدود ۳۵ ساعت از زمان کل دوره ویژه آموزش‌های عقیدتی سیاسی و نیز فعالیت‌های شبکه تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی در مراکز آموزش، به رزم مقدماتی سربازان اختصاص دارد.»

تقویم انقلاب

شهید همت
معلم و مری گمنام

سید مهدی حسینی

مورخ و پژوهشگر

در تقویم انقلاب اسلامی روزهای ۱۱ و ۱۲ اردیبهشت، به مناسبت شهادت استاد مطهری به عنوان روز معلم و روز عقیدتی-سیاسی سپاه پاسداران مورد توجه است؛ شایسته است به این مناسبت کسانی که در تاریخ گمنام مانده‌اند شناسایی و به جامعه معرفی شوند در این مختصر فقط به ذکر یک نمونه از این معلمان بسنده می‌شود که در حوزه‌های دیگر چهره‌ای بنام است و جا دارد که از کسوت معلمی اش هم یاد شود و روحیه و عملکرد مری‌گری عقیدتی-سیاسی اش هم بیان شود. او که در سمت فرمانده لشکر شناخته‌شده است، در واقع یک معلم ساده مدرسه بود که بنا بر اخلاص خود و به منظور انجام وظیفه در عرصه دفاع از مواضع امام(ره) به سرعت مراتب فرماندهی عملیات‌هایی را طی کرد و محبوب رزمندگان شد و در جایگاه فرماندهی لشکر به شهادت رسید؛ او کسی نیست جز سردار «حاج محمدابراهیم همت»، شهید همت قبل از اینکه فرمانده، سردار یا پاسدار باشد یک معلم بود.

وی پس از اخذ دیپلم و قبولی در کنکور، در رتبه چهلیم قرار می‌گیرد، اما سیستم حاکمیت وقت به بهانه‌ای مانع ورود او به دانش‌گاه می‌شود. شواهد، قرآن، مدارک و اسناد حکایت از این دارند که شهید همت به علت نپذیرفتن عضویت در حزب رستخیز به دانشگاه ورود پیدا نمی‌کند. او گزینه دیگری را پیش روی خود می‌بیند و پس از انجام خدمت سربازی دوره تربیت معلمی می‌گذراند و در آموزش و پرورش شهرضای اصفهان در جایگاه معلمی مشغول به خدمت می‌شود. در این ایام که در آستانه اوج‌گیری انقلاب اسلامی تحولات جدیدی در حال رقم خوردن بود، شهید همت حین درس و بحثی که در چارچوب ضوابط تعیین شده و با رعایت مقررات معلمی و مدرسه پیگیری می‌کرد با شجاعت تمام به دانش‌آموزان کلاس خود انقلاب، امام(ره)، مبارزان و کتاب‌های انقلابیون را هم آموزش می‌داد. او به معنی واقعی کلمه معلم بود؛ در کلاس درس به دانش‌آموزانش یاد داد که معلم واقعی چگونه است و در عمل نیز مفهوم معلمی را نشان داد. وی در دوره معلمی‌اش اقدام دیگری هم داشت و آن راهاندازی سامانه انجمن معلمان شهرشان بود که در راهاندازی و اداره آن ابتکار عمل داشت. او جنبش کتاب‌خوانی در شهرضای اصفهان را کلید زد و از جایگاه معلمی اش برای ترویج فرهنگ اسلام، انقلاب و رهبری امام خمینی(ره) بهره برد.

او فعالیت‌های انقلابی خود را در مدرسه محصور نکرد و این را رسالت معلمی اش می‌دانست که برای تبلیغ انقلاب به اطراف شهر، به خصوص روستاها برود. در جمعیت‌ها قرار می‌گرفت و با سخنرانی مردم روستاها را نسبت به ارزش‌های اسلامی، آزادی‌خواهی و عدالت‌خواهی انقلاب آگاهی می‌داد و جوانان را در مسیر اهداف انقلاب اسلامی فعال می‌کرد. او پس از انقلاب با همین تجربه و در همین جایگاه معلمی اش در سپاه شهرضای اصفهان روز معلم و روز عقیدتی-سیاسی سپاه از این چهره گمنام این حوزه یاد شود.

آمریکایی‌ها
در تیررس!

مروری بر اقدامات انقلابی گروه توحیدی صف در سال ۱۳۵۷

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

گروه توحیدی «صف» از جمله گروه‌های انقلابی است که با هدف مبارزه با رژیم پهلوی در دهه ۱۳۵۰ شکل گرفت و در این مسیر شهدایی را نیز تقدیم انقلاب کرد. در ابتدای دهه ۱۳۵۰، در حالی که رژیم ستم‌شاهی حاکمیت مطلقه خود را بر کشور گسترانیده بود و با تسلط دستگاه‌های امنیتی و پلیسی فضا را برای هرگونه انتقاد و نظر مخالف به تنگ آورده بود و با سرلوحه قرار دادن توسعه غربی و گسترش فرهنگ غرب می‌خواست نشانه‌ای از دین‌داری و اسلام در این سرزمین باقی نماند، جوانانی در دامان مطهر مادران این سرزمین تربیت یافتند که عشق‌شان به اسلام و وطن آنها را به عرصه مبارزه و جهاد علیه دستگاه فاسد حاکم وارد کرد.

«محمد بروجردی» و جمع دوستانش از جمله این جوانان بودند که در محله «مولوی» (از محله‌های جنوبی و فقیرنشین تهران) زندگی می‌کردند، گروهی را برای مبارزه با رژیم طاغوتی به وجود آوردند. برخی افراد این گروه عبارت بودند از: حسین صادقی، مصطفی تحیری، اکبر براتی، مجتبی شاکری، حسین شکوری(شهید)، هادی بیکنزاده(شهید)، احمد ترضیجی(شهید)، امیر استادابراهیم(شهید)، عباسعلی احمدی(شهید) و داودعجب‌گل(شهید)، زهره بنیانیان(شهید).

محمد بروجردی که در آن زمان ۱۶ سال بیش نداشت، رهبری و هدایت جمع را بر عهده گرفته بود. آشنایی با «توضیح‌المسال» حضرت امام(ره) زمینه‌ساز ورود این جمع به عرصه مبارزه سیاسی شد. این گروه که تلاش داشت هرچه بیشتر با افکار و اندیشه‌های حضرت امام(ره) به عنوان مرجع بزرگ تشیع و رهبر مبارزات ملت با رژیم طاغوت آشنا شود، فعالیت خود را با توزیع اعلامیه و نوارهای سخنرانی ایشان آغاز کرد و در مدت زمان کمی توانست با تهیه امکانات قابل توجه، حیطه فعالیت خود را به شهرستان‌ها نیز گسترش دهد. این اعلامیه‌ها از طریق شبکه‌ای گسترده و با روش‌های

مختلف مخفی‌سازی در سطح کشور توزیع می‌شد. مطالعه کتاب‌های «جهاد اکبر» و «حکومت اسلامی» حضرت امام(ره) که در دستور کار گروه صف بود در عمق بخشیدن به مبارزات اسلامی اعضای گروه نقش بسزایی داشت و گروه در راستای گسترش افکار و اندیشه‌های حضرت امام(ره) در سطح جامعه، مبلغ هنگفتی را برای تکثیر کتاب «جهاد اکبر» در تیراژ بالا تهیه و کتاب‌ها را در سطح کشور توزیع کرد. در سال ۱۳۵۳ محمد بروجردی، رهبر گروه برای دیدار با حضرت امام(ره) در نجف از طریق مرز خوزستان اقدام به خروج از کشور می‌کند که از سوی نیروهای مرزی دستگیر می‌شود و مدت شش ماه را در حبس می‌گذراند.

در سال ۱۳۵۵ گروه توحیدی صف وارد فاز مبارزات مسلحانه می‌شود و تصمیم می‌گیرد با مسلح کردن گروه و تهیه سلاح، اقداماتی را علیه رژیم انجام دهد و در این راستا با سازمان مجاهدین خلق (منافقین) ارتباط برقرار می‌کند. سازمان مجاهدین خلق هرگونه همکاری و در اختیار قرار دادن سلاح را منوط به تبعیت از ایدئولوژی خود می‌داند که گروه صف از پذیرش آن امتناع می‌کند. با منتفی شدن تهیه اسلحه از سازمان مجاهدین خلق، طرح خلع سلاح پاسگاه مامازن در دستور کار گروه قرار می‌گیرد. این عملیات که طراحی آن با «احمد ترضیجی» بود، با موفقیت انجام شد و سه قبضه ۳، سه مسلسل، سه قبضه یوزی و چند کلت کمبری به دست آمد. آشنایی با «مصطفی تحیری» افسر فراری ارتش که در مسائل نظامی تبحر خاصی داشت، گام مهمی در فعالیت‌های مسلحانه گروه صف بود که با حضور وی دوره‌های آموزش نظامی گروه آغاز شد. تحیری، مسئولیت آموزش نظامی گروه را بر عهده گرفت. در گام بعدی فاز نظامی شدن گروه، تصمیم بر این شد به منظور رفع نیاز تسلیحاتی، کارگاهی برای تولید نارنجک دستی راهاندازی شود. زمینی در اطراف منطقه گرگ‌تپه ورامین برای این کار شناسایی می‌شود. با کمک مالی شهید «حاج مهدی عراقی» که از مبارزان شاخص آن دوران به حساب می‌آمد و سابقه آشنایی با محمد بروجردی را داشت، کارگاه نارنجک‌سازی

گروه صف راهاندازی می‌شود؛ نارنجک‌هایی که با کیفیت بالا تهیه و بارها در عملیات‌های مختلف به کار گرفته شد.

با اوج‌گیری نهضت اسلامی ملت ایران بعد از ۱۹ دی‌ماه ۱۳۵۶، گروه توحیدی صف نیز بر فعالیت خود می‌افزاید و بسا تحلیلی که از حضور آمریکایی‌ها در کشور دارد، مستشاران آمریکایی را هدف اقدامات انقلابی خود قرار می‌دهد. آن روزها هتل «خان سالار» که بالاتر از میدان آرژانتین، نرسیده به ساختمان تلویزیون واقع بود، به محلی برای تفریح و عیش و نوش آمریکاییان تبدیل شده بود. روز ۲۲ مردادماه ۱۳۵۷، مصطفی تحیری و عباسعلی احمدی مأموریت داشتند «خان سالار» را با بمبی دست‌ساز که در یک ساک جاسازی شده بود، به آتش بکشند. این عملیات که برای اجرای آن زمان زیادی صرف شده بود، سرانجام با به هلاکت رسیدن ۷۰ نفر به پایان رسید؛ ولی متأسفانه عباسعلی احمدی بر اثر انفجار شهید می‌شود و نام وی به عنوان اولین شهید گروه توحیدی صف به ثبت می‌رسد. فردای آن روز، اولین اطلاعیه نظامی گروه

صف به دو زبان فارسی و انگلیسی منتشر شد که مخاطب اصلی آن بیشتر مستشاران آمریکایی بودند و به آنها هشدار داده شده بود ایران را ترک کنند.

دیگر اقدام نظامی گروه صف، حمله به مینی‌بوس حامل مستشاران آمریکایی بود. بعدازظهر هر روز، یک مینی‌بوس از سستاد نیروی هوایی وارد خیابان پیروزی می‌شد و به شمال شهر تهران می‌رفت. این مینی‌بوس حامل مستشاران نظامی آمریکایی بود که با نیروی هوایی همکاری داشتند. گروه مسیر حرکت و زمان تردد مینی‌بوس را شناسایی کرد و قصد داشت در ادامه برنامه‌های ضد رژیم خود، این مینی‌بوس را منفجر کند. مصطفی تحیری به همراه حسین شکوری سوار بر موتورسیکلت، مینی‌بوس را تعقیب کردند و در یک لحظه از ترافیک پیش آمده که موجب توقف مینی‌بوس شده بود، استفاده کردند و نارنجک دستی را از پنجره نیمه‌باز به داخل انداختند. انفجار مهیبی مینی‌بوس را متلاشی کرد و اجساد هفت آمریکایی بر زمین افتاد. در این عملیات موفق، حسین شکوری بر اثر موج انفجار مجروح شد.

دهلیز

بررسی اهداف عملیات شکست خورده آمریکایی‌ها در طیس

فرا تر از آزادی‌گروگان‌ها

برخاستن هواپیماها و بالگردها طوفان‌شن آغاز می‌شود و این عملیات با خسارات سنگین شکست می‌خورد!

در کتاب «هدف: تهران» تهران و تهاجم کاتر و وقایع پشت پرده» نوشته «جولیتو کیزا» که هادی سهرابی آن را ترجمه و «شرون» منتشر کرده است، ابعاد طرح «مایلسز کاپلند» که از مشاوران ویژه در طراحی کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ نیز بوده به بحث گذاشته شده است. نویسنده، روزنامه‌نگاری ایتالیایی است که این موضوع را بررسی کرده و به یافته‌های جالبی رسیده است. وی در کتابش می‌نویسد: «آمریکا از زمان سقوط شاه در ایران سرگرم بررسی راه‌های ایجاد شورش در ایران و ابزار و شرایط لازم برای سرنگونی رژیم می‌کوشید که خوشایند آمریکا نباشد و نتواند منافع آمریکا را تأمین کند، بوده است. اما موضوع گروگان‌ها بهانه خوبی برای این‌گونه مداخلات در امور داخلی ایران بود...»

هجوم به سفارت باید مکمل عملیات نظامی وسیع‌تری علیه ایران باشد که البته باید ۲۴ ساعت بعد به اجرا درآید. از این طرح به‌روشنی استنباط می‌شود نظر کاپلند فقط آزادی گروگان‌ها نبوده، بلکه انجام کودتا برای سرنگونی نظام جمهوری اسلامی ایران هدف اصلی و نهایی عملیات مداخله در طیس بوده است. «جیمی کاتر» رئیس‌جمهور آمریکا طرح «مایلسز کاپلند» را پذیرفت؛ ولی وی در آغاز راه به بن‌بست رسید.

پنجم اردیبهشت سال ۱۳۵۹ بود که خبر حمله نظامی آمریکایی‌ها به طیس در رسانه‌ها پیچید. عملیاتی نظامی به فرماندهی سرهنگ «چارلی بکویت» فرمانده نیروهای ویژه «دلتا» که در نهایت به تعبیر خود آمریکایی‌ها با یک افتضاح تمام‌عیار به پایان رسید.

روز ۲۴ آوریل ۱۹۸۰، شش هواپیما و هشت بالگرد آمریکایی برای آزادی ۵۲ گروگان در تهران وارد فضای پروازی ایران شدند. هنگام اجرای عملیات، با ورود به حریم هوایی ایران، یکی از بالگردها در ۱۲۰ کیلومتری راور کرمان دچار نقص فنی می‌شود و به اجبار فرود می‌آید و سرنشینان آن به بالگردی دیگر منتقل می‌شوند؛ همان بالگرد نیز دچار نقص فنی می‌شود و به ناچار به ناو هواپیمابر بازمی‌گردد. شش هواپیما و شش بالگرد دیگر خود را به طیس می‌رسانند و بدون متوجه شدن نیروهای نظامی ایرانی در تاریکی شب در منطقه‌ای دورافتاده فرود می‌آیند. حین سوخت‌گیری یکی دیگر از بالگردها نیز دچار نقص فنی می‌شود و در مجموع در حالی که هنوز عملیات آغاز نشده، سه فروند بالگرد از دست رفته بود. پس از تماس با مرکز عملیات، «کارتس» رئیس‌جمهور آمریکا دستور بازگشت نیروها را می‌دهد. هنگام

حافظه

نگاهی به تسلط انگلیسی‌ها بر آمریکا

استعمارگران در برابر استعمارگران

اسپانیایی‌ها اولین اروپایی‌هایی بودند که بر سرزمینی گام نهادند که در آینده ایالات متحده آمریکا شد. در سال ۱۵۱۳ «پونس دولئون» اسپانیایی که جزیره اسرآزمیز «بی‌ئی‌نی» را جست‌وجو می‌کرد (که به اعتقاد سرخ‌پوستان چشمه سحرآزمیز جوانی در آن جاری است)، اولین اروپایی بود که پا روی خاکی گذاشت که بعدها به ایالات متحده آمریکا نام گرفت. وی آن منطقه را «تافلوریدا» یا سرزمین گل نامید. ماجراجویان اسپانیایی تصرف غرب آمریکای شمالی از طریق مکزیک را در برنامه داشتند و تا سواحل کارولینای شمالی پیش رفتند و در مدت سه سال به دره می‌سی‌سی‌پی، تگزاس و اوکلاهما رسیدند. سیاحان دیگر هم به کلرادو نیومکزیکو، آریزونا، نوادا و کالیفرنیا سفر کردند و این مناطق به تدریج جزء متصرفات اسپانیاشد. هلندی‌ها نیز در سده هفدهم میلادی با سودای تسخیر آمریکای شمالی، مستعمره «هلند نو» را در کرانه‌های خاوری آمریکای شمالی-که از شبه‌جزیره «دلماروا» تا «دماغه کاد» کشیده می‌شد-به نام خود کردند. فرانسوی‌ها نیز در ابتدای قرن ۱۶، بسا «ژاک کارتیه» حرکت به سوی آمریکای شمالی را آغاز کردند و در سال ۱۵۲۴، «گذرگاه شمال غربی» در شمال آمریکای شمالی را درنوردیدند. اولین مهاجران انگلیسی، در سرزمینی که امروز ایالت ویرجینیا نامیده می‌شود، پا نهادند. در سال ۱۶۰۷، یک کشتی کوچک در خلیج چزابیک لنگر انداخت. در سال‌های بعد ایالات ماساچوست، رودآیلند، نیوهمپشایر، کانکتیکات و مریلند

نیز شاهد مهاجران انگلیسی بودند. تا سال ۱۶۴۰، حدود ۶۰ هزار نفر از مردم انگلستان به آمریکای شمالی مهاجرت کردند که اغلب آنان در ایالت‌های ویرجینیا و ماساچوست استقرار یافتند. «پوریتن‌ها» پیشاز مهاجرت و سکونت در نیوانگلند بودند. کشتی «می‌فلور» نخستین پوریتن‌ها را به آمریکا آورد و آنها را در سواحل خلیج «پلیموت» در «ماساچوست» پیاده کرد. سه واقع می‌توان گفت، در میان استعمارگران آمریکای شمالی، بیشترین سهم از سرزمینی که امروز به نام ایالات متحده مشهور است، به انگلیسی‌ها رسید. در طول سده هفدهم، سیزده مهاجرنشین انگلیسی در سواحل شرقی آمریکای شمالی و در کنار اقیانوس اطلس شکل گرفتند که به عنوان مستعمرات انگلیس، تحت کنترل حکومت مرکزی بودند. در نهایت، انگلیسی‌ها طی درگیری‌های متعددی که با اسپانیا، هلند و فرانسه طی قرن هفدهم و هجدهم پیدا کردند، توانستند خود را به صورت قدرت بلامنازع آمریکای شمالی تثبیت کنند. این در حالی بود که انگلیسی‌ها دیرتر از سایر اروپایی‌ها به دنیای جدید و نوپافته پا گذاشته بودند.

وابستگی و از خود بیگانگی

حمزه عالمی

دکتری اندیشه سیاسی

«استقلال» یا «وابستگی» مفاهیمی بنیادین در سیاست هستند، اگر زمانی نظریه «مک لوهان» با عنوان «دهکده جهانی» یا نظریه «فوکویاما» با عنوان «پایان تاریخ»، برخی را به این سو سوگ می‌داد که استقلال سیاسی در عصر ارتباطات معنایی ندارد و همه جوامع به سوی لیبرال-دموکراسی در حرکت هستند، اما رشد جریان‌های ملی‌گرا در اروپا و آمریکا طی سال‌های اخیر نشان داد آن دو مفهوم همچنان جایگاه اساسی را در حوزه سیاست دارند؛ اکنون نیز در شرایط بحران جهانی کرونا یا خودمحموری که کشورهای غربی به منظور حفظ بقای‌شان در بحران کرونا به نمایش گذاشتند می‌توان گفت این مفاهیم نقش‌مبنایی در تفکر و برافراختن عاملیت انسانی (سوژکتیویته) دارند. اساساً بحران، هنگامه بروز ظهور استعدادها و ابعاد مختلف وجودی انسان است و از این منظر انسان‌هایی که در سایه استقلال یا وابستگی رشد کرده‌اند، سوژه‌های متفاوتی هستند.

وابستگی و سقوط سوژه‌گی انسان

در شرایط درگیری کشورها با بحران کرونا، شاهد اقدامات ضد بشری آمریکا در زمینه تحریم دارویی ایران هستیم و در مقابل، اراده‌ها و انگیزه‌های قدرتمندی را در داخل برای ساخت دارو، دستگاه‌های تشخیص و تنفس مصنوعی (وتیلاتور) می‌بینیم. حتی اگر این تلاش‌ها به زودی به نتیجه نرسند، سرمایه بزرگ اعتماد به نفس ملی را حفظ و تقویت می‌کند؛ البته در زمینه تولید دستگاه‌های تنفس مصنوعی این اراده نسبتاً به نتیجه رسیده است و طبق گفته «محمدجواد ظریف» خطاب به آمریکا، تاروهای آینده، ایران به صادرکننده این دستگاه‌ها تبدیل می‌شود. در چنین شرایطی، دو قدرت رویاروی یکدیگر قرار گرفته‌اند و یکی سعی در وابسته کردن دیگری با انواعی از فشارها و ترندها دارد و دیگری مبتنی بر مبانی دینی و هویت ملی خود، همچنان استقلال سیاسی‌اش را حفظ کرده و تجربه نشان داده در این زمینه موفق بوده است؛ اما آنچه جای

توجه دارد، این است که در این رویارویی، شومن‌ها و ژورنالیست‌های تلویزیون‌ها و رسانه‌های فارسی‌زبان که آرزوی شکست ملت ایران-یعنی ملت مینعی‌شان- را هدف و وسیله جیره‌خواری از آمریکا قرار داده‌اند، مثالی از بن‌بست تفکری هستند که در سایه وابستگی پرورش یافته است. مسروری بر صفحات مختلف رسانه‌های فارسی‌زبانی، همچون «بی‌بی‌سی فارسی»، «رادپو فردا»، «صدای آمریکا»، «سایت زیتون»، «رادپو زمانه»، «تلویزیون ایران اینترنشنال» و... نشان می‌دهد وابستگی، سبب سقوط سوژه‌گی انسان می‌شود و او را به اندیشیدن و نوشتن در باب مطالبی بی‌ارزش و آلوده به دروغ سوق می‌دهد. کمترین انتقاد امروز در ایران، چنین افرادی را به ایده‌پردازی گسترده که آلوده به بزرگ‌نمایی و دروغ و همراه با آرزوی افزایش مشکلات مردم ایران است، برمی‌انگیزد. چند هفته قبل «اکبر گنجی» در توییته معنادار و ایهام‌گونه نوشت: «ما کارمندان دولت‌های راست افراطی» از طریق «کروناهراسی» ایران و ایرانیان را نابود خواهیم کرد. من کارمند رسمی (استخدام شده) بخش پروپاگاندا دولت ترامپ هستم. من کارمند رسمی بخش پروپاگاندا دولت بوریس جانسون هستم. من کارمند رسمی بخش

در مقابل وابستگی است. استقلال سبب می‌شود تفکر به امکان‌های بیشتری بیندیشد تا این امکان‌ها را از قوه به فعل درآورد. حرکت فکر از قوه به فعل نوعی جست‌وجو در خویشتن است؛ هم خویشتن فردی و هم خویشتن ملی، و این تحقیق و جست‌وجو همواره به برافراشتن اندیشه و عاملیت انسان منجر شده است و ابعاد وجودی فرد را گسترش می‌دهد. در اینجا تأکید بر وجه سوژه‌گی انسان به معنای نادیده گرفتن سایر حیطه‌های وجودی فرد، همچون تعالی جویبی و دیگرخواهی (علاقه ارتباطی) نیست، بلکه اساساً سوژه پرورش‌یافته در سایه استقلال سیاسی در مقابل قدرت‌های سلطه‌گر، سوژه‌های تعالی‌جو و خیرخواه دیگری است.

روشنفکری منفعت‌اندیش و سلطه‌گری

از اینجا باید گفت، آن عده از روشنفکرانی که گفت‌وگو را مبنایی برای حمله به استقلال سیاسی قرار می‌دهند، در واقع به قدرت تک‌گو و مونولوگی که زبان را در خدمت منفعت قرار می‌دهد، پناه برده‌اند؛ بنابراین بزرگ‌ترین اقدام علیه تک‌گو را همین افراد مرتکب شده‌اند. زبان عامل گفت‌وگوست، اما در اصل ابزار اندیشه و طبق گفته «گادامر» اصل اندیشه است و وقتی اندیشه در سایه سلطه و وابستگی از بین می‌رود، زبان آمیخته با اندیشه نخواهد بود، بلکه آلوده به لفاظی و سفسطه‌گری است و این همان کاری است که شومن‌ها و ژورنالیست‌های فارسی‌زبان وابسته انجام می‌دهند. گفت‌وگو در جایی که امر سلطه‌گری، آن هم آلوده به منفعت وجود دارد، نمی‌تواند موجودیت پیدا کند؛ چراکه جوهر گفت‌وگو را که زبان آمیخته با اندیشه و آزاداندیشی است، سلطه‌گری مذکور از بین می‌برد و از همان ابتدا گزینه‌ای را سر می‌گذارد که خود به آن امر می‌کند؛ بنابراین استقلال سیاسی و ایستادن در مقابل سلطه‌گری می‌تواند ضامن گفت‌وگو باشد و زبان مناسب برای این موضوع را فراهم کند. اگر فلاسفه قرن بیستم، همچون گادامر، زبان را مساوی با اندیشه می‌دانند، بنابراین استقلال سیاسی هم به زبان آمیخته با تفکر راه می‌برد و از این رو به گفت‌وگو منجر می‌شود و اصل اندیشه و سوژه‌گی انسان را تضمین می‌کند و اینها به معنای آشتی بیشتر انسان با خویشتن و مصون ماندن از ابزار شدن و از خود بیگانگی است.

مزیت‌های استقلال در برابر وابستگی

استقلال سیاسی، آن هم در مقابل نظام سلطه توانمندی که بر منابع مادی برآمده از غارتگری تکیه زده است، واقعیتی بدون هزینه نیست؛ اما ثمرات آن از این منظر که سبب حفظ عاملیت انسان شده است و آن را برمی‌افزاید، راهبردی تر از هزینه‌هاست. استقلال در چنین شرایطی، تلاش برای بیرون آوردن ذخایر خویشتن و بهره‌برداری از آنها به منظور مقاومت

آفاق

نظریه نظام انقلابی - ۲

ماهیت و مختصات

حاصل آمده است. عینی‌گرایان به دنیای خارج و داده‌های عینی اصالت می‌دهند. اما در عالم واقع و از جمله علوم انسانی، هیچ یک از دو افراط و تفریط فوق، در ارائه نظریه پذیرفتنی نیست و نظریه مطلوب حاوی تعدیلی از تلفیق آنهاست.

نظریه‌های ذهنی و عینی محض، هیچ یک قادر به تبیین پدیده‌های اجتماعی و انسانی نیستند؛ از این رو، نظریه و نظریه‌پردازی در حوزه علوم انسانی باید دارای هر دو وجه تجربی و هنجاری باشد. بر پایه تعامل عین و ذهن و نظریه و عمل، نظریه‌ها به حوزه عمل و سیاست‌گذاری نیز نفوذ می‌کنند و متضمن توصیه‌ها و تجویزهای رفتاری و سیاست‌گذاری خاصی هستند.

درباره نظریه نظام انقلابی می‌توان گفت، منظور از نظریه در اینجا به کاربرد و منظور مصطلح آن در علوم اجتماعی و انسانی شباهت دارد. منظور از نظریه، مجموعه منظمی از مفاهیم مرتبط است که واقعیتی به نام نظام انقلابی را تعریف و توصیف می‌کند و آن را توضیح می‌دهد.

در این پیوند، منظور از نظریه تلاش برای تئوریزه کردن و در گام بعدی عمل به گزاره‌هایی است که موفقیت آنها به اثبات رسیده است. نمود عینی نظریه نظام انقلابی، تجربه موفق انقلاب اسلامی ایران و ۴۰ سال حکمرانی نظام جمهوری اسلامی در گام اول، با وجود چالش‌ها و موانع فرا روی آن بوده است.

محسن محمدی الموتی

استادپار مجتهد آموزش عالی شهید محلاتی (ره)

ماهیت هر پدیده به چسبستی آن پدیده مربوط می‌شود و از چسبستی آن پرسش می‌کند. در زمینه نظریه نظام انقلابی نیز این سؤال اساسی مطرح می‌شود که نظریه نظام انقلابی چیست و از چه ماهیت و مختصاتی برخوردار است؟

ارائه هر تعریفی از نظریه نظام انقلابی مستلزم تبیین مفاهیم اصلی تشکیل‌دهنده آن، یعنی نظریه، نظام و انقلاب است تا مبتنی بر آنها، تعریف مورد نظر و مختار از «نظریه نظام انقلابی» به دست آید. در این مطلب، نظریه را تعریف و تبیین می‌کنیم.

نظریه و نظریه‌پردازی در حوزه علوم انسانی و اجتماعی مفهوم واحد و یکسانی ندارد و تعاریف گوناگونی را در بر می‌گیرد. این تعاریف بر اساس دو معنای ذهنی‌گرایانه و عینی‌گرایانه از نظریه قابل جمع‌بندی هستند. از نگاه ذهنی‌گرایان، نظریه به دستگاهی قیاسی اطلاق می‌شود که حاوی مجموعه‌ای از قضایای به هم پیوسته از عناصر تصویری و ذهنی است که بر هیولای بی‌شکل داده‌های حسی فرا افکنده می‌شود.

اما از نگاه عینی‌گرایان، نظریه به فرمولی اطلاق می‌شود که از تعمیم یافته‌های تجربی

ریزش‌ها

فراز و فرود محمد نوری‌زاد - ۸

لج‌بازی ایمان‌سوز!

و همراهی با شیطان نیست.

نوری‌زاد بعد از اینکه از بیت‌المال و انقلاب اسلامی حسابی تغذیه کرد، در ویلاگ خود در مطلبی با عنوان «ای کاش انقلاب نمی‌کردیم!» در ادعاهایی متوهمانه و مضحک به ترسیم ایران بدون انقلاب اسلامی می‌پردازد! و مزایایی در ابعاد هسته‌ای، سطح علمی دانشگاه‌ها و صنایع نظامی می‌شمارد که با شناخت رویکردهای وابستگی رژیم گذشته، از هیچ عقل سلیمی بر نمی‌آید؛ نامه‌ای که نه بر اساس تکیه و اعتماد به دانشمندان جوان و توان بالقوه داخلی، بلکه تماماً به امید واہی به کمک‌های کشورهای غربی نگاشته شده است، حکومت‌هایی که در طول بیش از نیم‌قرن حکومت منحوس پهلوی، برای ترقی ایران و ایرانی هیچ کاری نکردند.

انسان‌هایی که عنان کنترل را به دست هواها و اغواگری‌های نفسانی می‌سپارند، ظرفیت عجیبی برای ریزش دارند و عجیب‌تر از آن، عمق لج‌جانشان با گذشته خود و مرام و مسلک قبلی‌شان است، تا جایی که حتی بیم آن وجود دارد که به از دست دادن ته‌مانده ایمان‌شان منجر شود؛ ایمان و اعتقادی که روزگاری با عشق و عقل انتخاب کرده بودند و عمر و جوانی را پایش باخته‌اند. نوری‌زاد در صفحه فیس‌بوک خود با انتشار تصویری که نشان‌دهنده خنده‌های تمسخرآمیز تعدادی بهائی نسبت به اوست و همچنین بوسیدن پای یک کودک بهائیس، ضمن توهین به برخی مسئولان و شخصیت‌های مذهبی و دینی کشور، بدون اشاره و در نظر گرفتن فعالیت‌های ضد دینی و ضد انسانی اعضای فرقه ضاله بهائیت در سال‌های قبل و بعد از انقلاب، می‌نویسد به نمایندگی از همه «انسان‌گرایان» از بهائیان‌ها به سبب آنچه به ادعای وی ظلم به ایشان بوده است، عذر می‌خواهم.

این در حالی است که تبری جستن از فرقه بهائیت علاوه بر تکلیف دینی، وظیفه‌ای انسانی است؛ چراکه سران این فرقه ضاله همواره در کنف حمایت رژیم غاصب و کودکش صهیونیستی و آمریکای جنایتکار قرار داشته‌اند و همراه رژیم نامشروع صهیونیستی دست‌شان تا مرقع به خون بسیاری از انسان‌ها و مسلمان‌ها آلوده است؛ از این رو مظلوم‌نمایی و ادعای نقض حقوق آنها مرتبه‌ای وارونه است که جز از سر لج‌جابت با انقلاب اسلامی و آرمان‌های آن

سیاست‌نامه

اندیشه سیاسی علامه نائینی - ۱

حیات سیاسی

فتح‌الله پریشان

دبیر گروه اندیشه

در غور و بررسی اندیشه سیاسی علما و فقهای مشهور و صاحب اثر و نظر شیعی، به قرن سیزدهم و چهاردهم و عصر تحوّل‌آفرین مشروطه ایرانی می‌رسیم که بدون تردید، پس از بررسی اندیشه سیاسی یکی از رهبران سه‌گانه آن، یعنی «آخوندخراسانی» نوبت به دوست، شاگرد، هم‌مباحثه‌ای و عضو شورای استفتای وی، مرحوم «نائینی» می‌رسد که با اثر مهم خود «تنبیه‌الامه» تأثیر تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری مشروطه ایرانی داشته است. مرحوم نائینی تحصیلات نخستین را در نائین انجام داد سپس در سال ۱۲۹۳ قمری به اصفهان رفت و هفت سال در آنجا زیست و تحصیل کرد. آن‌گاه در سال ۱۳۰۳ به عراق رفت و تا سال ۱۳۱۳ در سامرا نزد «میرزای شیرازی» صاحب فتوی‌ تحریم تباکو و دیگر مجتهدان به تحصیل ادامه داد. نائینی در اواخر زندگی خود در سامرا مُشّی میرزا بود. در همین دوران است که با اندیشه‌های سیاسی میرزای شیرازی و سیدجمال‌الدین اسدآبادی آشنا می‌شود. پس از مرگ میرزای شیرازی (۱۳۱۲ ق) نائینی درس و تحقیقات خود را زیر نظر مرحوم آیت‌الله سیداسماعیل صدر دنبال کرد و در سال ۱۳۱۴ همسراه او به کربلا رفت و پس از دو سال به نجف بازگشت و به حوزه‌درسی مخصوص آخوندخراسانی پیوست. به نقل شیخ آغا‌بزرگ تهرانی: «نائینی نزدیک‌ترین مشاور خراسانی در زمینه انقلاب مشروطیت بود.» در این دوران بود که نائینی کتاب مهم خود درباره مشروطیت به نام «تنبیه‌الامه و تنزیه‌المله» را تألیف کرد. موضوع محوری این کتاب، اثبات قانونی و مشروع بودن حکومت مشروطه و نامشروع بودن استبداد است که مراجع وقت، از جمله «خراسانی» و «مازندرانسی» آن را تأیید کردند؛ اما بعد از شکست مشروطه خواهان از جناح غرب‌زدگان، مدتی نسبت به آن بی‌تلفاتی شد و به نقلی خود نائینی آنها را جمع کرد و به فرات ریخت؛ ولی در سال ۱۳۳۴ با مقدمه مرحوم آیت‌الله طالقانی دوباره در محافل سیاسی و مذهبی به آن عنایت شد و مباحث آن موضوع بحث و بررسی قرار گرفت. عده‌ای از روشنفکران غرب‌گرا، حتی آنهایی که صبغه دینی نیز دارند، برآنند که مرحوم نائینی بیشتر اندیشه سیاسی خود را از کتاب «طایع الاستبداد» تألیف «عبدالرحمن کواکبی» مصلح مسلمان سوری وام گرفته است و بیشتر اصطلاحاتی را که در توصیف حکومت رژیم استبداد به کار برده، از کتاب کواکبی اخذ و اقتباس نموده است. «فریدون آدمیت» نویسنده فراماسونی با غرض‌ورزی خاصی این مطلب را بازگو می‌کند. البته در بررسی مقایسه‌ای دو کتاب «طایع الاستبداد» و «تنبیه‌الامه» اگر چه مباحث آنها از نظر ظاهر به یکدیگر شباهت دارند، ولی تحقیقاً کتاب «تنبیه‌الامه» از عمق علمی بیشتری برخوردار است که طبعاً وسعت علمی و عمق اندیشه مؤلف آن را نشان می‌دهد و به قول حمید عنایت: «تنبیه‌الامه رساله‌ای بسیار بدیع‌تر و منظم‌تر از طایع الاستبداد است، اگر چه به سبب پیچیدگی شیوه نگارش و روش استدلال بدان پایه شهرت همگانی نداشته است، ولی بررسی و مقابله دقیق کتاب، این دعوی [اقتباس دومی از اولی] را تأیید نمی‌کند.»^۳

پژوهش در دفتر نشریه موجود است.

داستان

آزایم

نفسیه محمدی

داستان نویسن

همه او را می‌شناختیم. پیرزن تنهایی بود؛ یعنی از وقتی دیده بودمش، تنها بود. مسأدم می‌گفت در جوانی همسرش را بر اثر تصادف از دست می‌دهد و دو فرزندش به همراه عموی بزرگشان برای تحصیل به اروپا رهسپار می‌شوند. گویا همان روزها که داغ شوهر و دوری دو فرزندش را تحمل می‌کرده است، بارها و بارها از خدا می‌خواهد فراموشی بگیرد و گویی دعایش مستجاب می‌شود. نمی‌دانستم تا چه حد این اطلاعات درست بود، اما برای من و هم‌سن و سالانم که حالا پا به جوانی گذاشته بودیم، تفاوتی نداشت. دست محبت «عمه طویا» بارها روی سر همه‌مان کشیده شده بود. گاهی جلوی در مدرسه با کلوچه از ما پذیرایی می‌کرد و می‌گفت دعا کنیم خدا به او هم فرزندی بدهد؛ یا در بازار شهر کوچک‌مان ناگهانی پیدایش می‌شد و برای همه بچه‌ها اسباب‌بازی می‌خرید. همه دوستش داشتند. تنهایی، همه را نسبت به او دلسوز کرده بود. هر کسی در حد داشته‌هایش به او کمک می‌کرد، با کاسه‌ای آش، نان تازه صبحگاهی، یا لباس نئوی عید. پسای ثابت همه عروسی‌ها و مراسم‌ها بود، انگار برکت همه شهر، عمه طویا بود و خودش هم نمی‌دانست.

چند روز پیش از بیمارستان که بیرون آمدم، دیدم از لای زرده‌های ورودی بیمارستان داخل را نگاه می‌کنند. گفتم: «عمه طویا، اینجا ششی می‌کنی؟» چهره پر از چروک و بامحبتش را به سمتم چرخاند و پرسید: «می‌کن ویا اومه، ها؟ راسی می‌کن؟» نزدیکش نشدم، می‌ترسیدم ناقل باشم. گفتم: «نه عمه، برو خونه، زود برو.» و به نگیبان اشاره کردم که با وسیله‌ای او را به خانه‌اش ببرد. عمه طویا از دنیا فقط آرزوی بچه‌دار شدن داشت و عشق به بچه‌های هفت یا هشت ساله را. از قرنطینه چیزی نمی‌دانست. همیشه دم در خانه‌اش نشسته بود یا در خیابان‌ها چرخی می‌زد و مثل کبوتری جلد به خانه‌اش برمی‌گشت. هفته پیش عمه طویا بستری شد. تستش هم مثبت بود. دلم گرفت. پیرزن بی‌سک و کار می‌خواست چه کند؟ با خودم فکر کردم همان بهتر که کسی را ندارد، اما اشتباه می‌کردم. موضوعی می‌شد که عمه طویا در شهر پیچیده بود و روزی نبود که دو سه نفر حالش را نپرسند. پرستارها و دکترها حواسشان به عمه طویا بود؛ پیرزن اما چیزی نمی‌دانست. نه از کرونا، نه از مردمی که برایش ختم صلوات می‌گرفتند و نگرانش بودند. من را «زری» صدا می‌کرد. نمی‌دانم از کدام خاطره زری در ذهنش مانده بود. کادر بیمارستان می‌خندیدند که خانم دکتر با این همه ابهت، شده زری؛ اما برای من زیباترین عنوان بود. تا نبودم لب به داروهایش نمی‌زد و همین که می‌رسیدم صدایم می‌کرد و انگار بهترین آدم روی زمین را دیده است.

پیرزن بعد از یک هفته در مقابل دیده‌های متعجب ما بهبود یافت و خبر سلامتی‌اش از شهر کوچک‌مان به دنیا صادر شد. عمه طویا آزایم داشت، اما مردم شهر من هیچ‌کدام از محبت‌هایش را فراموش نکرده بودند و هر دوی آنها نعمتی بزرگ بود.

نگاهی به کارکرد سلبریتی‌ها در شرایط خاص اجتماعی

چالش بی‌هویتی

برخورد آرنیز این است که از هر اتفاق، حادثه و مصیبتی به دنبال ایجاد ابتدال باشند؛ مثلاً چالش‌های بی‌هویتی به راه بیندازند تا هم خود و هم جماعت ساده‌لوحی را در چشم دیگران خوار و خفیف کنند. جای بسی تأسف است، در غرب تا به حال هیچ هنرمندی در مصیبت‌زدگی هم‌وطنانش چالش رقص و پای کوبی به راه نینداخته است؛ اما در قضیه کرونا برخی سلبریتی‌های به ظاهر دلسوز ایرانی به دنبال اشاعه رقص و ابتدال بودند و چالش بی‌هویتی راه انداختند؛ در حالی که برخی ایرانیان عزیزان‌شان را از دست داده‌اند، بسیاری مشکل نان دارند و همه آنها در تلخی این ایام جز صبوری راهی ندارند.

مانند کووید ۱۹ که اخیراً شاهد آن بوده‌ایم. برخورد سوم، گرفتن ژست طلبکارانه برای مردم، نظام و دولت است. این دسته از سلبریتی‌ها که عمدتاً طلبکارند، همانانی هستند که از عالم و آدم گلابه دارند و اعتقاداتشان این است که کسی قدرشناس هنر و شخصیت آنها نبوده و نیست. اینها هیچ‌گاه از خود نمی‌پرسند، برای مردمی که حامی من بوده‌اند و من را به این سطح از شهرت رسانده‌اند، چه کرده‌ام؟ بلکه همواره سؤال‌شان این است که دیگران چه کرده‌اند؟ نکته مهم این است که این قشر، کارهای عظیم نیروهای خودجوش مردمی، نیروهای جهادی یا افراد دلسوز و ساده را نمی‌بینند؛ افرادی که البته هیچ رانتی هم ندارند و در بسیاری از موارد از جیب خود هزینه می‌کنند. در این موارد حتی از تشویق و ترغیب هم مضایقه می‌کنند؛ چراکه دیدن این حجم از محبوبیت انسان‌های ساده برای‌شان پذیرفتنی نیست.

آسیب‌دیدگان باعث ایجاد اعتماد، همدلی و افزایش روحیه میان مردم می‌شوند. در کشور ما، البته، رویه تقریباً متفاوت‌تر از آن چیزی است که در سطح جهان اتفاق می‌افتد. بسا نگاهی به حوادث و بحران‌هایی که در سال‌های اخیر در کشور رخ داده است، متوجه می‌شویم بسیاری از سلبریتی‌ها در این گونه مواقع، نه تنها به دنبال حل مشکلات مردم نیستند، بلکه چند نوع برخورد متفاوت را در آن شرایط برمی‌گزینند. اولین نوع برخورد این است که تا مدت‌ها در مناظر عمومی و هیچ رسانه‌ای ظاهر نمی‌شوند؛ گویی از هیچ اتفاقی خبر ندارند و درگیر مشکلات و زندگی خصوصی‌شان هستند. تا جایی که احساس می‌شود انگار اتفاقات و مشکلات مردم ارتباطی به آنها ندارد.

برخورد دوم این قشر، آن است که در گیرودار مشکلات مردم به دنبال کسب پول برای خود باشند که آن هم راه‌های مختلفی دارد؛ گاه تبلیغات بی‌پایه و اساس، گاه ترویج راه‌حل‌های مضحک و گاه بهترین و هموارترین راه را انتخاب می‌کنند که اعلام شماره حساب و جمع‌آوری پول به بهانه کمک به مردم و آسیب‌دیدگان است؛ مانند آنچه در قضیه زلزله کرمانشاه اتفاق افتاد، یا حتی تبلیغ دارو برای درمان بیماری خاص، آنها در مواردی، حتی با حضور در میان

حمیدرضا حیدری

روزنامه‌نگار

سختی‌ها و مشکلات موقعیت‌های مناسبی برای شناخت انسان‌ها هستند. در چنین موقعیت‌هایی هرکس خود واقعی‌اش را نشان می‌دهد و اصالت خود را به تصویر می‌کشاند. اتحاد جامعه در چنین موقعیت‌هایی وظایفی برعهده دارند. در این میان افراد خاص و چهره‌ها به واسطه کارکرد اجتماعی خود، نقش ویژه‌ای دارند. سلبریتی‌ها نمونه بارز این گروه هستند.

آنها به سبب شهرتی که دارند باید بکوشند تا گره از مشکلات مردم‌شان بکشایند. همگان به خوبی در یافته‌اند محبوبیت و شهرت سلبریتی‌ها فقط به سبب همین مردمی است که حالا به هر دلیلی دچار مشکلاتی شده‌اند و نیاز به کمک دارند؛ در بسیاری از کشورها مرسوم است که در مواقع این چنینی برخی از آنها وارد صحنه می‌شوند و بخشی از اموال‌شان را که از طریق همین محبوبیت میان مردم کسب کرده‌اند، برای مردم خرج می‌کنند. البته کمک سلبریتی‌های فقط به مباحث مالی محدود نمی‌شود و آنها در مواردی، حتی با حضور در میان

راه‌رفته

افراط و تفریط ممنوع

ما را زمین می‌زند؛ از این رو تعادل در رفتار باید حفظ شود. ماجرای کرونا بالاخره تمام می‌شود، اما اگر هوشمندانه و متعادل عمل نکنیم چیزی که باقی می‌ماند وسواس، اضطراب فراگیر، تفرکات اشتباه و بی‌اعتمادی است که دامن‌گیر ما خواهد شد. باید سعی کنیم به اضطراب‌ها، وسواس‌ها و بی‌اعتمادی‌های مان دامن نزنیم و ذهن مان را نسبت به بیماری و فرد بهبود یافته مثبت کنیم. شمای توانید با اطلاع‌رسانی نسبت به بیماری، حالات بعد از آن و مراحل بهبودی، توضیحاتی برای دیگران بدهید و آگاهی‌های لازم را درباره پایان دوره نقاهت خود ارائه کنید. کرونا، ویروس کوچکی است که شکست آن جای بسی شادی دارد؛ چرا که بیمار شجاعانه مقاومت کرده است. پس بهتر است دیگران بدانند رفتارهای زنده و سرزنده‌های بی‌جا، جز دامن زدن به اضطراب‌های خود و کم‌رنگ کردن ارتباطات قدیمی، چیزی به بار نمی‌آورد. شما خون‌سردی خود را حفظ کنید و به دیگران فرصت بدهید تا بفهمند چه رفتاری را باید پیش گیرند. خود را با مطالعه و کارهای روزانه معمول سرگرم کنید. تا پایان دوران نقاهت و بهبودی کامل با دوستان و اطرافیان که به شما انرژی مضاعف می‌دهند، ارتباط داشته باشید. بخشی از ارتباط شما باید به صورت مجازی صورت بگیرد تا این فضای منفی و نگرانی‌های موجود کم شود و از بین برود.

مدیقه‌سادات شجاعی

روانشناس کودک و خانواده

پرسش: با اسلام، متأسفانه چندی پیش به بیماری کرونا گرفتار شدم و پس از گذراندن دوران سخت بیماری، بهبودی حاصل شد. در دوره بیماری و حتی اکنون، دیگران طوری با من رفتار می‌کنند که گویا خطایی از من سرزده است یا هنوز آلوده به ویروس هستم. این رفتارها من را خیلی آزار می‌دهد، با این نوع برخوردها چه کنم؟

پاسخ: پرسشگر عزیز، خدا را شاکریم افرادی چون شما قدرتمندانه توانسته‌اند با کرونا بچینند و سلامتی خود را دوباره به دست بیاورند. اینکه در این دوران با بی‌مهری دیگران روبه‌رو شده‌اید بسیار تأسف‌آور است؛ البته می‌دانیم دوستان و هم‌وطنان دلسوزی هم با به خطر انداختن جان خود، در کنار بیماران کرونایی صبور و محکم ایستاده‌اند. در دوران بیماری همه، مخصوصاً پرستاران، باید مراقب بوده و احتیاط‌های لازم را مورد توجه قرار دهند؛ ولی با پایان بیماری و بهبودی کامل همه موظف هستیم وسواس را کنار گذاشته و دیدگاهی مثبت نسبت به فرد بهبود یافته داشته باشیم؛ زیرا گرفتاری در دام این ویروس کاملاً غیر ارادی است و برای هر یک از ما امکان ابتلا وجود دارد؛ افراط به اندازه تفریط

خانه

همدلی برای فردای بهتر

با فضای آموزشی مدرسه متفاوت است، حفظ کنند. تدریس، تمرین، مرور دروس، پیگیری تکالیف و برگزاری امتحانات از طریق فضای مجازی روایت سخت و پیچیده‌ای است که این روزها به شدت خانواده‌ها را درگیر کرده است؛ ضمن اینکه فقدان بسترهای مناسب برای آموزش مجازی و سر درگمی‌ها، سختی‌های خاصی را نیز برای‌شان به همراه داشته است؛ اما هم‌چنان به مدد خلاقیت‌ها و تجربیات معلم و مادر، این چرخه ادامه دارد.

دقت و نظارت دائمی اولیا بر انجام فعالیت‌های تحصیلی فرزندان، همراهی‌شان در انجام تکالیف و پیگیری یادگیری‌ها، آنها را به همدلان و یاری‌گران نظام آموزش تبدیل کرده است. زنجیره‌ای محکم و قوی از دو دل‌سوز شکل گرفته است که نه تنها بر امر آموزش نظارت دارند، بلکه قدم به قدم آموزش را با شیوه‌ای جدید تمرین می‌کنند.

آموزش و یادگیری در این دوران اگر چه سختی‌های خود را دارد و وقتی مضاعف از اولیا می‌گیرد، اما فرصتی خوب است تا هر کس علاوه بر درک شرایط، تجربه‌ای جدید و کاربردی داشته باشد. فرصت‌هایی از این دست اگر چه سخت، پردغدغه و گاهی خسته‌کننده هستند، اما کم‌کم می‌توانند فرصت‌هایی گرانبها و دست‌نیافتنی را در اختیار والدین و آموزگار قرار دهد.

محبوبه ابراهیمی

فعال اجتماعی

با شیوع کرونا و تعطیلی مدارس، اگر چه فعالیت‌های آموزشی در شبکه آموزش سیما برای تمام مقاطع تحصیلی آغاز شد، اما معلمان نیز رسالت خود را فراموش نکرده‌اند و بلافاصله روند آموزش را در فضای مجازی پیگیری کردند. گوشه‌های هوشمند اولیا و شبکه‌های اجتماعی، وسیله ارتباطی میان معلمان و دانش‌آموزان شد تا با بهره‌مندی از ظرفیت‌های فناوری دیجیتال، از عقب افتادن دانش‌آموزان و افت تحصیلی آنها در این شرایط بحرانی پیشگیری شود و زنجیره اتصال درس، تحصیل و علم‌آموزی گسسته نشود.

درست است که شرایط برای معلمان دشوارتر شد، اما شرایط خانه نیز برای ادامه روند آموزش دچار سختی‌های زیادی شد. اولیا، به ویژه مادران، ساعت‌ها در تلاش هستند تا فرزندان‌شان را به تکاپو و انجام تکالیف درسی ترغیب کنند، پسای درس بیاورند و مطمئن شوند در شرایط جدید از یادگیری جا نمی‌مانند.

دانش‌آموزانی که گاهی در کلاس هم توجه و تمرکز کافی نداشتند، حالا باید با تلاش‌ها، پیگیری‌ها و نظارت‌های پی‌درپی، تمرکز خود را در خانه و با آموزش‌های از راه دور که کاملاً

چراغ

بچه‌های بهشت

حکم حضرت آقا متوفیان را تیمم می‌داند ادامه داد: «این را بگویم هیچ کدام از ما تا آن روز حتی میت را از نزدیک ندیده بودیم، چه برسد به تیمم و کفن کردن؛ به دلیل احتمال انتقال بیماری نیز، کاری سخت بود؛ اما خود را به خدا سپردیم و با امام زمان (عج) معامله کردیم. وقتی اسم خود را طلبه جهادگر گذاشته‌ایم، مثل رزمندگان که آماده مجروح شدن و شهادت بودند، ما هم آماده خطر بودیم. اما تمام مسائل و نکات ایمنی را رعایت کردیم و خدا را شکر هیچ کدام از بچه‌ها بیمار نشده‌اند.»

خانم‌های بسیجی و جهادگر بیمارستان بهشتی را به عهده گرفتیم. خانم جعفری با اشاره به اقدامات طلاب بسیجی در بهشت معصومه ادامه داد: «با استفتا از رهبر معظم انقلاب، همه مراحل غسل و مستحبات آن را انجام می‌دهیم و خواستیم ثابت کنیم آقا مسربازانی دارند که نمی‌گذارند حرف رهبری روی زمین بماند؛ البته جهادگران ما، هم طلبه و هم غیر طلبه هستند، فرقی ندارد. اسم بچه‌های بهشت معصومه که کار غسل و کفن را انجام می‌دهند، بچه‌های بهشت است.»

زهره جعفری و همراهان جهادی‌اش که پیش از

اعضای خانواده ما هستند درباره این روزها می‌گوید: «از ابتدای شیوع کرونا دوست داشتم هر کمکی می‌توانم، انجام بدهم. مسئول یکی از گروه‌های جهادی که به همراه چند نفر برای عیادت از بیماران رفته بودند، گفت بیماران «بیمارستان فرقانی» نیاز به همراه دارند. با تعدادی از دوستان صحبت کردیم و همگی لیبک گفتند و در کنار بیماران قرار گرفتیم، بعد از مدتی مطلع شدیم در بیمارستان بهشتی هم بیماران نیاز به همراه دارند و متقاضیان زیادی هم برای کمک به بیماران وجود داشت به همین دلیل ساماندهی

مطالبه شفافیت

نسیم اسدپور

دبیر گروه فرهنگ

مدتی قبل بود که یک تحلیلگر و کارشناس سیاسی مقیم لندن در صفحه شخصی مجازی خود روی دستمزد «رضا رشیدپور» مجری تلویزیونی برنامه «حالا خورشید» دست گذاشت و نوشت: «رضا رشیدپور برای تهیه هر اپیزود «حالا خورشید» ۴۰ میلیون گرفت. نیمی [از آن] دستمزد شخصی اش بود. ماهی ۴۲۳ میلیون درآمد.»

پس از آن رضا رشیدپور نیز ساکت ننشست و جواب «علی‌علیزاده» را این‌گونه داد: «حتماً برای فرمایش تان درباره دستمزد من اسناد معتبر دارید؛ بنابراین به جای بحث بی‌فایده، منتظر می‌مانم که آن را منتشر بفرمایید.»

این بده‌بستان‌های توتنیتری و اینستاگرامی تاجایی پیش رفت که در نهایت سندی از سوی «کورش» کمراهی «مدیر روابط عمومی شبکه سه منتشر شد، اما این سند مخاطبان را قانع نکرد و مطالبه شفافیت در فضای مجازی داغ شد.

البته این موضوع همین‌جا به پایان نرسید؛ بلکه «وحید یامین‌پور» نیز در یک مصاحبه زنده اینستاگرامی با خبرنگار «خبرگزاری فارس» از دستمزدهای نجومی برخی سلبریتی‌ها گلایه کرد.

صدآوسیمای جمهوری اسلامی به عنوان رسانه‌ای که قرار است گویاترین، شیواترین و رسمی‌ترین زبان نظام مقدس جمهوری اسلامی

و کشور عزیزمان باشد، باید شفاف بماند تا بتواند صدای به‌حق نظام را به گوش جهانیان برساند؛ تریبونی که بنیان‌گذار انقلاب اسلامی ایران آن را به مثابه دانشگاه عمومی خواندند؛ پس قطعاً هرگونه شبهه و تردیدی در چگونگی تولید محتوای آن می‌تواند تأثیر نامطلوبی بر کل جامعه بگذارد.

از طرفی، مردمی که به سبب فشارهای اقتصادی و شرایط ویژه فعلی حساس‌تر و رنجورتر از قبل شده‌اند، دل‌شان نمی‌خواهد و اصلاً به دل‌شان نمی‌نشیند که پای یک سریال چندمیلیاردی یا برنامه‌ای با مجریان گران‌قیمت بنشینند، بدون اینکه هیچ شفافیتی درباره آنها صورت گرفته باشد و بعد خبردار شوند فلان چهره تلویزیونی برای این کار چیزی حدود چند سال کارگری آنها دریافت کرده است.

در سال‌های اخیر، رسانه ملی درگیر رقابتی بی‌ربط با فضای مجازی شده است و با وارد کردن اسپانسرهایی که هدفی جز کسب سرمایه برای خود ندارند، برنامه‌هایی را روی آنتن می‌برد که جدی‌ترین داشته‌هایش را می‌توان حضور همین سلبریتی‌هایی دانست که گاهی به اندازه هزینه ساخت یک مجموعه کامل برنامه تلویزیونی دستمزد می‌گیرند و این در حالی است که بسیاری از جوان‌های خلاق با ایده‌هایی نو، به درهای بسته اتاق آقایان مدیر می‌خورند!

صدآوسیمای نباید جولانگاه سلبریتی‌هایی باشد که قطعاً حاضر نیستند بدون چشم‌داشت از ستاره گران‌قیمت سینما به یک مجری تلویزیونی تبدیل شوند، مگر اینکه این حضور برای‌شان از لحاظ

مادی صرفه داشته باشد؛ اما جالب‌تر زمانی است که این سلبریتی‌های بزرگ‌شده در همین رسانه که در تلویزیون دیده و شناخته شده‌اند، برای همین تلویزیون طاقچه بالا می‌گذارند و انتظار پول‌های کلان دارند.

از نام رسانه ملی مشخص است که این رسانه متعلق به مردم است و باید تمام دخل و خرج‌هایش برای مردم کاملاً مشخص باشد؛ اما متأسفانه به نظر می‌آید نظارت‌ها دچار ضعف هستند که اگر این‌گونه نبود، بسیاری از سوالات در ذهن مخاطبان شکل نمی‌گرفت؛ سوالاتی از قبیل اینکه فلان تهیه‌کننده چطور در سن پایین توانسته است این تعداد سریال بسازد؟ فلان مجری که ستاره سینماست، دستمزدش چقدر است؟ فلان مجری برای چه کنار گذاشته شده است؟ دستمزد بازیگران و عوامل فلان سریال چقدر است؟ این سوالات از رسانه ملی به‌حق است و قطع به یقین پیش از اینکه سؤال مطبوعات و رسانه‌ها باشد، سؤال مردمی است که مخاطبان اصلی آن هستند. مخاطبان امروز درک و سواد رسانه‌ای به مراتب بسیار بالاتری از گذشته دارند، پس یادمان نرود جریان اخیر در فضای مجازی فقط طرح این سوالات را علنی‌تر کرد، و اگر نه هنگامی که در یک تاکسی می‌نشینی و از بغل دستی‌ات درباره فلان مسابقه تلویزیونی می‌پرسی، از توی خبرنگار درباره همین موضوعات سؤال می‌کنند.

البته نقد ما به معنای نادیده گرفتن خدمات و آورده‌های بی‌شمار و ارزشمند رسانه ملی در چند

دهه اخیر نیست که در خط مقدم مقابله با جنگ نرم دشمن ایستاده است و به رسالت خود عمل می‌کند و در بزنگاه‌هایی، مانند حوادث و بلایای طبیعی و غیرطبیعی، میعادهای سیاسی و ملی، مانند انتخابات و جشن تولد انقلاب و نیز در گلوگاه‌هایی که امنیت کشور در خطر قرار گرفته است، هنرمندانه پای کار بوده و سعی در روشن‌گری و آگاهی‌بخشی داشته است؛ قطعاً این نقد دلسوزانه، نقدی درون‌خانوادگی برای پاک ماندن دامن صدآوسیمای پیشرفت روزافزون آن است.

یادداشت

لزوم حمایت از «خروج»

آرش فهیم

منتقد سینما

سینمای ایران در حال سپری کردن تجربه‌ای جدید است. صاحبان و سازندگان یک فیلم جسارت کردند و فیلم خود را به طور آنلاین اکران کردند؛ اما این تجربه جسورانه، موانعی را هم پیش روی خود دارد.

برای نخستین بار، به دلیل شیوع ویروس خطرناک کرونا، سینمای ایران اکران نوروزی را از دست داد. با این حال، تا فیلم «خروج» تازه‌ترین ساخته «ابراهیم حاتمی‌کیا» که قرار بود در نوروز ۱۳۹۹ روی پرده سینماها برود، با پذیرش ریسک اکران در سامانه‌های نمایش آنلاین و عرضه اینترنتی فیلم‌ها به نمایش درآمد. با اینکه قاچاقچی‌ها به این فیلم در همان ساعات ابتدایی اکران آنلاین دستبرد زدند، اما باز هم این فیلم با استقبال مواجه شد و در زمانی کوتاه به باشگاه میلیاردی‌ها پیوست. البته اگر مثل سایر فیلم‌های سینمایی که بر پرده می‌روند، این فیلم هم امکان تبلیغات تلویزیونی را داشت، شاهد موفقیت چشم‌گیرتر آن بودیم.

صدآوسیمای بنا بر آنچه اکران انحصاری فیلم در دو VOD خاص خوانده، مانع پخش تبلیغات «خروج» شده است؛ با وجود اینکه حرف رسانه ملی به طور کلی درست و منطقی است و تبلیغ هر فیلمی که در سامانه‌های خاصی عرضه می‌شود، نوعی سودرسانی به آن سامانه‌ها نیز به حساب می‌آید، اما واقعیت این است که این مسئله درباره فیلم «خروج» می‌توانست به گونه دیگری حل شود.

همان‌طور که صدآوسیمای برای پخش آنتون فیلم‌هایی با مضامین ملی و انقلابی و ارزشی، فضای بیشتری را فراهم می‌کند و این‌گونه آثار این فرصت را دارند تا بهتر و بیشتر معرفی شوند، درباره فیلم جدید حاتمی‌کیا نیز می‌شد این فرصت را فراهم کرد. «خروج» علاوه بر اینکه یک فیلم ملی و ساخته یکی از فیلم‌سازان پیشروی سینمای انقلاب است، خط‌شکنی در اکران اینترنتی را هم عملی کرده و تجربه‌ای کشور گشوده است. ضمن اینکه اقدام صاحبان و سازندگان «خروج» فقط محدود به این فیلم نیست، بلکه حرکتی برای به چرخش درآوردن چرخ‌های اقتصادی سینما و افزایش پویایی سینما در این دوران دانسته می‌شود؛ علاوه بر این، فعالیتی برای تقویت فاصله‌گذاری اجتماعی و در خانه نگه داشتن تعدادی از مردم نیز به حساب می‌آید.

به همین دلیل هم به نظر می‌رسد صدآوسیمای، به ویژه تلویزیون، ملزم باشند با تدابیر خاصی از این فیلم، کارگردانش و این تجربه حمایت مادی و معنوی کنند. به این ترتیب، هم مخاطبان گسترده و سراسری صدآوسیمای به دریافت یک کالای فرهنگی سالم و ارزشمند تشویق می‌شوند، هم یک فیلم منتسب به جبهه فرهنگی انقلاب به جایگاه بهتری می‌رسد که این خود امری برای افزایش ساخت چنین آثاری است. علاوه بر این به فرایند اکران آنلاین و راهی که خروج بنا کرد کمک ویژه می‌شود و می‌توانست رونق را در این شرایط به سینمای ایران بازگرداند.

برداشت

امداد همگانی

عرصه فرهنگ و هنر چگونه می‌تواند از تبعات مصون بماند؟

«موضوع خسارات اصحاب فرهنگ، نشر، هنر، سینما، رسانه، آموزشگاه‌ها، چاپ، مؤسسات، کانون‌ها و... مورد پیگیری جدی است. قرار شد صنوف ده‌گانه‌ای که بر اساس دستور ستاد کرونا تعطیل هستند؛ مورد حمایت قرار گیرند. قریب دو ماه تعطیلی غالب این صنوف و حتی نمایشگاه کتاب تهران و... ضربه سختی است. برآورد خسارت داشته و پیگیریم.» در اینجا این سؤال

بهاره سحری

خبرنگار

شاید تا پیش از این ویروس منحوس هیچ کدام از ما تصور نمی‌کردیم فرهنگ و هنر که با توجه به ماهیت‌شان هیچ مرز و محدودیتی را نمی‌شناسند و همواره پویا و فعال به مسیر خود ادامه می‌دهند، حتی برای زمانی کوتاه متوقف شوند؛ اما امروز این اتفاق ناخوشایند افتاده است. سینماها، سالن‌های تئاتر، جشنواره‌ها، یادواره‌ها و همایش‌ها تعطیل شده‌اند؛ حتی کتابخانه‌ها، کتاب‌فروشی‌ها و نمایشگاه‌های کتاب اکثر کشورهای جهان نیز فعالیت‌شان را متوقف کرده‌اند تا بتوانند باری هر چند کوچک را از دوش مسئولان بهداشت جهانی بردارند و امید به مهار ویروس کرونا را تقویت کنند. تعطیلی که خسارت‌هایی را متوجه این بخش کرده است؛ خسارت‌ها به اندازه‌ای هستند که «اسیدعباس صالحی» وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در روزهای اخیر در توییتهای اعلام کرد:

فیلم

روایت فتح

مستندی از تلاش پزشکان

مؤسسه روایت فتح از یک فیلم مستند، رونمایی کرد که روایتگر تلاش گروه بزرگ تحقیقاتی، شامل پزشکان و پژوهشگران ایرانی است که در حال تلاش برای کشف داروی بیماری کرونا یا روشی برای مهار آن هستند. این گروه در حال تحقیق بر سه سناریوست که یکی از این سناریوها تاکنون به جواب‌های

بسیار مثبتی رسیده است. عوامل ساخت این فیلم مستند عبارتند از: «مصطفی فتاحی» کارگردان، «عبدالحسین بدرلو» تهیه‌کننده و «مجتبی میناوند» تصویربردار. این فیلم مستند تهیه‌شده در مرکز مستند «روایت فتح» است.

هنرهای تجسمی

نقش بهار

فروش آثار هنری در حوزه هنری

فروش آثار نمایشگاه «نقش بهار» که اسفندماه سال گذشته به صورت غیرحضور در گالری خانه حوزه هنری برپا شد، با بازگشایی گالری‌ها از سر گرفته شد. «شهاب‌الدین شکبیا» دبیر نمایشگاه «نقش بهار» گفته است: در این نمایشگاه ۲۷۲ اثر از جوانان خوش‌آهنگ و استادان صاحب‌نام

ارائه کردیم و به همین دلیل، قیمت آثار از ۲۵۰ هزار تومان تا ۴۵۰ میلیون تومان متغیر است. به گفته وی، این نمایشگاه پذیرش حضوری ندارد، اما با ارسال کاتالوگ دیجیتال موفق به فروش ۲۵ اثر با ارزش بیش از ۳۰۰ میلیون تومان شده است.

کتاب

خون دلی که لعل شد

نسخه صوتی خاطرات رهبر انقلاب

کتاب صوتی خاطرات خودگفته رهبر انقلاب با عنوان «خون دلی که لعل شد» منتشر شد. این کتاب که ترجمه فارسی کتاب «ان مع الصبر نصر»، زندگی‌نامه رهبر معظم انقلاب است به همت انتشارات انقلاب اسلامی تولید و منتشر شد. کتاب مزبور شامل بیان حکمت‌ها، درس‌ها و عبرت‌هایی است که به فراخور بحث‌ها بیان شده‌اند و هر کدام از آنها می‌تواند چراغ راهی برای آشنایی مخاطب کتاب، به ویژه جوانان عزیز، با فاجعه رژیم منحوس پهلوی، همچنین رنج‌های مبارزان و پای‌مردی‌ها، خلوص و ایمان انقلابیون باشد.

نکته گرام

محمدباقر قالیباف: سپاه فضایی شد، با اعتماد به جوانان و باور به سنت‌های الهی. نه از لاف‌های در غربت غرب باید هراسید و نه با ناکارآمدی‌های موجود کنار آمد؛ ما می‌توانیم آینده‌ای روشن‌تر برای ایران بسازیم.

محسن رضایی: ما در قوی شدن کشور و ملت‌مان هیچ محدودیتی را قائل نیستیم و هر ابزار مشروعی را به دست می‌آوریم. امروز در فضا مستقر شدیم و فردا...

سیدنظام‌الدین موسوی: اصلاً بزرگ‌ترین مشکل ما این است که هر سال می‌گوییم: دولت بودجه سال آینده را بر اساس «نفت» فلان دلاری» بسته است؛ این یعنی اقتصاد کشور وابسته است به «نفت» و «دلار»؛ «نجات اقتصاد» یعنی راهی از یوغ نفت و دلار.

علی نیکزاد: مردم ولی نعمت‌ان انقلاب هستند و ما منتخب مردم هستیم، پس حق طبیعی آنان است که از عملکرد و آرای ما به طور شفاف آگاه باشند؛ ما در مجلس یازدهم از طرح شفافیت آرا همراه با عقلانیت حمایت خواهیم کرد.

نرم افزار

مثل آباد

در ادبیات فارسی «ضرب‌المثل» به سخن مشهور و کوتاهی گفته می‌شود که به ماجرای عبرت‌آموز اشاره می‌کند؛ به همین دلیل در فرهنگ و آداب جامعه ما یادگیری ضرب‌المثل‌ها همیشه توصیه شده است؛ اما متأسفانه با گذشت زمان، بسیاری از این داستان‌ها از یاد رفته‌اند و پیشینه برخی ضرب‌المثل‌ها هم برای اغلب مردم روشن نیست؛ با این حال آن قدر کاربردی هستند که در گفت‌وگوهای روزمره به کار می‌روند. اپلیکیشن «مثل‌آباد» بازی متفاوتی در سبک کلماتی و دانستی‌هاست. هدف این بازی سرگرم‌کننده این است که کاربر ضرب‌المثل‌های کهن ایرانی را فرا بگیرد، البته در فرایندی جذاب و پسر چالش. این بازی دارای بیش از ۹۰۰ مرحله است و به دلیل طراحی زیبایی آن می‌تواند برای شما و فرزندان‌تان بسیار جذاب و سرگرم‌کننده باشد.

نگاهی به پشت پرده افزایش تحرکات ضد دینی و اخلاقی در فضای مجازی

هجمه مجازی، استحاله حقیقی

نظر بگیریم طبعاً هنجارشکنی‌های جنسی و ضد اخلاقی شبه‌سلیبریتی‌های فضای مجازی کشورمان عملیات موزی و مکمل این جریان خواهد بود؛ زیرا پس از آلوده شدن ضمیر پاک مخاطب به آلودگی‌های جنسی و معرفتی، به راحتی زمینه عبور از تعصبات مبنایی جامعه مهیا می‌شود و فرد در دامان انحرافات فرقه‌ای و ضد دینی مطلوب نظام استکباری غرب می‌افتد.

در پایان، این پرسش مطرح می‌شود که چگونه می‌توان با این حربه رسانه‌ای و روانی دشمن مقابله کرد؟ در پاسخ می‌توان گفت در مقابل این تهاجم، مؤثرترین دفاع، تقویت هویت دینی و ملی افکار عمومی است و این مسئولیت نه فقط متوجه نهادهای دینی و بصیرتی، بلکه متوجه رسانه‌ها و مطبوعات دلسوز و انقلابی کشور است و باید این دست مجموعه‌ها در قالب قرارگاه‌های مشترک، علاوه بر تقویت هویت اسلامی مبنایی افکار عمومی کشور، به تدوین طرح تهاجم روانی به جریان مقابل دست بزنند و آرایش تهاجمی و موربانه‌وار دشمن را تحت فشار مضاعف قرار دهند تا آزادی عمل او در طراحی و اجرای هجمه‌های جدید با چالش و فروکش روبه‌رو شود.

از منظر این خلدون تمدن‌ها با بروز تعصب و انگیزه شکل می‌گیرند و با زوال تعصب و انگیزه سقوط می‌کنند؛ زیرا تمدن فاقد تعصب، انگیزه‌های برای حرکت، کار و تلاش ندارد؛ از این رو در رکود باقی می‌ماند، پس به راحتی در توفان حوادث از هم می‌پاشد.

این مسئله آن قدر اهمیت دارد که امروزه به یکی از مهم‌ترین راهبردهای جنگ نرم و عملیات روانی استراتژیک بدل شده، به طوری که در طول چهار دهه گذشته سیاست سلب عصیبت دینی و ملی از مردم ایران، عملاً مهم‌ترین نقشه راه دشمن در مسیر تهاجم نرم بوده است؛ برای نمونه اگر در سال‌های اخیر شاهدیم موجی انحرافی با عنوان نواندیشان دیدنی در جامعه ما فعال شده است یا برخی شبه‌روحانیون در فضای مجازی با اجرای لایوهای اینستاگرامی دست به هنجارشکنی و بازتعریف اعتقادات دینی و اخلاقی می‌زنند، در حقیقت این اقدام آنها در چارچوب پروژه حساسیت‌زدایی از باورهای اصیل دینی و اعتقادی و زمینه‌سازی برای فروپاشی بن‌مایه‌های جامعه دینی و انقلابی ما قابل تحلیل است.

البته اگر اقدامات جریان فوق را به عنوان عملیات روانی اصلی و مبنایی دشمن در

حضرتی» معروف به «این خلدون» جامعه‌شناس بزرگ جهان اسلام در این زمینه معتقد است ریشه ظهور و سقوط ملت‌ها در وجود تعصب (العصبیه) است؛ زیرا تعصب از مصدر عصب، به معنای ریشه و پایه است و در جامعه‌شناسی به ستون شکل دهنده یک جامعه اشاره دارد؛ زیرا بر مبنای آن جامعه فرصت ثبات و پیشرفت پیدا می‌کند.

در واقع این خلدون معتقد است زمانی که یک ملت یا جامعه نسبت به داشته‌های خود تعصب دارد، برای حفظ و حراست از آن انگیزه پیدا می‌کند و برای ارتقای آن می‌کوشد؛ به عبارت بهتر، تعصب موجب حرکت، کار، تلاش، کوشش حتی خلاقیت و نوآوری می‌شود که ماحصل اینها برای آن جامعه چیزی جز توسعه و پیشرفت نیست.

البته طی دهه‌های گذشته حتی هم اکنون بسیار تلاش شده است این معنای دقیق به شکل وارونه و نامطلوب به مخاطبان جهانی حتی مسلمان ارائه شود تا مخاطب نسبت به آن حس نامطلوبی داشته باشد؛ به همین دلیل نیز در رسانه‌های غربی همواره شاهدیم چهره‌های مخدوش و ضد انسانی از مسلمانان متعصب یا اصولگرا به نمایش در می‌آید.

نوید کمالی

کارشناس رسانه

هفته گذشته و در آستانه حلول ماه مبارک رمضان، حواشی گفت‌وگوهای اینستاگرامی تعدادی از چهره‌های معروف فضای مجازی توجه افکار عمومی کشور را به خود جلب کرد؛ آن هم به این دلیل که در غالب این گفت‌وگوها چارچوب‌های عرفی، شرعی و رسمی جامعه ما رعایت نشده است؛ به طوری که می‌توان این گفت‌وگوها را به دلیل ماهیت انحرافی حتی ضد اخلاقی‌شان به عنوان تلاش برای استحاله افکار عمومی کشورمان و به ویژه جوانان و نوجوانان کاربر فضای مجازی در نظر گرفت.

البته استحاله دینی و اخلاقی جامعه اسلامی ما سال‌هاست که در قالب‌های مختلف و در چارچوب تهاجم نرم دشمن دنبال می‌شود و آنچه امروز در قالب لایوهای اینستاگرام شاهدش هستیم، فقط شکل جدیدی از جنگ روانی دشمن علیه تعصبات دینی و اخلاقی کشورمان است.

«ابوزید عبدالرحمن بن محمد بن خلدون

ترفندستان

شناسایی جاسوس افزارها

تمام اطلاعات مربوط به سرویس‌های در حال اجرا را ببینید که شامل اطلاعاتی، از قبیل پهنای باند مصرف، نمودارهایی جداگانه از پردازش CPU، RAM، Graphic حتی سرعت عملکرد حافظه سخت دستگاه یا همان HARD DISK است. اما، مهم‌ترین بخش این نرم‌افزار امکان شناسایی بدافزارها و جاسوس افزارهاست؛ زیرا به واسطه آن می‌توانید برای کسب اطلاعات بیشتر درباره پرونده‌های مشکوک فعال در پس‌زمینه ویندوز خود، روی آن پرونده راست کلیک و Search Online را انتخاب کنید یا اگر مایل هستید سامانه بدافزار یاب گوگل آن را بررسی کنید، روی Check Virustotal کلیک کنید. سامانه بدافزار یاب گوگل که با عنوان virustotal شناخته می‌شود، به صورت آنلاین به مخزن ویروس‌یاب ۷۳ نرم‌افزار ضد ویروس معروف متصل است و در کسری از ثانیه وضعیت سلامت پرونده درخواستی را تعیین می‌کند؛ البته از همه مهم‌تر، این نرم‌افزار محصول مایکروسافت است و امکان استفاده از آن به صورت رایگان وجود دارد.

حامد مظلومی

کارشناس شبکه

تقریباً هیچ کاربر سیستم عامل ویندوز را نمی‌توان یافت که تا به حال سر و کارش به Task Manager ویندوز نیفتاده باشد؛ زیرا این بخش از ویندوز با تمام سادگی‌اش امکان مدیریت تمام فرایندهای در حال اجرای سیستم عامل را فراهم می‌کند. کاربران حرفه‌ای برای تأمین خواسته‌های نظارتی و کنترلی خود بر فرایندهای در حال اجرای ویندوز از نرم‌افزار کم‌حجم و دو مگابایتی Process Explorer استفاده می‌کنند. این برنامه فوق‌العاده، ابزاری کامل و منحصر به فرد برای مدیریت فرایندهایی است که روی سیستم عامل شما در حال اجرا هستند؛ به طوری که با آن می‌توانید از کوچک‌ترین فعالیت‌های نرم‌افزاری پیدا و پنهان رایانه خود باخبر شوید. برای این کار هم کافی است پس از اجرای این نرم‌افزار روی پرونده دلخواه راست کلیک و Properties را انتخاب کنید تا

پژواک

کتاب خوانی در قرنطینه

محمد صالح نادری

کارشناس فناوری اطلاعات

شده‌اند. جوهر الکترونیک، فناوری استفاده‌شده در این وسیله‌هاست که سبب می‌شود صفحه نمایش این کتاب‌خوان‌ها مانند کاغذ واقعی نوری از خودشان ساطع نکنند و خواننده با برخورد نور محیط به صفحه نمایشگر و روشن شدن آن بتواند متن‌ها را ببیند. این ترفند سبب می‌شود چشم خواننده به مرور خسته نشود. نمایشگرهای عادی با ساطع کردن نور به چشم موجب خستگی و خشکی چشم می‌شوند. از معروف‌ترین کتاب‌خوان‌های الکترونیکی «کیندل» است که پشتیبانی مناسبی از زبان فارسی ندارد. شاید مناسب‌ترین کتاب‌خوان فارسی (فیدیبوک) باشد که از زبان فارسی کاملاً پشتیبانی می‌کند و مخزن آن کتاب‌های مختلفی از انواع دسته‌بندی‌ها را در بر می‌گیرد. نکته جالب در استفاده از کتاب‌خوان‌های الکترونیکی، قیمت بسیار پایین‌تر خرید کتاب در مقایسه با نسخه چاپی است. در صورتی که نمی‌خواهید برای خرید کتاب‌خوان هزینه کنید، برنامه‌هایی مانند طاقچه، فیدیبو و... را روی تبلت خود نصب و از کتاب‌های موجود در آنها استفاده کنید.

مجازستان

مطالعه منصفانه!

«کتابخانه وضعیت اضطراری ملی» منابع را به طور رایگان در دسترس کتاب‌خوان قرار داده است. دانشجویان و استادان به دلیل شیوع کرونا می‌توانند به راحتی به نسخه دیجیتال کتاب‌ها و مقالات درسی مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنند. البته کتاب‌های این کتابخانه حاصل پروژه دیگری به نام Open Library هستند و جالب اینکه تمام این کتاب‌ها فقط تحت عنوان «استفاده منصفانه» قابل استفاده هستند؛ یعنی مطالعه و استفاده علمی از محتوای آن هیچ منع قانونی ندارد، اما نباید کتاب را کپی کرد یا حقوق مؤلف آن را زیر پا گذاشت. کتاب‌های این کتابخانه تا تاریخ ۳۰ ژوئن (۱۰ تیر ماه) با تازمان پایان وضعیت اضطراری ملی در آمریکا در دسترس تمام کاربران جهان خواهند بود؛ از این‌رو هم اکنون شما می‌توانید با اتصال به سایت این کتابخانه جهانی از منابع علمی و ادبی بی‌شماری بهره‌برید.

استارت‌آپ

مسیر یاب پایان کرونا!

مسیریاب در این زمینه اطلاعات بیش از ۲۰۰ بیمارستان و مرکز درمانی را نشان می‌دهد. همچنین کسب‌وکارهای ارائه‌دهنده خدمات ویدئویی آنلاین، مانند «نماوا»، «فیلمیو»، «آیو» و «تیوا» با ایجاد دسترسی رایگان به بخشی از خدمات خود، موجب بهبود کیفیت قرنطینه کودکان، نوجوانان و البته جوانان شده‌اند؛ زیرا در این روزهای سخت باید در حد امکان از رفتن به مناطق شلوغ و پرجمعیت اجتناب کرد و در خانه ماندن و همان‌جا هم سرگرم شد. پلتفرم «ویرو» نیز با هدف گسترش بستر دورکاری، شرایطی ویژه‌ای را برای شرکت‌ها فراهم کرده است که با استفاده از آن می‌توان برای دو ماه به صورت رایگان از ابزارهای ویژه این اپلیکیشن، مانند اشتراک کسب‌وکار یا ویدئوکنفرانس استفاده کرد. موارد ذکر شده فقط گوشه کوچکی از نوآوری‌ها و جهش تولید استارت‌آپ‌های ایرانی است که در شماره آتی بیشتر آن را بررسی خواهیم کرد.

خوشبختانه استارت‌آپ‌های جوان کشورمان که مدل کسب‌وکار آنها عمدتاً بر پایه فناوری اطلاعات است، در شرایط کرونا توانستند از گزینه دورکاری استفاده کنند و بر خلاف اغلب کسب‌وکارها در نقطه اوج بحران به فعالیت خود ادامه دهند؛ برای نمونه در همان روزهای ابتدایی اسفند که بحث شیوع ویروس کرونا در کشور رسماً مطرح شد، استارت‌آپ‌های پرمخاطب کشورمان، از جمله آپارات و کافه‌بازار از شروع دورکاری کارمندان‌شان خبر دادند. البته دورکاری تنها اقدام ضد کرونایی کسب‌وکارهای فناوریانه ایرانی نبود؛ بلکه آنها برای کمک به کنترل ویروس کرونا دست به ابتکارات متعددی زدند؛ به طور مثال اپلیکیشن «بلد» با توجه به اقبال خوب کاربران نسبت به نمایش اطلاعات مراکز درمانی روی نقشه خود اقدام کرده است؛ این اطلاعات شامل بیمارستان‌های معین، مراکز تست و داروخانه‌ها، همراه با جزئیات شماره تماس، ساعت کاری و... است. این

نگداشتیم حرف حضرت آقا زمین بماند

حسن ابراهیمی

خبرنگار

بیمارستان بقیه‌الله (عج) یکی از مهم‌ترین و گسترده‌ترین خطوط مقدم مبارزه با بیماری کرونا در کلان‌شهر تهران است. در این شرایط که گروه‌های مردمی کنار مدافعان سلامت بودند، در این بیمارستان نیز عده‌ای از طلاب و روحانیون حضور پیدا کردند و کمک‌کار کادر درمان شدند. حجت‌الاسلام «نوربخش یوسفی» مسئول دفتر نمایندگی ولی فقیه در بیمارستان بقیه‌الله الاعظم (عج) را مخاطب این گفت‌وگو قرار دادیم تا از کم و کیف ماجرا مطلع شویم. در ادامه این گفت‌وگو را می‌خوانید.

فعالیت‌های روحانیون داوطلب در بیمارستان بقیه‌الله در حوزه کمک به درمان بیماران و کادر درمانی بیمارستان را تشریح کنید.

بعد از اینکه این ویروس منحوس وارد کشور شد و بیماران در بیمارستان بقیه‌الله (عج) بستری شدند، با توجه به اینکه این بیماران نمی‌توانستند همراه داشته باشند و از طرفی شدیداً مضطرب و نگران بودند، ما که نمایندگی ولی فقیه را برعهده داریم وظیفه داشتیم در این ایام به سبب مسئولیت دینی و اخلاقی مدافعان سلامت هم باشیم. به ذهن مان رسید روحانیون و طلبه‌هایی را که همیشه در خط مقدم مقابله با بحران‌ها بودند، به میدان بیاوریم. با هماهنگی با بسیج اساتید و نخبگان حوزه علمیه استان تهران دو گروه جهادی با استعداد ۸۰ نفر به بیمارستان اعزام شدند. این دو گروه طلبه جهادی، شامل گروه جهادی «بصیر» زیر نظر سازمان بسیج طلاب، اساتید و نخبگان حوزه علمیه استان تهران و گروه جهادی «شهید سلیمانی» متعلق به حوزه علمیه بقیه‌الله (عج) زیر نظر قرارگاه نرجس خاتون هستند. ابتدا به سازماندهی و هماهنگی با بخش‌های مختلف سپس آموزش این عزیزان طلبه نیاز داشتیم. همه این موارد انجام و عزیزان گروه‌بندی شدند و همه پروتکل‌های بهداشتی و ایمنی را رعایت کردیم. گروه ۱۵ نفره، طرح جامع همراه بیمار، شامل تقویت روحیه بیماران و کادر درمان، پاسخ به پرسش‌های شرعی، کمک به بیمار برای خوردن غذا، ماساژ بیماران، استحمام بیماران، تمديد دفترچه‌های بیماران، مشاوره دل‌جویی از کادر سلامت و... را انجام می‌دادند. گروه دیگری برای ضدعفونی محیط بیمارستان سازماندهی شدند. ضدعفونی تمام بخش‌های بیمارستان هر

روز و طبق زمان‌بندی مشخص انجام می‌شد. گروه دیگری بحث حمل و نقل بیماران در بخش‌ها و بین آزمایشگاه و مرکز تصویربرداری، انتقال دارو، انتقال نمونه‌های آزمایشگاهی و... را برعهده داشتند.

به تفکیک، تعداد روحانیون خواهر و برادر را هم بفرمایید.

۶۰ روحانی و طلبه برادر و ۲۰ روحانی و طلبه خواهر بودند.

کل مجموعه نیروهای داوطلب مردمی بیمارستان چند نفر بودند؟

همه این عزیزان طلبه بودند؛ البته با این گروه، حدود شش دانشجو نیز فعالیت داشتند و ما را همراهی می‌کردند. ما سازماندهی را گسترش دادیم. بحث آموزش قبل از ترخیص بیماران برای دوران نقاهت را گروه دیگری انجام دادند. پنج نفر از دوستان را هم پشت خطوط تلفن و رایانه نشاندم و به همراه یک پرستار یا پزشک پیگیری امور و کنترل درمان‌شدگان کرونایی در دوران نقاهت را از راه دور در منزل انجام می‌دادیم و برای پرسش‌های تخصصی، آن پزشک و پرستار پاسخگوی بیمار بود.

بیمارستان حدود چهار ورودی و خروجی داشت که باید پایش سلامت مراجعه‌کنندگان در آن انجام می‌شد؛ بنابراین در هر ورودی یک خواهر و برادر طلبه مستقر شدند و در این مدت ۸۶ هزار نفر پایش سلامت شدند.

یک گروه را هم در بخش ورودی ساختمان بیمارستان مستقر کردیم که کار انتقال وسایل خانواده بیماران به بیمار مربوط را انجام می‌دادند؛ قبل از دریافت وسایل با بخش هماهنگ می‌کردند و در صورت تأیید آن اقلام که لوازم شخصی یا خوراکی بود، آن را به بیمار می‌رساندند.

گروه دیگری کار شست‌وشوی بخش‌ها را که غیر از ضدعفونی کردن بود، انجام می‌دادند. گروهی هم در بخش لاندی که مخصوص شست‌وشوی لباس، ملحفه و سایر موارد مربوط به بیماران و کادر درمانی بود، مستقر شدند.

در بحث فوت‌شدگان هم برای انجام عملیات شرعی فعالیت داشتید؟

بله، تا قبل از پیگیری نماینده ولی فقیه در سپاه و

دریافت حکم حضرت آقا درباره انجام عملیات کامل تدفین شرعی با رعایت ضوابط بهداشتی، ما نیروی مستقر ۲۴ ساعته در بیمارستان داشتیم و به محض اینکه به اصطلاح کد ۹۹ را برای بیماری اعلام می‌کردند، بالای سر محتضر حاضر می‌شدند با اجرای ضوابط شرعی احتضار و بعد از فوت، عملیات تیمم و حداقل عملیات شرعی را برای میت انجام می‌دادند؛ به این صورت که سه بار با دست خود میت تیمم بدل از غسل سدر و کافور و آب خالص و سه بار هم با دست خود طلبه این تیمم انجام می‌گرفت.

اما پس از حکم حضرت آقا، تمام دغدغه ما اجرای آن شد. بسرعت غسل‌خانه‌ای جدا از محیط بیمارستان مهیا و پروتکل‌های بهداشتی کامل رعایت شد. طلاب عزیز آموزش لازم را دیدند و کار غسل و کفن حتی نماز بر میت همان‌جا انجام شد. بر پیکر فوت‌شدگان روضه و زیارت عاشورا خوانده شد و ما می‌دیدیم خانواده فوت‌شدگان در گریه‌های‌شان خوشحال بودند که عملیات شرعی برای میت‌شان رعایت شده است.

شما ثبت تجربیات هم داشته‌اید؟

در این زمینه بنا به تأکید نماینده ولی فقیه در سپاه، ما نمونه‌گیری از نقاط مختلف جسد میت‌ها و نیز غسل‌ها را انجام دادیم و به آزمایشگاه منتقل کردیم و ثابت شد خطری از جانب میت متوجه دیگران نیست.

این عزیزان بسته‌های فرهنگی هم برای بیماران و کادر درمانی تهیه کردند. برای ماه مبارک رمضان هم از این عزیزان طلبه جهادی در مجموعه بیمارستان بهره‌مندی خواهیم برد.

یادداشت

ستون‌های قوت بخش

علیرضا جلالیان

کارشناس دفاعی

هفته عقیدتی سیاسی در سپاه معیارن با سالروز شهادت استاد مرتضی مطهری است. نمادی از ۳۶۵ روز مجاهدت اعتقادی در این نهاد است. اعتقاد و ولایت‌مداری به عنوان ریشه‌های عقیدتی و سیاسی سپاه امری نیست که مخصوص یک هفته باشد؛ چراکه اگر یکی از این دو، هر لحظه با یک پاسدار و یک مجموعه سپاه همراه نباشد، عملاً پاسداری دیگر مفهوم پیدا نمی‌کند.

امروز به مدد همین دو امر مهم عقیده و سیاست است که سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بدون امکانات و ابزار از شرایط سخت و از پس بزرگ‌ترین حوادث با هدف آسیب به انقلاب برآمده است و با گذشت بیش از ۴۰ سال از تأسیس، به بنیانی مرصوص و قدرتی بلاهناز، آن هم نه فقط در عرصه دفاعی، بلکه در عرصه‌های منطقه‌ای، فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی تبدیل شده است.

مردم‌باری، عمران، مقابله با بلاهای طبیعی، دفاع غیر عامل و... با مدیریت سپاه و به کمک آحاد مردم انجام گرفته و الگوی حکومت مردمی با توان سپاه در جمهوری اسلامی ایران شکل گرفته است.

این تکیه به مردم از همان عقیده به ستون‌های اصلی شکل‌دهنده سپاه ناشی است. سپاه اگر بخواهد سپاه انقلاب اسلامی باشد، چاره‌ای جز تقویت اعتقاد پاسداران خود ندارد.

ادامه روند پیشرفت و تعالی سپاه فقط یک بن مایه دارد و آن معنویت است. در حوزه سیاست هم سپاه تحت امر ولی فقیه است و میزان موفقیت سپاه به اعتقاد و ولایت و میزان تبعیت از ولایت بستگی دارد. تبعیت محض از ولایت

در سایه اعتقاد و شناخت قوی نسبت به آن محقق می‌شود و اینجاست که نقش عقیدتی و سیاسی در سپاه پاسداران که نیروی بی‌بدیل در جهان است، مشخص می‌شود. همین الگو توانسته است در محورهای جبهه مقاومت تسری پیدا کند و این قوت درونی، قدرت بیرونی را برای مجاهدان این جبهه فراهم کرده است. رمز بقا و گسترش انقلاب هم همین قوت و قدرت آن است و جالب اینکه این توجه به قوت درونی و درون‌مایه عقیدتی و سیاسی موجب می‌شود هر زمان هجمه‌های دشمن تشدید شود، ابعاد گسترده‌تری از قدرت درونی سپاه عیان شود. برای اثبات این ادعا فقط کافی است فتنه‌ها و ماجراهایی که انقلاب اسلامی از سر گذرانده است و توانایی‌های ایجادشده بعد از آن بررسی شود. این قدرت‌آفرینی

در سایه همان توجه به ریشه‌های اعتقادی و سیاسی سپاه است و هفته عقیدتی و سیاسی در سپاه فرصت بازخوانی همین موضوع و دست‌یافتن به اهمیت فوق‌العاده آن است.

بر این اساس، به نظر می‌رسد کار معاونت عقیدتی و معاونت سیاسی در سپاه با رویکرد تربیت و آموزش، یکی از مهم‌ترین ارکان حفظ و صیانت سپاه از خود است و هر قدر اهتمام و پشتیبانی‌ها از آن بیشتر شود، سپاه مستحکم‌تر و کارآمدتر نتیجه خواهد گرفت. با اجرای دوره‌های مختلف قدم خوبی در این زمینه برداشته شده و حال نوبت کیفیت‌بخشی افزون‌تر به محتوای این دوره‌هاست.

دوسالانه

جایزه سردار سلیمانی

دبیر اجرایی اولین دوره دوسالانه انتخاب آثار برتر پژوهشی دفاع مقدس و مقاومت گفت: «با توجه به شیوع کرونا امکان ارسال فایل PDF آثار پژوهشی به دبیرخانه این جایزه دوسالانه فراهم شده است.» «حسن علایی فعال» با بیان اینکه اولین دوره دوسالانه با وجود شیوع کرونا در کشور انجام خواهد شد، گفت: «در اولین جلسه‌ای که در سال جاری برای موضوع اولین دوره دوسالانه انتخاب آثار برتر پژوهشی دفاع مقدس و مقاومت، جایزه سردار شهید حاج‌قاسم سلیمانی برگزار شد، تصویب شد متناسب با شرایط فعلی تمهیداتی را مدنظر قرار دهیم. رایانامه asnad.pajooesh@gmail.com برای این منظور در نظر گرفته شده است.»

نشی هستند

اقتصاد مقاومتی

مرکز اقتصاد مقاومتی «حامی» وابسته به بنیاد تعاون سپاه به تولید مجموعه «مستندهای حامی/ اقتصاد بدون نفت» برای پخش در رسانه ملی اقدام کرده است. دکتر «حیدرزاده» مدیرعامل این مرکز اظهار داشت: «نش هستند از عرصه‌های اقتصاد مقاومتی این مجموعه با نگاهی به رونق و جهش تولید از شبکه‌های سیما به زودی پخش می‌شود.» وی گفت: «طرح الگویی تولید و پرورش ماهی تیلاپیا، طرح الگویی اصلاح نژاد، پرورش و تکثیر گاو دومنظوره سیمنتال، طرح اصلاح الگوی کشت، بذر و نهال، طرح الگویی اصلاح نژاد دام سبک، طرح الگویی تکثیر و پرورش بجه‌ماهی خاویاری و مرکز تکثیر جیرفت کرمان عناوین این شش مستند است.»

قرارگاه مقابله

با حوادث غیرمترقبه

با تصمیم فرماندهی تیپ مستقل ۸۳ روحانیون رزمی تبلیغی امام جعفر صادق (ع)، قرارگاهی متشکل از گردان‌های این تیپ به منظور مقابله با بحران و حوادث غیرمترقبه شکل گرفت. حجت‌الاسلام «لقمان‌پور» فرمانده قرارگاه مقابله با بحران و حوادث غیرمترقبه امام جعفر صادق (ع) با بیان اینکه راه‌اندازی این قرارگاه موجب انسجام در خدمات‌رسانی روحانیون رزمی تبلیغی به مردم در بحران‌ها و حوادث غیرمترقبه در سطح کشور می‌شود، افزود: «این قرارگاه متشکل از هشت کمیته است که از مهم‌ترین این کمیته‌ها می‌توان به کمیته معیشت و اوراق اشاره کرد که وظیفه آن توزیع ارزاق جمع‌آوری شده بین نیازمندان است.»

روی خط

وام مسکن را با ۱۵ سال سابقه نگرفته‌ایم!

می‌شه، ولی برای شهرستانی‌ها پروژه‌ای که شکل نمی‌گیره، وام خرید مسکن هم نمی‌دن! **۰۹۱۷۰۰۰۲۳۵۵** / ستون ریزش‌ها عالی است. دست مریزاد، ادامه بدید. **۰۹۱۸۰۰۰۳۸۶۲** / چرا وام مسکن ما با گذشت ۱۵ سال از سابقه هنوز پرداخت نشده است؟ «مرادی» از کرمانشاه **۰۹۱۹۰۰۰۰۶۴۶** / اجاره‌خانه‌ها خیلی بالاست، فکری به حال ما بکنید که نه‌خانه‌سازمانی داریم و نه وام مسکن گرفتیم. زنجان **۰۹۳۰۰۰۰۲۷۶۲** / بنده صاحب سه فرزند هستم و دوقلو دارم، خواهشمندم در خصوص افزایش پاداش فرزندان چندقلو در این اوضاع گرانی پوشاک، شیرخشک و البسه فکری انسانی بکنید.

مولید که حضرت آقا می‌فرمایند؛ تا به حال چه کارهایی از جانب سپاه برای پابوران انجام شده است؟ ابلاغیه دوقلوها کار بسیار خوبی است، برای سایرین هم باید فراهم شود. **۰۹۱۴۰۰۰۲۸۹۰** / لطفاً بازپرداخت اقساط کمک‌هزینه مسکن بسیجیان شناسه ۸۹ را که ۳۵ میلیون است از ۵ سال به ۱۰ سال ارتقا دهید. **۰۹۱۵۰۰۰۰۴۲۲** / لطفاً در خصوص تبدیل عضویت خواهران از تمام‌وقت به رسمی پیگیری نمایید. **۰۹۱۷۰۰۰۲۲۶۵** / در مراکز استان‌ها وام مسکن طرح حکمت به صورت پروژه‌ای پرداخت

داشتم. الان ۲۰ سال هست که در سپاه خدمت می‌کنم، ولی متأسفانه سازمان آن هفت سال سابقه بیمه من را به دلیل کار در شرکت‌های خصوصی قبول نمی‌کند. **۰۹۱۱۰۰۰۰۲۱۷** / لطفاً بر اقلام و قیمت آنها در فروشگاه‌های اتکا نظارت بیشتری کنید. **۰۹۱۱۰۰۰۰۱۹۴۲** / با توجه به حجم زیاد کار و مأموریت‌ها در نواحی استراحت مسئول شی‌ها سوخت می‌شود و استحقاقی نیز به هیچ وجه استفاده نمی‌شود. حداقل برای بازنشستگی ذخیره شود. **۰۹۱۳۰۰۰۰۴۳۷۷** / در خصوص فرزندآوری و

۰۹۱۱۰۰۰۰۱۲۶۱ / به دلیل مشکل مالی از انصار ۳۵ میلیون تومن که به قول خودش ۱۸ درصد بود وام گرفتم، اما پس از چند روز متوجه شدم جدای از درصد بالای وام، مبلغ ۴ میلیون هم از اصل مبلغ وام برداشته‌اند. ۳۱ میلیون تومن برام واریز شده که من اعتراض کردم و بعد از چند روز وام روانصراف دادم، اما دو میلیون و ۶۰۰ هزار تومن از تسویه‌زود هنگام ضرر کردم. لطفاً پیگیری کنید! **۰۹۱۱۰۰۰۰۳۶۳۱** / بنده کارشناسی ارشدم را سال ۹۳ گرفتم، اون موقع مجوز هم دادن، ولی هنوز اعمال نشده، با معطل بالا قبول شدم، اما به خاطر همین موضوع نتوانستم در مقطع دکتری شرکت کنم. **۰۹۱۱۰۰۰۰۰۳۵** / من هفت سال عمرم را در جاهای مختلف کارگری کردم و پرداخت بیمه

صبحانه

ترازوی موفقیت

بعضی از مردم اصرار دارند خود را به دیگران بشناسانند و ثروت و موفقیت‌های‌شان را به رخ مردم بکشند. این افراد در فکر مردم زندگی می‌کنند و درون خود زجر می‌کشند؛ زیرا شادی آنها وابسته به تفکر دیگران است. خیلی وقت‌ها فراموش می‌کنیم معیار خوب و بد بودن یا موفقیت و شکست‌های ما چیست؟ در فکر مردم بودن را فراموش کنید تا آرامش نصیب‌تان شود و معیار و ترازوی واقعی سنجش اعمال‌تان را پیدا کنید. خودتان را به خالق‌تان ثابت کنید، نه به مخلوقاتش.

صادقانه

دعا هنگام افطار

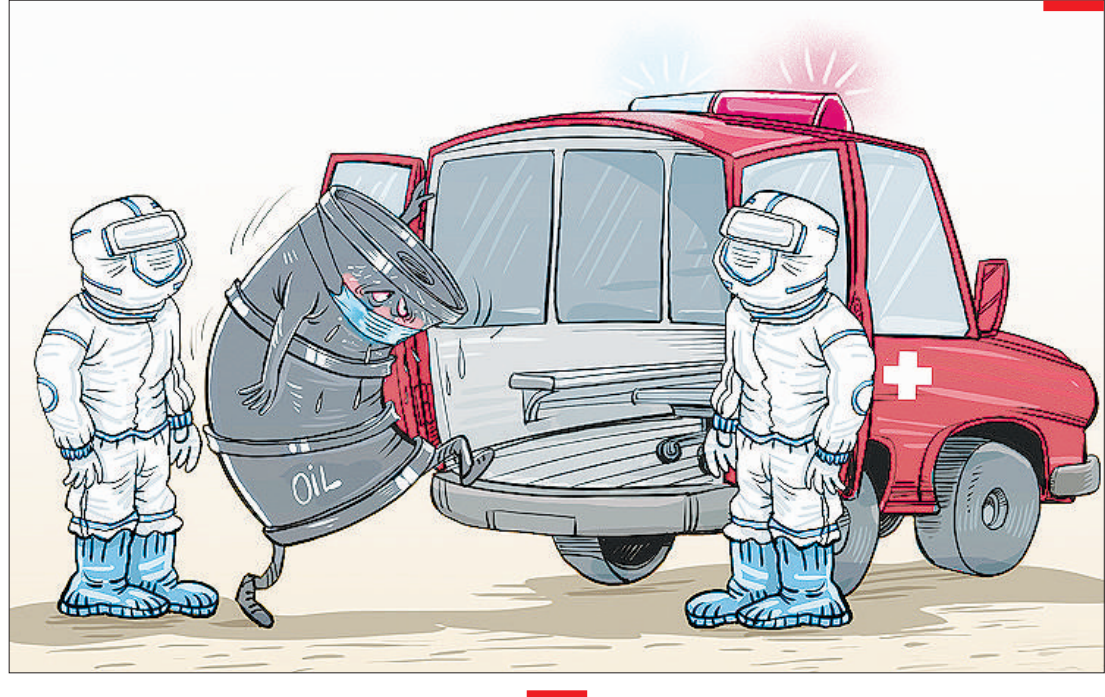
پیامبر اعظم (ص) فرمودند:

«به هنگام افطار برای روزه دار، دعایی مستجاب است: بنابراین، فرد روزه دار هنگامی که می‌خواهد افطار نماید، این چنین دعا کند: خداوند! به رحمت گسترده‌ای که بر همه چیز داری، از تو می‌خواهم که مرا بیمار مری.»

درر اللثالی، ج ۱، ص ۱۶

تلخند

وضعیت اورژانسی نفت! برای اولین بار در تاریخ، قیمت نفت خام سبک آمریکا برای معامله در ماه می تا منفی ۴۰ دلار هم پایین رفت. قیمت منفی یعنی تولیدکنندگان برای تحویل نفت به خریداران، به آنها پول هم می‌دهند تا هزینه سرسام‌آور نگهداری نفت را به دوش نگشند! کارتونیست: عبدالقانی دحدو از مراکش

سردار دل‌ها

فرا تراز درجه و مسئولیت

مشغول درگیری‌های سوریه بودیم که یک روز حاج قاسم جلسه‌ای گذاشت و تعدادی از سرلشکران و بزرگان ارتش سوریه را جمع کرد و گفت: «چرا به حمص، حلب و حماه نمی‌روید؟» گفتند: «چون داعشی‌ها اونجا زیاد هستن و خطرناکه.» حاج قاسم با اعتماد به نفس لباس میدلی پوشید و به منطقه رفت. زمانی که برگشت، دوباره افراد را جمع کرد و گفت: «تعدادشون زیاد نیست و می‌تونیم باهاشون مقابله کنیم.» شیوه‌های کار و مقابله را هم خودش اعلام کرد. یکی از سرلشکران سوری که به وجد آمده بود، با شور و شوقی خاص گفت: «دکمه اورکت شما به درجه سرلشکری من شرف داره. شما از اون طرف دنیا اومدید و برای ما جان فشانی می‌کنید.»

مسئله‌ای که حاج قاسم آن را دنبال می‌کرد، فراتر از مسئولیت و درجه‌اش بود؛ موضوع تبدیل نبرد نابرابر و نامتقارن بود که یکی از مسائل مهم و از اصول دکترین امنیتی حضرت آقا است. حضرت آقا در جایی فرمودند: «شاید دشمن امکاناتی داشته باشد که در اختیار شما نیست؛ شما باید روی چیزهایی دست بگذارید که دیگران ندارند تا بتوانید در شرایط لازم از آنها استفاده کنید.»

به نقل از هم‌زمان

پیشنهاد هفته

خط مقدم

چند سالی است برای سهولت در دستیابی به کتاب، مؤسسه‌های نسخه‌های صوتی کتاب‌های معروف و پر مخاطب را به بازار عرضه کرده‌اند. کتاب «خط مقدم» برشی مستند از بخش‌هایی از زندگی «حسن طهرانی مقدم» است. این کتاب اگرچه بخش کوتاهی از زندگی این شهید بزرگوار را روایت می‌کند، اما در واقع مهم‌ترین سال‌ها و اتفاقات جنگ را از مرداد ۱۳۶۳ تا دی ماه ۱۳۶۵ از زندگی تهرانی مقدم بررسی می‌کند. نویسنده این کتاب «سهیلا خدایی» است، اما با تلاش و به همت مؤسسه کتاب گویا به نمایشنامه‌ای زیبا و شنیدنی تبدیل شده است؛ از این رو شنیدن این کتاب صوتی جذاب‌تر و زیباتر از بقیه نسخه‌های هم‌تراز خود است و مخاطب را در پنج فصل به دنبال خود می‌کشاند. داستان سال‌های جنگ و کمبود سلاح‌های جنگی، اتفاقات مهمی را در زندگی این بزرگ‌مرد ایران رقم می‌زند که شنیدن و دانستن آن برای مخاطبان بازگو می‌کند تا بدانند رادمردان این مرز و بوم چگونه از خود گذشتگی کردند و با دست خالی جنگیدند.

کتیبه سبز

بهشت هم گرم است

تقدیم به مدافعان و شهدای سلامت

دلایا به جهنم مرو که کم گرم است
بیا به شهر غزل که دم قلم گرم است
که ننگ دامن شعرش تورا بسوزاند
کسی که دست مسیحا دم‌به‌دم گرم است
چه عهد بسته که آغوش او ورخت و فاش
به سردسیری دنیا برای هم گرم است!
به پای خویش چنان شمع ریخت تا راهش
و جیب‌و جیب شده سبز و قدم‌قدم گرم است
به اشک، تر نگهش داشت دستمالم را
که آتش از سرم افتاده و دلم گرم است
رسیده بر سر بالین خویش و می‌خندد
تور عاشقی‌اش در نشاط و غم گرم است
طیب در تب بیمار سوخت، عالم دید
به لطف عشق و محبت بهشت هم گرم است

سرباز و وظیفه محمد رضا رضایی
از سپاه حضرت علی بن ابی‌طالب (ع) قم

نکته نظر

امشب کیف کردید!

نکته: حضرت آقا هر زمان که احساس خستگی و ملالت می‌کنند، سه کار را انجام می‌دهند: زیارت امام رضا (ع)، تشریف به مسجد جمکران و دیدار با خانواده‌های شهدا. دیدار با خانواده‌های شهدا امری متمایز و فوق‌العاده برای ایشان است. یک نمونه آن را عرض می‌کنم؛ در سفر یجنورد (که در سال ۱۳۹۱ طی سفر به خراسان شمالی انجام شد) بعد از کار روزانه مستمر حضرت آقا، شب همراه ایشان به منزل چند خانواده شهید رفتیم که تا آخر شب طول کشید. در راه برگشت، همراه ایشان تا استانداری آمدیم؛ آقا می‌خواستند به محل اقامت‌شان بروند و ما هم داشتیم از ایشان جدا می‌شدیم. لحظه آخر آقا با حالت خاصی فرمودند: «امشب کیف کردید!» یعنی معلوم بود خودشان اقتدر از دیدار این چند خانواده شهید لذت برده بودند که موقع خدا حافظی این جمله را که حاکی از اوج نشاط و اشتیاق‌شان نسبت به این نوع جلسات بود، به ما ابراز کردند.

نظر: وقتی رهبر معظم انقلاب، با همه اشتغال‌های‌شان ملاقات با خانواده محترم شهدا را غنیمت می‌شمارند، برای نیروهای انقلابی و جریان‌های مؤمن این سیره باید الگو باشد که در پیچ و خم‌های زندگی این خانواده‌ها را فراموش نکنند؛ زیرا آنها چشم و چراغ ملت و کشور هستند

کشکیات

غرب وحشی

جنگ و گریز و وحشت و تعقیب
تهدید و قتل و غارت و تخریب
از غرب وحشی رونمایی شد
با ذره‌ای کوچک‌تر از آمیب!
حالا به اصل خویش برگشته
حتی به آن هم می‌زند آسیب
هم دوخته بر کشتی هم، چشم
هم بر هواپیمای باری، جیب
در حیرتند از حجم این دزدی
دزدان دریایی کارائیب
این حاصل بعدالمدرنیته است
سنت، چو با صنعت شود ترکیب
چون قیله آزادی آمریکاست
دنیا شده جنگل بدین ترتیب
وقتش رسیده عالم و آدم
با ذره ریزی شود تأدیب

زهرافرانی

سلامت

روزه و سلامتی

در ماه مبارک رمضان پیروی از الگوی غذایی مناسب می‌تواند به سلامتی شما کمک بسیاری کند. رژیم غذایی مناسب در این ماه مبارک می‌تواند فشار خون، کلسترول و چربی خون را تنظیم کند. در این باره توجه به چند نکته حائز اهمیت است: پرخوری بیش از حد در وعده‌های افطار و سحر می‌تواند به افزایش وزن شما منجر شود. سعی کنید فاصله بین وعده‌های افطار تا سحر آب زیادی بنوشید (حداقل ۸ لیوان). همچنین می‌توانید با خوردن غذاهای حاوی آب زیاد، مانند سوپ یا سالاد سبزیجات تازه، آب از دست رفته را جبران کنید. از نوشیدن نوشیدنی‌های کافئین‌دار، مانند قهوه و چای خودداری کنید؛ زیرا کافئین موجب تکرر ادرار می‌شود و این به کم‌آبی بدن منجر خواهد شد. همچنین به یاد داشته باشید که نوشیدنی‌های گازدار حاوی قند کالری رژیم غذایی شما را افزایش می‌دهند. با خوردن افطاری سالم و متعادل، سطح انرژی خود را دوباره بالا ببرید. خوردن خرما روشی سنتی و سالم برای شروع افطار است؛ زیرا خرما منبع عالی فیبر است. برای وعده افطار از مقدار زیادی سبزیجات، غلات کامل و گوشت بدون چربی، مرغ یا ماهی استفاده کنید. سوپ سبزیجات خانگی، سینه مرغ پخته‌شده و سالاد سبزیجات نمونه‌های مناسبی برای غذای وعده افطار هستند. برای وعده سحر، سبزیجات، یک واحد کربوهیدرات مثل نان (ترجیحاً سبوس‌دار)، مواد غذایی سرشار از پروتئین مانند لبنیات (پنیر کم نمک، ماست، شیر) یا تخم‌مرغ توصیه می‌شود.

در این روزها که کرونا هم‌مان ناخوانده ما شده است، سعی کنیم حتماً از مایعات و میوه‌ها به اندازه کافی بین افطار تا سحر استفاده کنیم.

زهر و وحیدی نیا؛ کارشناس علوم تغذیه

قبیله عشق

آرزوی شهادت

تازه لباس‌ها را داشته بودم. خسته بودم و خواستم کمی استراحت کنم. دراز کشیدم. چشمم تازه گرم شده بود که «سید ابراهیم» با اینکه کودکی سه یا چهار ساله بود، پتورا کشان‌کشان آورد و روی من کشید و با مهربانی نگاه کرد. از کودکی خیلی مهربان و دلسوز بود. زمانی که جنگ آغاز شد، سال دهم مدرسه بود؛ یک روز به خانه آمد و گفت: «اجازه بدید من هم برم جبهه.» فرزند اولم بود و خیلی سخت بود که از ما جدا شود. پدرش گفت: «تو سسن و سالی نداری، درس خوندن برای تو از هر چیزی واجب‌تره.» سید ابراهیم خندید و گفت: «بابا، دکترها دارن تو جبهه خدمت می‌کنن، من بمونم درس بخونم؟» سه ماه رفت سقر. خر مشهر آزاد نشده بود. اصرار داشت که حتماً برای عملیات فتح خر مشهر برود. کارهایش را کرد، برای خدا حافظی از پدر بزرگ و مادر بزرگش به شهرستان رفت، سپس به جبهه اعزام شد. پس از مدتی برای شرکت در عملیات فتح المبین با رزمندگان اسلام همراه شد و در همان روز اول عملیات به آرزوی رسید.

به نقل از مادر بزرگوار شهید سید ابراهیم افضلی

«سید جمشید افضلی» که در خانه سید ابراهیم صدایش می‌زدند، متولد ۲۳ شهریور سال ۱۳۴۳ در تهران بود. درست در روز شروع عملیات «فتح المبین» که به آزادسازی خر مشهر مربوط بود، یعنی در تاریخ ۱۰ اردیبهشت سال ۱۳۶۱، در حالی که حتی ۱۸ سال هم نداشت، به شهادت رسید.

حسن ختام

حسرت توشه‌های عاشقی

نسبم حیات‌بخش الهی وزیدن گرفته و جانسی دوباره برای روح‌های تشنه هدیه آورده است. حیاتی که از چشمه سحرگامی ماه مبارک جوشش گرفته است و آبی به زلالی توبه، به شفافی امید و به آینه‌صفتی اشک‌های قبولی طاعات از آن جاری شده و از رودهای رحمانیت و رحیمیت خداوند گذر کرده و توشه عاشقی برای ما به ارمان آورده است.

آقا جان، یا صاحب‌الزمان (عج)

چه خوب می‌شود که با جام دستان مبارک شما از آب زلال و شفاف این چشمه معنوی سیراب شویم؛ دستانی که از جنس همین رود و آغشته به الطاف الهی است؛ دستانی که نور است و روشنی، و چراغی برای دل‌های بیدار شده و کنده شده از محبت دنیا. در این ماه عزیز، مسیر حسرت‌انگیزی در پیش داریم؛ مسیری پر از درختانی که ثمره وجودی‌شان معنویت است و هدایت و سعادت، و هر چه از ثمره این درختان آسمانی بچینیم، باز در انتهای راه بر دل‌های مان داغ حسرت داریم که چرا توشه‌ای به این ناچیزی با خود آورده‌ایم. آقای من، کسی در این مسیر پشیمان نمی‌شود که گوشش به زبان شما باشد. دیدگانش به قدم‌های شما و دستانش عهد بسته با دست‌ها شما. آری، برای نشان دادن داغ حسرت پشت درهای ناامیدی، فقط وجود شما کافی است.